دورهٔ چهاردهم قانون گذاری — جلسه ۷۴ — شماره مسلسل ـ ۱۳۳۱

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه سی‌ام مهرماه ۱۳۲۳ ☆

فهرست مطالب :

۱ ـ تصویب صورت مجلس
۲ ـ مذاکره در دستور
۳ ـ تقدیم یك فقره طرح قانونی ازطرف آقای اردلان
٤ ـ سئوال آقای نراقی وجواب آقای وزیر فرهنك راجع بدانشکده پزشکی
٥ ـ تصویب نمایندگی آقای محمد علی اعتمادی از غار و فشافویه
٦ ـ بقیه شورو تصویب گزارش کمیسیون بودجه راجع باعتبار وزارت جنگ
۷ ـ قرائت گزارش شعبه دوم واول راجع بنمایندگی آقایان مرادارید و لنکرانی و موکول شدن ببعد
۸ ـ بقیه شور در گزارش کمیسیون بودجه راجع بحقوق و هزینه سفر پروفسور ابرلین
۹ ـ اقتراع جهت شرفیابی حضور اعلیحضرت همایونی
۱۰ ـ بقیه شور و تصویب گزارش کمیسیون بودجه راجع بحقوق و هزینه سفر آقای پروفسور ابرلین
۱۱ ـ موقع و دستور جلسه آتیه ـ ختم جلسه

مجلس یکساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید

صورت مجلس روز پنجشنبه ۲۷ مهرماه را آقای طوسی (منشی) قرائت نمودند ☆☆

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس ـ آقای دکتر آقایان درصورت مجلس نظری دارید؟

دکتر آقایان ـ بنده را غائب بی اجازه نوشته‌اند این مطالب صحیح نیست روز سه شنبه آخر جلسه بنده چند سطری نوشتم بحضرت آقای ملك مدنی و عرض کردم که یك مسافرت فوری دارم و روز پنجشنبه نخواهم آمد.

طوسی ـ دیر آمده نوشته‌اند نه غائب.

رئیس ـ آقای امینی درصورتمجلس نظری دارید ؟

امینی ـ خیر راجع بگزارش کمیسیون

رئیس ـ آقای تیمورتاش راجع بصورت مجلس نظری دارید ؟

تیمورتاش ـ قبل از دستور

☆ عین مذاکرات مشروح هفتاد و چهارمین جلسه از چهاردهمین دورهٔ قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

ادارهٔ تندنویسی وتحریر صورت مجلس

☆☆اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین بی اجازه ـ آقایان : تربتی ـ فرمانفرمائیان ـ صفوی ـ کفائی ـ آصف ـ فرود ـ قبادیان ـ گرگانی ـ اکبر ـ دکتر شفق ـ مهندس فریور ـ معدل ـ رفیعی ـ مجد ـ ایرج اسکندری ـ سرتیپ زاده .

دیر آمدگان بی اجازه ـ آقایان : خاکباز ـ نقابت ـ عامری ـ رحیمیان ـ حیدر علی امامی ـ صمصام ـ تیمور تاش ـ سیف پور ـ صدریه ـ گله داری ـ دکتر آقایان ـ دکتر مجتهدی .

[۲ - مذاکره در دستو]

رئیس ـ جمعی از آقایان اجازه نطق قبل از دستور خواسته اند.

جمعی از نمایندگان دستور. دستور.

تیمورتاش ـ بنده مخالفم باورود دردستور.

رئیس ـ بفرمائید.

تیمورتاش ـ عرض کنم آقایان میدانند که بنده شهوت کلام ندارم و نمیخواهم زیاد صحبت کنم ولی بعضی اوقات هست که مجلس درمقابل امور خطیری قرار میگیرد که لازم است بعرض مجلس برسد وبنظر بنده بلکه بعقیده غالب آقایان نمایندگان دقایقی را که امروز این کشور میگذراند از آن دقایق خطیری است که درتاریخ این مملکت ضبط خواهدشد و صحبت هائی است که باید در مجلس گفته شود که مجلس بالاخره قضاوت کند و این قضاوت درتاریخ ایران هم باقی خواهدماند. بنابراین بنده عرایضی دارم وتمنا میکنم آقایان موافقت بفرمایند کسانی که قبل از دستور مطالبی دارند عرایضشان را بکنند برای اینکه مجلس واردتر وعالمتر بامور باشد وقضاوتی را که میکند از روی اطلاع باشد. این است که بنده اجازه میخواهم آقایان موافقت بفرمایند مطالبی که هست بعرض مجلس برسد ولو باختصار باشد وبالاخره اگر آقایان اجازه نمیفرمایند که در جلسه علنی صحبت شود همانطور که سابقه داشته است امروز بعدازظهر بفرمایند هیئت دولت بیایند بمجلس وماهم صحبت هائی که داریم بکنیم (صحیح است)

رئیس ـ رأی میگیریم بورود دردستور آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد.

تیمورتاش ـ برای بنده معلوم بود که آقایان اجازه نمیفرمایند.

[۳ - تقدیم یك فقره طرح قانونی از طرف آقای اردلان]

اردلان ـ بنده یك تذکر نظامنامه‌ای دارم اجازه می فرمائید؟

رئیس ـ بفرمائید.

اردلان ـ عرض کنم ماده ۳۳ و ۳۴ نظامنامه به نمایندگان اجازه داده است که اگر طرحی تهیه کرده‌اند بیایند اینجا تقدیم مجلس کنند بنده یك طرح خیلی مفیدی تهیه کرده ام که در وضعیت مذاکرات مجلس خیلی مؤثر است اجازه میفرمائید توضیحی عرض کنم و آن طرح را تقدیم کنم (نمایندگان ـ بفرمائید) قریب یکی دوماه است که درمجلس شورای ملی چه درجلسات علنی وچه در کلوآرهای مجلس وچه در کمیسیونها (سیف پور ـ وارد دستورشدیم) اینهم جزء دستور است. بین آقایان نمایندگان مذاکراتی میشود و بنده با هر کدام از آقایان که صحبت کردم دیدم خیلی مایل هستند که یك راه حلی برای اینکار پیدا شود و آن موضوع راجع بتقدیم پیشنهادات است در موقعی که لوایح در مجلس شورای مطرح است. بنده در اینقسمت مطالعات خیلی دقیقی کردم و یك طرحی در تحت پنج ماده تنظیم نموده‌ام که با اجازه آقایان امروز تقدیم کنم. دو اصل مهم در این پنج ماده رعایت شده یکی اینکه حق قانونی آقایان نمایندگان در تقدیم پیشنهادات در موقع طرح لوایح صد در صد رعایت شده دومش این است که رعایت سرعتی که منظور نظر مجلس ومجلسیان است که لوایح دولت درمجلس معطل نشود واین همه پیشنهاد داده نشود و کار ازجریان باز نماند اینهم صددرصد رعایت شده است البته تصدیق میفرمایند که این دوموضوع متضادی است ولی بنده با زحمت زیادی که بخودم داده‌ام این را حل کرده‌ام وپنج ماده بیشتر نیست اگر آقایان اجازه میفرمایند بخوانم (بعضی از نمایندگان ـ بخوانید) عرض کنم مطالبی که درمجلس مطرح میشود دونوع است یکی آنهائی است که گزارش آن از شعبه ها و از کمیسیونها می آید به مجلس ودیگر آنکه باقید دوفوریت درمجلس مطرح میشود این موضوع دوفوریت زیاد مورد توجه نیست زیرا آقایان میدانند از وقتی که مجلس چهاردهم تشکیل شده است فقط یك مورد راجع بگورستان امریکائیها بود که بادوفوریت مطرح وتصویب شد باقی تمام لوایحی است که گزارش آن از کمیسیونها می آید این طرح ماده اولش راجع بآن موارد فوریست حالا بنده این طرح را میخوانم آقایان ملاحظه میفرمایند.

(طرح پیشنهادی بوسیله خود آقای اردلان بشرح ذیل قرائت شد)

ماده اول ـ در موقعی که لایحه ویاطرحی بقید دوفوریت درمجلس شورای ملی مطرح است پیشنهادات نمایندگان درمجلس قرائت وپس از توضیح مختصری که پیشنهاددهنده میدهد نسبت بآن اخذ رأی بعمل خواهد آمد.

ماده دوم ـ درمواردی که لایحه ویاطرح بمجلس تقدیم وبه کمیسیون احاله میشود نمایندگان پیشنهادات خود را درظرف سه روز از تاریخ طبع لایحه باید بکمیسیون مربوط تقدیم نمایند و فقط این پیشنهادات است که در جلسهٔ علنی مجلس مورد مذاکره واقع خواهد شد.

ماده سوم ـ پیشنهادات در کمیسیون تحت مطالعه قرار گرفته وپیشنهاد دهنده نیز میتواند برای ادای توضیحات در کمیسیون حاضر شود. کمیسیون ضمن تقدیم گزارش خود به مجلس اسامی آقایان نمایندگانی که پیشنهادات آنها مورد قبول کمیسیون واقع شده ذکر نموده و پیشنهادات قبول شده را ضمن لایحه گزارش میدهد ودرعین حال کلیه پیشنهادات دیگر نمایندگان که قبول نگردیده نیز بطبع رسیده بضمیمه گزارش تقدیم میشود تاعموم نمایندگان از مدلول آن مستحضر گردند.

ماده چهارم ـ درجلسهٔ علنی مجلس پیشنهادات قبول نشده نمایندگان بترتیبی که چاپ شده نیز قرائت و بدون اینکه پیشنهاد دهنده ویا مخبر کمیسیون ویا هیچیك از نمایندگان دراطراف آن مذاکره نمایند ویا توضیحی بدهند نسبت به هریك اخذ رأی میشود.

ماده پنجم ـ درصورتیکه یکی ازپیشنهادات مورد توجه مجلس واقع گردید پیشنهاد ولایحه مجدداً به کمیسیون ارجاع میشود لیکن دراین نوبت پیشنهادات جدیدی بطوری که درماده دوم ذکر شده نمیتوان بکمیسیون تقدیم نمود

اردلان ـ البته هرطرحی ابتدایش ناقص است ولی اصولاً اگر وارد این قسمت بشویم ممکن است یك راه حلی برای این کار پیدا بشود.

[۴ - سئوال آقای نراقی وجواب آقای وزیر فرهنگ راجع بدانشکده پزشکی]

رئیس ـ آقای وزیر فرهنگ برای جواب سئوال آقای نراقی سه جلسه است حاضر میشوند اگر آقایان موافقند آقای نراقی سئوال خودشان را بفرمایند (نمایندگان ـ بفرمایند) آقای نراقی.

نراقی ـ بنده چند جلسه قبل سئوالی از آقای وزیر فرهنگ کرده بودم خوشوقتم که هم برای جواب گفتن حاضر شده‌اند وهم منظوری که در ضمن آن سئوال بوده است تا اندازهٔ انجام داده اند ولی قبل ازآنکه سئوالم را طرح کنم لازم است یك نکته ای را بعرض آقایان برسانم راجع به این موضوع فوری بنده تقاضا کرده بودم که اجازه داده شود موضوعی که لازم بود عرض شود اجمالاً آنموضوع را بعرض آقایان برسانم ولی متأسفانه موافقت نشد و فعلاً سئوالی از وزارت دادگستری دارم که بمجلس تقدیم میکنم موضوع سئوال این است که شنیدم (خودم نبودم) که عنفاً باز ور چماق و چاقو مالك محل کلوپ ایران رفته است که عمارت آنجا را تخلیه کند و عمارت آنجارا تصرف کرده اند در پایتخت مملکت باحضور مجلس شورای ملی یك چنین حرکاتی حقیقةً شرم آور است (صحیح است) خواستم این را باستحضار مجلس برسانم و عرض کنم که ما چه توقعی از مردم افسار گسیخته ظلم کشیده ولایات داریم مخصوصاً این عمل از ناحیه کسی صادر شده است که داعیه حفظ آرامش کشور و حفظ اصول دمکراسی و سرمایه داری را دارد (دکتر رادمنش ـ اسم ببرید کیست) و بنام اینکه من حافظ حقوق طبقه متمولین و مالکین بزرك هستم یکعده را دور خودش جمع کرده وبك پولهای گزافی را از آنها میگیرد وخرجهای گزافی هم میکند او باید متذکر باشد که عدم رعایت مقررات انتظامات عمومی مخالف حکومت دمکراسی و داعیه ایست که شخص او دارد اصل مالکیت با آرامش و اطاعت از مقررات همراه است اگر بنا باشد که مقررات و نظامات را رعایت نکنند این وسیلهٔ بدست طبقه‌ای که در زحمت هستند می افتد که آنها بیفتند جلو و اساس مملکت را متزلزل کنند (صحیح است) این است که دولت با کمال جدیت در اینمورد باید مداخله کند و کسی

که عنفاً در اینمورد یك چنین اقدام عنیف خشن بیسابقهٔرا در مرکز مملکت کرده‌است او را شدیداً تنبیه کنندوقضیه را بصورت‌اول‌بر گردانند(جمال امامی ـ با دولت‌مذاکره شد ولی اقدامی نکردند) وهر کس ادعائی دارد بمحاکم صالحه مراجعه کند . بنده خودم شخصاً نه عضو کلوپ هستم نه آنجا رفت و آمدی دارم ونخواهم رفت اما روی اصول‌این‌عرض را کردم‌وامیدوارم که‌آقای‌وزیر دادگستری زودتر تشریف بیاورند و جواب این سئوال را بفرمایند اما سئوال بنده از آقای وزیر فرهنك، موقعی که سازمان وزارت بهداری مطرح بود بنده بعرض آقایان رساندم که مهمترین وسیله برای حفظ بهداشت مملکت داشتن‌طبیب بقدر کافی است و مملکت ما این مایه را ندارد عده اطبای دیپلمه درتمام کشور ایران به نهصد نفر میرسد که پانصد نفر آنها ساکن شهرطهران هستند و چهارصد نفرشان در تمام ایران پراکنده اندو این از روی آمار صحیح و دقیق است اگرجمعیت ایران را هیجده میلیون مطابق آن صورتی که ادارهٔ کل آمار داده است حساب کنیم بهر بیست هزار نفر یکنفرطبیب میرسد درصورتیکه ازاین نهصد نفر طبیب یك عده شان پیر ومتعین واز کار افتاده هستند وطبابت نمیکنند واولین چیزی که برای‌حفظ بهداشت‌عمومی‌لازم است اینست که باید طبیب بقدر کافی‌در مملکت تهیه کرد والا بنده دیدم بولایاتی صندوقهای دوا فرستاده شده‌است اما چون طبیب نبوده است صندوقهای دوا آنجا مانده است وپوسیده است‌یا اینکه حیف ومیل شده است از کجا باید پزشك تهیه کرد ؟ پزشك‌را که نمیشود ازخارج وارد کرد باید درداخله‌مملکت تهیه‌کرد وبنده می‌بینم دستگاه فرهنگی ما طوریست‌که برای این کار آماده نیست وعلاوه براین نقشهٔ هم برای اینکار تا بحال نداشته است که ببیند مملکت ایران چه وسعتی وچه جمعیتی وچه احتیاجی دارد و روی همان زمینه پزشك برای مملکت تهیه کند متأسفانه اختلاف فاحش بین مملکت ما و کشورهای متمدن تر ازما این است که آنها هر کاری که میکنند روی‌نقشه است وروی احتیاج است وماهر کاری که میکنیم روی‌نظاهر است. دانشکده پزشکی که الحال بالاترین عده‌را قبول کرده‌است هشتاد نفرشاگردقبول کرده‌است وبیست نفرهم ازارتش که جمعاً صد نفر میشود چون دورهٔ دانشکده پزشکی‌شش‌سال‌است واگرهم بخواهند کارشناس بشوند در یك‌رشته لااقل دوسال یاچهارسال دیگر باید درس بخوانند پس دوره دانشکده پزشکی میشود هشت سال یا دهسال بعد از ده سال آقایان فکربفرمایند که بااین مشکلات‌اقتصادی واجتماعی که درمملکت ما هست ازاین عده صد نفری مسلماً بیش از پنجاه نفرشان به‌ثمر نمیرسند این چهل پنجاه نفر هم جای خالی شده ازاین نهصد نفر را نمیتواند پر بکندچه رسد باینکه طبیب اضافی برای مملکت آماده وتهیه کند . (صحیح است) واین تسلسل تا آخر خواهد بود و اگر ما امسال سیصد نفر پذیرفتیم تازه هشت سال دیگر در مملکت اثر خواهد کرد که صدتا پزشك تهیه کنیم واگر دوسال‌این کار را عقب انداختیم دوسال دیگر عقب هستیم واین‌مطلب که تهیه پزشك کافی باشد چندین مرتبه این مطلب در این مجلس گفتگوشده ومورد قبول‌آقایان نمایندگان واقع‌شده است (صحیح‌است) مخصوصاً ازطرف آقایان نمایندگان در این موضوع مذاکرات زیادی شد آنروزآقای کفیل‌وزارت فرهنك وآقای وزیربهداری هم قول دادند دردوماه قبل که ماامسال‌عده کافی‌میپذیریم‌ولی‌وقتی که‌اعلان‌دانشکده‌پزشکی بیرون آمد دیدیم که نوشته اند هشتاد نفر ازعموم وبیست‌نفر ازارتش‌میپذیریم و وقتیکه مراجعه شد جواب دادند که بیش ازاین وسائل نداریم بنده نفهمیدم که وسائل‌چیست؟ نیمکت است ؟ صندلی است ؟ اطاق است یا وسائل لابراتواریست ؟ هرچه هست باید ازالآن‌آن وسائل را باید تهیه کردچطور درظرف یکی دو سال نمیشود دریك بودجهٔ هزار میلیونی تهیهٔ این وسایل را گذاشت و وسائلی تهیه کرد که کلاس اول دانشکده پزشکی را دوبل و مضاعف بکنند ؟ نمی‌خواهند این کاررا بکنند این کارواقعاً خیلی شبیه است بآن کسی که مدتی معطل و سر گردان بوده که دوازده نفر مهمان را با یك‌میز شش نفری چطور پذیرائی کند از عقلای ده هم وقتی مشورت کرد آنها هم در ماندند یك

مسافر عادی که ازآن ده می گذشت گفت اینکه اشکالی ندارد مهمان ها رادو دسته کنید با نیم ساعت فاصله شش نفررا پذیرائی کنید شما هم که میتوانید صد نفررا بپذیرید دویست نفر را قبول کنید صبح یك دسته را و عصر دستهٔ دیگر را قبول کنید وقتی که بخواهید کاری را بکنید وسائل هم فراهم میشودعمده این‌است که‌آن‌جوش‌وخروش برای کار کردن در مملکت ما نیست (اردلان ـ رئیس‌ایرانی بگذارید کارها را درست میکند) آنچه که بنده اطلاع دارم آقای وزیر فرهنك شخصاً یك اقداماتی کرده‌اند گویا وسائلی فراهم شده‌است که امسال یك عده بیشتر پذیرفته شود اما بنده خدمتشان عرض می کنم که اینقدر کافی‌نیست امسال چهار صد نفر دیپلمهٔ متوسطه شعبه طبیعی داوطلب ورود دانشکده پزشکی بودند باید همه را پذیرفت و ازهمه هم باید ممنون باشید که داوطلب اینکار شده‌اند نه این که آنها را محروم کنید و سر گردان بگذارید . آن سال که خود بنده از مدرسه متوسطه بیرون آمدم در سال ۱۳۰۰ دیپلمه های متوسطه ایران یازده نفر بودند امسال دوهزار نفر دیپلمه متوسطه بودند که چهار صد نفرشان داوطلب دانشکده پزشکی هستند ملاحظه بفرمائید چقدر تفاوت حاصل شده است آنوقت مغتنم میشمردند اگر یك کسی بمدرسه مراجعه میکرد ولی حالا با مشت بسینه‌اش میزنند و بیرونش میکنند وتحصیل کردن اختصاص بیکعده عناصر خاصی پیدا کرده است . این است که بنده استدعا میکنم آقای وزیر فرهنك بفرمایند چه اقدامی برای این موضوع کرده‌اند و اصولا چه نقشه‌ای طرح کرده‌اند برای این که رفع احتیاجات مملکت را با این دانشکده پزشکی بکنند ؟

وزیر فرهنك (آقای کاظمی) ـ وقتی سئوال نماینده محترم به بنده رسید با رئیس دانشکده پزشکی مذاکره کردم ایشان توضیحات جامعی دادند که خلاصه‌اش این‌بود که تحصیل در دانشکده پزشکی توأم با عمل است یعنی شاگردی که در آن جا تحصیل میکند باید در لابراتوآر هم کار بکند وبرای این کار باید وسائل کافی داشته باشیم در سالون تشریح بقدر کافی جا داشته باشیم که در آنجا حاضر شوندوضمناً به بیمارستانها هم بروند و کارهائی که در آنجا هست بکنندوعملیاتی که میشود به بینند که بالاخره وقتیکه دورهٔ تحصیلشان تمام میشود دورهٔ عمل را هم دیده باشند ولی حالا تشکیلاتی که در آن جا هست آقایان میدانند که برای صدنفرهم بزحمت کافی‌است رئیس‌مدرسه طب اینطورمیگوید (اردلان ـ غرض‌دارد) ولی‌برای‌این که‌بتوانیم‌یك‌عده‌زیادتری بپذیریم‌اقداماتی‌شده‌بود که‌سالن‌تشریح‌توسعه‌پیدا کندومدتها مذاکره بدون أخذ نتیجه جریان داشت تا بالاخره به این نتیجه رسیدیم که برای امسال عده‌ای اضافه خواهد شد و اول سال آینده هم ممکن است یك عده زیادی را پذیرفت و به علاوه لوازم کار از قبیل لابوراتوآر ومیکرسکوپ کم بود آنرا هم هرطوری بود یك اعتباری تهیه کرده‌ایم وهر طور که ممکن بود وسائل این کار را فراهم کرده و اقدام کرده ایم خلاصه این است که اقدامات خاصی شده است که با این وسائلی که الآن هست درحدود صد نفر ، صدو پنجاه نفر بپذیریم و البته سعی‌میکنیم که برای سال آینده وسیلهٔ بهتر و بیشتری تهیه کنیم که عده بیشتری بپذیریم با این ترتیب خواستم عرض کنم بقدری که وسائل اجازه میداد و وقت اجازه میداد منظور نمایندهٔ‌محترم تأمین شده است .

[۵ ـ تصویب نمایندگی آقای محمدعلی اعتمادی از غار وفشافویه]

رئیس ـ آقای دولت‌آبادی پیشنهادکرده‌اند اعتبارنامه آقای اعتمادالتولیه مطرح شود .

جمعی از نمایندگان ـ صحیح است ـ مخالفی ندارد .

رئیس ـ آقای امینی (احضار برای‌قرائت‌گزارش شعبه) (امینی‌گزارش شعبه ششم راجع بانتخابات غاروفشافویه و نمایندگی آقای اعتمادی را اینطور خواندند)

انجمن انتخابات دهستان غار و فشافویه در تاریخ ۲۳/۳/۱۲ تشکیل واز ۱۱ تیرماه تاچهاردهم مردادماه ۲۳

در حضرت عبدالعظیم وسه شعبه فرعی بتوزیع تعرفه‌واخذ رأی مشغول بوده است . از کلیهٔ آراء مأخوذه که ۷۷۹۴ رأی بوده است آقای سیدمحمدعلی اعتمادی با کثریت ۲۴۳۰ رأی بنمایندگی دورهٔ چهاردهم تقنینیه انتخاب شدند . شکایات واصله بانجمن غیروارد تشخیص شده‌است. شعبه ششم با کثریت صحت انتخاب آقای محمدعلی اعتمادی را تصدیق مینماید .

رئیس ـ مخالفی نیست ؟ (اظهار شد ـ خیر) رأی میگیریم بنمایندگی آقای اعتمادی آقایان موافقین قیام فرمایند (عموم نمایندگان برخاستند) تصویب شد .

[٦ ـ بقیه شور و تصویب گزارش کمیسیون بودجه راجع باعتبار وزارت جنك]

رئیس ـ لایحه اعتبار وزارت جنك مطرح است .

امینی ـ بنده تذکر نظامنامهٔ دارم راجع باین لایحه .

رئیس ـ بفرمائید .

امینی ـ تذکر نظامنامه‌ای بنده مطابق ماده ٦٣ نظامنامه است . دراین لایحه بنده پیشنهاد کردم که ازلحاظ صرفه‌جوئی بودجه وزارت جنك که محل پرداخت این وام است مدت خدمت دیپلمه ها هم یکسال بشود ومطابق افسران لیسانسیه بشود زیرا اختلاف درجه‌ای که آنها دارندکافی خواهد بود از لحاظ تفاوت تحصیلی و اطلاعات علمی که دارند این پیشنهاد مورد قبول آقای کفیل وزارت جنك واقع شد ولی متاسفانه دراین گزارش جدید کمیسیون قید نشده است و امروزکه میخواهند بآن لایحه رأی بگیرند ممکن است آن قسمت اسقاط شود و در نظرگرفته نشود (صحیح است)

فاطمی (مخبر کمیسیون بودجه) ـ این پیشنهاد را آقای کفیل وزارت جنك قبول کردند چون جزء پیشنهاداتی که به کمیسیون آمد نبود فراموش شده است ممکن است پیشنهاد کنید قبول می‌شود وضمیمه خواهد شد .

رئیس ـ گزارش کمیسیون بودجه خوانده می‌شود :

ماده واحده ـ شمارهٔ ارتش ایران درسال جاری ۹۰۰۰۰ نفرخواهد بود وبرای پرداخت کمك هزینهٔ قانونی بکارمندان اعتباری بمیزان ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بوزارت جنك اعطاء می‌شود و برای پرداخت اعتبار نامبرده وزارت دارائی مجاز است مبلغ ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال ازبانك ملی ایران وام دریافت و از محل صرفه‌جوئی بودجهٔ وزارت جنگ وصرفه جوئی بودجهٔ وزارت کل کشور درسال ۱۳۲۳ وسال ۱۳۲٤ مستردد دارند.

تبصرهٔ ۱ ـ وزارت جنگ مجازاست صرفه جوئیهائی که از مواد و بعضی از فصول بودجه حاصل نموده بمصرف سایر مواد وفصولی که کسر اعتبار دارند برساند .

تبصرهٔ ۲ ـ برای رسیدگی وحیف و میل اموال دولت و کلیهٔ جرایم بهرطریق که بمناسبت وقایع شهریور ماه ۱۳۲۰ از طرف افسران وکارمندان وزارت جنك ارتکاب شده‌است دادگاه فوق‌العاده تشکیل شود .

دادگاه مزبور مرکب ازسه نفرافسر ودونفرقاضی عالیرتبه خواهد بود .

این دادگاه یك دادستان و بتعداد کافی بازپرس و دادیار وکارمند علی البدل از افسران ارتش خواهد داشت .

کلیهٔ کارمندان قضائی این دادگاه بنا برپیشنهاد وزارت جنگ و وزارت دادگستری وبتصویب هیئت دولت وفرمان اعلیحضرت همایونی تعیین شده واحکام صادرهٔ آن قطعی است مرور زمان نسبت بجرائم فوق جاری نخواهد بود .

مخبر ـ اجازه میفرمائید ؟ این جا یك اشتباه مطبعه‌ای است که بایستی اصلاح شود .

در تبصره دوم نوشته است (برای رسیدگی وحیف ومیل اموال دولت) عبارت اینطوراست : برای رسیدگی به حیف و میل اموال دولت . اول تقاضا میکنم این را آقایان اصلاح بفرمایند .

رئیس ـ آقای ملك مدنی .

ملك مدنی ـ موافقم .

دشتی ـ دراین گزارش کمیسیون چون دراصل مطلب مذاکره کافی شده فقط در تبصره باید صحبت شود .

نقابت ـ اجازه میفرمائید ؟

رئیس ـ آقای نقابت بفرمائید

نقابت ـ عرض کنم چون این لایحه ازکمیسیون برگشته است در قسمت مربوط به تبصره مطالبی هست که لازم است

در اطراف آن تذکراتی بعرض مجلس برسد . عرض کنم در جلسهٔ گذشته تأیید شد از طرف عامه آقایان نمایندگان محترم که لازم است نسبت بجرائم مربوط بوقایع شهریور ۱۳۲۰ دقیقاً رسیدگی شود وانواع تخلفاتی که در آن وقایع ملحوظ شده مورد رسیدگی ومجازات قرارگیرد وتنها مأمورین وزارت جنك نبوده‌اندکه باید مورد رسیدگی واقع شوند بلکه یکعده زیادی از مأمورین دیگر هم بودندکه بوظایف خودشان عمل نکردند مثلاً اگر مأمور پست و تلگراف که دارای یك صندوق امانات یا وجوه نقدی بوده که مأمور حمل آن ازیك شهری بشهر دیگری بوده‌است این براثر تصورات موهومی پستش را ول کرده باشد یااحیاناً از آن وجوه سوء استفاده کرده باشد آنهم باید تعقیب شود رئیس شهربانی رئیس ژاندارمری که حافظ امنیت در یك منطقه بوده است اگر مراعات وظیفه‌اش را نکرده باشد باید اوهم مورد تحقیق ورسیدگی قرار بگیرد . استانداری که در آن موقع فرارکرده است وحاکمی که پستش را را ترك کرده وتوجه بوظایفش نکرده اینهاهم باید رسیدگی بشود تنها هدف را وزارت جنك نباید قرار داد بسیاری دیگر هم هستند وباید توجه کرد واز نظر کیفیت رسیدگی وجرایمی که ممکن است رخ داده باشد ما قوانین کافی چه در قانون مجازات عمومی وچه در قانون محاکمات نظام داریم وحالا منظور آقایان این است که یك دادگاه مخصوصی تشکیل بشودکه تمام این جرائم آنجا رسیدگی شود یعنی بنده اینطورمی‌فهمم که نظر آقایان این است که یك تأسیسی بشود که از دسترس نفوذ قوهٔ مجریه خارج باشد و آنها بنشینند بیطرف نسبت بتمام اینها رسیدگی بکنند مقصود آقایان این است و این حرف بسیار صحیح است اما این محتاج بمطالعه بیشتر وتوجه بهتری است این رویه یعنی بعجله یك تبصره در ذیل یك مادهٔ مالی مقصود آقایان را تأمین نمیکند بلکه متضمن یك سلسله نقصی است حتی از نظر قانونگذاری هم اشکال دارد مثلاً قانونی که متضمن تشکیل یك دادگاه الغاء مرور زمان تعقیب جرایم ایجاد تکلیف برای وزیر دادگستری است این قانون حتماً باید ازکمیسیون قوانین دادگستری مجلس شورای ملی عبور بکند حتی در قانون اختیارات دکتر میلسپوکه یك ماده راجع بلایحه تعدیل مالاجاره‌هابود آنرافرستادندبکمیسیون دادگستری و نظر خواستند دیروز کمیسیون دادگستری تشکیل بود آقای وزیر دادگستری هم بودند مقتضی بود این لایحه راهم بکمیسیون میفرستادند ویك مسائل خلاف اصلی را که نباید پیروی کرد کمیسیون بودجه که صرفاً از نظر دخل و خرج مملکت رسیدگی میکند آنوقت رأی میدهد نسبت بیك لایحهٔ محاکماتی و ایجاد یك رویه قضائی این اساس را بهم میزند باین جهت در متن این ماده هم اشکالاتی است مثلاً عبارت حیف ومیل اموال دولت این عبارت حیف و میل اموال دولت در حدود قانون عنوان ندارد یعنی حیفمان می‌آیدکه چرا او خورد یا اوحیفش می‌آیدکه چرا این بخورد این عنوان قانونی ندارد یامصرف غیر قانونی در مال مملکت است که در حکم اختلاس است یاسرقت است یااخفاء اموال مسروقه است یا کلاه برداری است یا ارتشاء است یك عنوانی از عناوین قانونی را باید گرفت ویك نکته دیگری که قابل توجه بود وآقایان پیشنهاد دهندگان در پیشنهادشان ذکر کرده بودند ولی حذف شده است جرایم نظامی است این درکمیسون اسقاط شده است وعبارت مطلق جرایم ذکر شده است وحال اینکه بعضی مسائل هست که از لحاظ فنی در حدود عرف یك دستگاهی جرم است اما در قانون کیفر عمومی آنرا جرم تلقی نمیکنند مثلاً هرگاه یك دسته ژاندارم که مواجه شده است با یك راهزنی تلگراف میکند از رئیس خود میپرسد که آقا بنده بایستم یا بروم ، فرار کنم یا کمك بدهید یا ندهید واو جواب ندهد این عمل جواب ندادن اصولاً جرم است یا جرم نیست این از نظر فنی واز نظر آثار مترتبهٔ براین سکوت باید مورد مطالعه قراربگیرد این را کی حق دارد مورد مطالعه قراربدهد کسانی که اهل فن هستندبنابراین یك توجه دقیقی نسبت باین موارد نشده است یکی دیگر

قضیه مطلق سقوط مرور زمان است مینویسد مرور زمان نسبت بجرایم فوق جاری نخواهد بود. تا کی؟ الی الابد؟ این برخلاف قانون و اصول جزا است الی الابد نمیشود مرور زمان را ساقط کرد بلکه اگر امور جنائی بشود مرور زمانش ده سال است و از شهریور ۲۰ تا شهریور ۳۰ مدت دارد و اگر جنحه باشد مرور زمان آن سه سال است و از شهریور بیست باینطرف بعضی‌ها از تاریخ ارتکاب مرور زمانشان گذشته و بعضی‌ها نگذشته است حالا ممکن است این مدت را یکقدری زیادتر بکنند از طرف دیگر حقوق مکتسبه برای متهم را میخواهند کنار بگذارند برگردانند بسابق و حقوق مکتسبه را متهم بگیرند اینها یك مسائلی است که از نظر حقوق جزا باید توجه کرد زیرا قانون نمایندهٔ افکار هر جامعه است و بایستی باین مطالب توجه کرد مثلاً اگر ذکر بفرمایند مرور زمان جنحه‌های این قانون پنجسال است یا شش سال است خیلی اشکال نداریم اما اینکه بگوئیم مطلق مرور زمان ندارد صحیح نیست باین جهت جمعی از آقایان هم نظر داشتند که تجزیه بشود این قانون قسمت امور مالیش را مورد حاجت هم هست آقایان هم موافقند رأی داده شود ولی ذیلش مربوط به تشکیل محکمه برای شوردوم مراجعه شود به کمیسیون دادگستری آقای وزیر جنگ و آقای وزیر دادگستری بیایند و نمایندگان محترمی که ذی نظر هستند در این امور تشریف بیاورند و یك قانونی بگذرانیم که شامل مأمورین شهربانی وزارت کشور ژاندارمری پست و تلگراف و سایر مأمورینی که تخلفاتی در این حدود کرده اند بشود و یك مطلب پخته شده مطابق با اسلوب قانونگذاری بیرون بیاید که مفید باشد این مطلب مهم یعنی یك دادگاه مهم تاریخی را با یك تبصره ذیل یك ماده مالی کمك خرج اضافه کردن حکایت از کمال تعجیل میکند.

رئیس ـ مذاکره در این باب زیاد شده است و حالا بعقیدهٔ بنده آقای فرهودی که موافق هستند صحبت کنند.

ملك مدنی ـ آقا نوبت بنده است.

رئیس ـ بنده گفتم آقا فرمودید مطلبی ندارم آخرین صورتی است که در لوحه هست.

دکتر رادمنش ـ آقا اسم بنده اول بود.

رئیس ـ خیر.

دکتر رادمنش ـ دلتان نمیخواهد بنده حرف بزنم آن مسئله دیگری است.

فرهودی ـ این لایحه طوری است که تکلیف قانونگزاری را مشکل کرده است برای اینکه اصل لایحه عبارت بود از اعطای یك اعتباری بدولت برای کمك خرج افسران این لایحه در مجلس مورد مذاکره قرار گرفت و بعضی پیشنهادات شد رسیدگی شد بالاخره منجر برأی نهائی شد در این بین این پیشنهاد جدید شد که رفت بکمیسیون و باینصورت درآمد و دولت هم قبول کرد بنظر بنده اینجا دو مطلب است یکی اصل قضیه است که به بینیم آیا واقعاً مجلس شورای ملی لازم میداند که این بی ترتیبی هائی که در شهریور پیش آمده است رسیدگی بشود و مرتکبین مجازات بشوند یا نه و یکی اینکه اگر مجلس شورای ملی این اصل را قبول کرد به بینیم راه حل و عمل آن چه جور است و آن قانونی که بهتر و زودتر ما را بمقصود میرساند چیست؟ بنده موافقتم با این لایحه از این جهت است که خیال میکنم رأی اکثریت مجلس این است که این بی ترتیبی های شهریور را رسیدگی بکنند بنده اصولاً با این نظر موافقم اما این اصل که در اینجا پیش بینی شده است گمان نمیکنم آقایان نمایندگان و مخصوصاً آقایانی که این نظر را دارند بمقصود برساند مخصوصاً اینکه در کمیسیون بودجه یك تبصره دیگری باین اضافه شده است و کار ما مشکل تر شده است از آقای مخبر استدعا میکنم توجه بفرمایند که ما را از این حالتی که در این لایحه بخصوص گیر کرده‌ایم بیرون بیاورید. (طباطبائی ـ شما پس مخالفید؟) خیر در یك تبصره اینجا دارد که وزارت جنگ مجاز است صرفه جوئی هائی که از مواد و بعضی از فصول بودجه حاصل نموده بمصرف سایر مواد و فصولی که کسر اعتبار دارند برساند، درصورتیکه اصل استرداد وام را مافکر کرده بودیم که از صرفه جوئیهای وزارت جنگ بردارند

بعد یك تبصره گذاشته‌اند که صرفه جوئی‌های هر ماده را صرف مواد دیگر بکنند بنا براین اصل مورد صرفه جوئی ازبین میرود بخصوص که بنده خیال میکنم در بودجه ۱۳۲۳ ما صرفه‌جوئی در بودجه وزارت جنگ بخصوص زیاد داشته باشیم چرا برای اینکه بودجه ۱۳۲۳ وزارت جنگ تقریباً در ماه اردی‌بهشت تهیه شده است و در ماه اردی‌بهشت نرخ خواربار و اجناسی که مابه‌الاحتیاج وزارت جنگ است خیلی گرانتر از حالا بود و روی نرخهای آنوقت نرخ خواربار و برنج و حبوبات را معین کرده‌اند و حالا که تنزل کرده است و بازهم رو به تنزل است بنده عقیده دارم که از اعتبارات خواربار و اجناس وزارت جنگ چون مطابق قیمت های اردی‌بهشت تهیه شده بود صرفه جوئی های زیادی خواهیم داشت و همان صرفه جوئی‌ها بمصرف استرداد این وام میرسد (فداکار ـ قبلاً پیش خور شده است) متأسفانه یك تبصره در کمیسیون بودجه اینجا گذاشته شده که اگر از این مواد از ماده برنج از ماده حبوبات از ماده لباس صرفه جوئی شد بمصرف سایر مواد برسانند و این در حقیقت هم موضوع پرداخت وام را مشکل میکند و هم در اینجا ضرورت ندارد اما در باب قضیه شهریور بنده میخواستم استدعا کنم توجهی بشود قضیه شهریور بنظر بنده بیشتر یك قضیه سیاسی بود تا یك قضیه نظامی حالا که مجلس شورای ملی میخواهد یك تعمیمی باین امر بدهد باید عناصر سیاسی مسئول آنوقت را هم مشمول این ماده بکنند و محاکمه بکنند.

مخبر کمیسیون بودجه (آقای فاطمی) ـ بنده بسایر قسمت‌ها وارد نمیشوم فقط درموضوع تبصره میخواهم توضیح بدهم متأسفانه وقتی یك موضوعی را ما توضیح میدهیم در آنوقت آقایان گوش نمیدهند بعد اسباب اشکال میشود اگر خاطر آقا باشد در جلسهٔ قبل بنده در همین جا درجواب یکی از آقایان گویا آقای امیر تیمور بود بعرض مجلس رساندم گفتند موجب چیست و چه مدرکی این اضافه پرداخت را تا کنون پرداخته اند در آنجا عرض کردم که این را باموافقت وزارت دارائی و بموجب آن تبصرهٔ بودجه تقدیمی به مجلس که وزارت جنگ در اول سال پیشنهاد کرده بود پرداخته‌اند متأسفانه چون بودجه تصویبش بتأخیر افتاده بود بنا بر این برای اینکه این امر را وزارت دارائی هم موافقت کرده است قانونی بشود این تبصره را در اینجا اضافه کردند و این بهیچوجه من الوجوه این معنی را نمیدهد یعنی تا کنون این عمل شده است این اضافاتی را که بایستی مطابق قانون بپردازند تا این تاریخ پرداخته‌اند یعنی از یك فصول دیگری که صرفه جوئی داشته‌اند برداشته اند و تا کنون پرداخته اند و یك نکته دیگری را که میخواهم باطلاع آقا برسانم این است که کار که بی حساب نیست وزارت جنگ هم مثل سایر وزارتخانه ها تحت نظر وزارت دارائی است حتی رئیس حسابداری آنجا از طرف وزارت دارائی تعیین میشود و در تمام جزئیات نظارت میکند اگر صرفه‌جوئی در آنجا بشود بدون تصویب مجلس خرج نمیشود (فرهودی ـ استدعا میکنم بخوانید) این جا میگوید وزارت جنگ مجاز است صرفه جوئی‌هائی که در مواد و فصلی از فصول بودجه حاصل میشود بمصرف سایر مواد و فصولی که کسر اعتبار دارند برساند کجا است که کسر اعتبار دارند؟ کسر اعتبار اینجا است که آن اضافه حقوقی که بتمام وزارتخانه‌ها و ادارات دولتی داده‌اند بوزارت جنگ نپرداخته بودند آمدند حساب کردند که این چقدر میشود دیدند نوزده میلیون و چهارصد و کسری هزار میشود ولی بعد در نتیجه مذاکره ای که باوزارت دارائی کردند وزارت دارائی باپانزده میلیون بیشتر موافقت نکرد این است که این لایحه را با موافقت وزارت دارائی پیشنهاد کردند حالا هم وقتی این لایحه را تصویب میکنید نتیجه اش این است که پانزده میلیون میگیرند میدهند بانظارت خودشان تقسیم میشود و هرچه صرفه جوئی باشد مطابق این ماده صرفه جوئی های امسال و صرفه جوئیهای سال آینده محل پرداخت این وام است.

رئیس ـ اینجا یك صورتی بود که در پرونده بود و به بنده نداده بودند بعد صورت را آوردند آقای دکتر رادمنش است و آقای فرهودی. آقای دکتر رادمنش بفرمائید

دکتر رادمنش ـ بنده اول دفعه است که لایحه‌ای در مجلس شورای ملی مطرح شد اسمم را جزء اشخاصی که مخالف هستند نوشته ام ومتأسفانه یاخوشبختانه اکثریت آقایان نمایندگان درتحت تأثیر نطق جناب تیمسار رفتند ورأی دادند که مذاکرات کافی است و وارد پیشنهادات شدند گـرچه مطالب در این لایحه بوسیله اکثر آقایان گفته‌شده است ولی یك موضوع گفته‌نشده است که بنده میخواهم عرض کنم خاطر آقایان مسبوق باشد و آن موضوع قرض است بنده تحقیق کردم که دولت ایران تا کنون به بانك ملی چقدر مقروض است گفتند صدو چهل میلیون تومان دولت ببانك ملی مقروض است حالا هم پانزده میلیون تومان قرض میکنیم این میشود صدوپنجاه وپنج میلیون تومان با این وضع اقتصادی که امروز ما داریم با طرزی که آقای دکتر میلسپو در مملکت ما عمل میکنند قطعاً هیچوقت نخواهیم توانست که این قرضها را بپردازیم این تبصره‌هائی که دراینجانوشته‌شده است که ازصرفه‌جوئیها این وام پرداخت شود در عمل تا کنون ثابت شده است کـه هیچوقت از این صرفه جوئیها در راه خیر استفاده نشده‌است همیشه یك مخـارج غیر مترقبه پیش می‌آید و اگر هم پیش نیاید احداث میکنند یك کاری پیدا میکنند یك احتیاجی در یك گوشه پیش می‌آید که نـه تنها باین صرفه جوئیها اکتفا نمیکنند بلکه احتیاج پیدا میکنند که یك قرضهائی هم بکنند وقتی که ماهمینطور بدون قید قرض میگیریم نتیجه چه میشود ؟ نتیجه این میشود که مقدار اسکناس در بازار زیاد میشود و علاوه براینکه دولت مقروض از نظر اقتصادی غلط است اسکناس در بازار زیاد میشود و تورم پیش میآید قیمت اجناس بالا میرود باز آن بیچاره‌ای که میخواهد در این ارزانی یك پیراهنی بخرد بدستش نخواهد رسید این است که بنده بطور کلی با این قرضه مخالف هستم و مخالف بودم و رأی مخالف هم خواهم داد و در ضمن اظهارات رفقای ماهم متذکر شدند که ما علی‌الاصول مخالف نیستیم با تشکیلات ارتش مالازم داریم ارتش را ، ما عقیده داریم که باید ارتش باشد و خوب هم باید باشد و بعقیدهٔ تمام رفقای ما ارتش یگانه سنبل استقلال ما است (صحیح است) ولی ما نباید از اعتراض و انتقاد بترسیم باید انتقاد کرد و چاره‌جویی کرد بنده معتقدم ما چاره جوئی میتوانیم بکنیم ما نباید قرض بکنیم آقـای دکتر میلسپو هم هر جا دستش بسته میشود فوراً قرض میکنند تمام گفتند که قانون مالیات بر در آمد وقتی درست شد مملکت بهشت خواهد شد معلوم شد که این پیش‌بینی‌ها هم مثل سایر پیش بینی‌های اقتصادی‌شان غلط است البته آن روز اجازه داده نشد که بنده عرض خودم را بکنم ولی این را هم آنتر پرانتز عرض کنم اینکه آقایان نمایندگان جلو گیری میکنند از مذاکرات این بنظر بنده اشتباه است نماینده بایستی در تمام موارد صحبت بکند و عقیده‌اش را بگوید و اگر نگوید بد است (صحیح است) بنده با دولت هیچ بندو بستی ندارم و باهیچ دولتی هم بندو بست نخواهم داشت در هر موردی هر لایحه‌ای میآید وظیفه نمایندگی خودم میدانم که از کوچکترین موقع استفاده کنم و بیایم پشت تریبون و عقاید خودم و رفقای خودم را بگویم پس بایستی سعی کرد که مذاکرات بشود در اینجا و هیچیك نظر سوئی ندارند و همه آقایان نمایندگان انشاءالله نظر خوبی دارند بنا بر این بایستی مجهز بیك منطق اساسی باشیم (یکنفر از نمایندگان ـ انشاءالله هستیم) پس بعقیده بنده قرض کردن پانزده میلیون بر خلاف مصالح اقتصادی ما است و قطعی است که این موجب تورم اسکناس میشود و این تورم اسکناس بضـرر آن مردمی است که میخواهند در این ارزانی شاید یك پیراهنی تهیه بکنند اما این سومین باری است که این لایحه چاپ میشود و توزیع میشود و بر خلاف نظامات امروز صبح بـه بنده داده شده است در صورتیکه مطـابق نظامنامه باید بیست و چهار ساعت قبل از طرح لایحه بـه به نمایندگان داده شود (مخبر ـ اصلاحات اینطور نیست) در نظامنامه همچو چیزی ذکر نشده است آقای فاطمی. اما موضوعی که موجب شد این لایحه مجدداً برود بکمیسیون آن احساساتی بود که یك عده از آقایان نمایندگان بحوادث شهریور در این مجلس بروز دادند بنده خودم یکی از مظلومین دورهٔ دیکتاتوری هستم اکثر آقایان نمایندگـان بوضعیت

بنده آشنا هستند و بنده نه تنها از سوم شهریور آزاد نشدم بلکه درتاریخ ۲۸ شهریور بعداز آنکه شاه از ایران خارج شد بنده با یك دادو فریاد و جاروجنجالی از محبس خـارج شدم (دکتر کشاورز ـ شما الآن هم جزء مظلومین هستید) موضوعی که برای مامهم است این است که مانه تنها همانطور که آقایان گفتند بحساب افسران باید رسیدگی کنیم بلکه بایستی بحساب تمام مسئولین دستگاه سابق رسیدگی بکنیم اگر ما رسیدگی کردیم رشد سیاسی ورشد اجتماعی خودمان را ثابت کرده ایم آقایان نگاه کنید روز نامه که همه میخوانید ببینید در بلغارستان چه خبر است در مجارستان چه خبر است در رمانی چه خبر است در فرانسه چه خبر است تمام آن روسا وتمام وزرای مسئول را گرفته محاکمه میکنند ،تیر باران میکنند ومحکوم میکنند و چشم بسته هر کسی را که مسئول اوضاع سابق بود محاکمه میکنند و محکوم میکنند ما از تمام دستگاه سابق یك مسئول بیچاره پیدا کردیم آنـهم پزشك احمدی بود (یکی از نمایندگان ـ بیچاره نبود) (هاشمی ـ جزء شهدا شده است ؟!) . . . ازاو مظلومتر در دستگاه سابق پیدا نکردند (یکی ازنمایندگان ـ ظالمتر) ... بنده عقیده دارم آنهائیکه باو حکم کرده اند آنهائی که آن دستگاه را چرخانده اند آنها مسئولیت بیشتری دارند اگر ما توانستیم آنها را محاکمه کنیم آنها را محکوم کنیم ، آنوقت میتوانیم بگوئیم ، ما قابل آزادی قابل استقلال هستیم ، البته این نشد ، و این مجلس هم با یك تبصره خیلی کوچکی میخواهد یك کارهائی بکند ولی البته اینهـا قانع کننده نیست ، اگر امروز مجلس شورای ملی در این دوره ۱۴ این مجلس یك تصمیم قطعی در این خصوص نگیرد بنده بشخصه عقیده دارم که یکروزی خود ملت ایران بحساب خیانتکاران خواهد رسید (صحیح است) در جلسه گذشته گفته شد وهمه هم اقرار فرمودند وحتی همکار محترم آقای شهاب پیشنهاد کرد که مورد توجه آقایان واقع شد و آن در ترکیب وتشکیل این دادگاه بود ، گفته شد دوسه نفر قاضی ودو نفر افسر باشد ودلایلی هم فرمودند مورد توجه همه آقایان هم واقع شد حتی آقای کفیل وزارت جنك هم قبـول کردند ، بنده تعجب میکنم با اینکه این موضوع مورد توجه همـه آقایان نمایندگان واقع شد نمیدانم چرا باز اصرار دارند که بآن ترتیب عمل نشود وسه نفر افسر باشد در آن دادگاه ودو نفر قاضی ، البته این درست نیست (امینی ـ آنها فهمشان بهتر است ...) بنابراین از آقایان خواهش میکنم وخواهش اول بنده این است که این ۱۵ میلیون تومان قرض نشود و اضـافه حقوق داده شود ولی قرض گرفتـه نشود (یکی از نمایندگان ـ آنها از کجا بیاورند؟) از آقای دکتر میلسپو میگیرند ، بهرحال این قرض شدنش بصلاح کشور ما نیست از آقای دکتر میلسپو که اینقدر هارت وپورت دارند از ایشان بگیرند ، ایشان مسئول مالی این کشور هستند باید راه حل پیدا کنند ، ایشان باید عایدات ومخارج ما را تأمین کنند حالا که یك چنین استقلالی پیدا کرده اند و هر کاری دلشان میخواهد میکنند، پس لااقل محل این خرجها را هم پیدا کنند (صحیح است) و در مرحله دوم تقاضا دارم و پیشنهاد هـم کرده‌ام که این تبصره تعمیم پیدا کند و بنده مخالف این هستم که میگویند این تبصره اینجا جایش نیست ، نه ، تبصره ایکه مورد تصویب مجلس شورای ملی باشد در هرجا جایش هست دولت مأمور اجرای آن خواهد بود وبایستی این تبصره بیشتر توسعه پیدا کند و مشمـول سایر مسئولین هـم باشد (محمد طباطبائی ـ شامل) . . . بلی شامل، وقسمت دوم هم راجع بافسران بنده عقیده دارم که بهمان پیشنهاد اول بر گردیم که دو نفر افسر و سه نفر غیر افسر باشد نه اینکه سه نفر افسر ودو نفر قاضی باشد ، این عرایض بنده بود که میخواستم عرض بکنم و دو نفر از آقایان تذکر دادند که خوبست این موضوع را هم در این موقع استفاده بکنیم و آن آمدن آقای ساعد است برای جواب سئوالات ، هیچ راهی اینجا نداریم برای اینکه عرایض خودمانرا بسمع آقایان برسانیم ، قبل از دستور که اجازه داده نمیشود از مدتی باین طرف دیگـر اجازه داده نمیشود (یمین اسفندیاری ـ صحیح است) در کلیات هم اجازه داده نمیشود ، بطور کلی در پیشنهادات هـم اگر یکقدری طولانی شود فوراً مطابق نظامنامه جلو گیری میشود ، وقتی

سئوال هم از دولت میشود وقعی بآنها نمیگذارد و تا کنون سیصد ، چهارصد سئوال ازطرف آقایان نمایندگان شده است و در سرسرای مجلس ابلاغ شده است و از آقایان وزراء خود آقای وزیر فرهنگ تشریف آوردند و یك توضیحاتی دادند، خلاصهٔ اینکه درجواب سئوالات چیزی گفته نمیشود (دکتر کشاورز ـ این ابهت مجلس شورای ملی را میرساند) ... معلوم میشود که دولت متکی به یك عده معینی است و ابداً بدستجات دیگر توجهی ندارد و مشغول کارش هست و هر روز هم از آن دسته دستور میگیرد وهر کاری را میخواهد میکند و بحساب مجلس شورای ملی میگذارد و هرچند وقت یکبار هم یك لایحه را میآورد اینجا و تقدیم مجلس میکند . بنده عقیده دارم که اقلاً همان طوریکه خودشان میل دارند هفتهٔ یکبار بیایند درمجلس شورای ملی در جلسه خصوصی بسئوالات آقایان نمایندگان جواب بدهند اگر چه بنظر بنده بهتر است که این سئوالات تماماً درجلسه علنی مجلس شورای ملی بشود تا ملت ایران بفهمد که سئوالات چیست و چه جوابهائی داده میشود ولی حالا که خودشان حاضر نیستند درجلسهٔ علنی باشد لااقل درجلسه خصوصی این کار را بکنند ، وقتیکه این کار را نمیکنند معلوم میشود که این عدم توجه علائم کوتاهی عمر دولت است .

رئیس ـ آقا استدعا میکنم خارج از موضوع لایحه نفرمائید

امینی ـ آقا مذاکرات کافی شده است ، پیشنهادات را قرائت بفرمائید

رئیس ـ آقای هاشمی

هاشمی ـ بنده نخست از آقای ملك مدنی تشکر میکنم که نوبت شان را به بنده دادند چون خواستم یك راه خلی پیدا بکنم برای این موضوعی که الآن مبتلا به ما است ، بنده بااین نوع الحاق مواد یا تبصره ها بقوانین موافق نیستم وموافق هم نبودم چه دراین دوره وچه در دوره‌های گذشته ، این عیناً مثل این است که یك تابلوئی را چند نفر نقاش بگذارند میان وهمه باهم بخواهند یك نقشی را بکشند یکی چشم ، یکی ابرو ، یکی دهان ، یکی گوش ، این یك چیز هجوی درست میشود ، این تبصره آمد بمجلس وبازشروع شد بمذاکره در کلیات راجع به تبصره تنها قریب ۲۶ پیشنهاد آقای دشتی ملاحظه می‌فرمائید ؟ قریب بیست وشش پیشنهاد الآن راجع باصلاح این تبصره رسیده است (طباطبائی ـ بازهم میرسد) در این جا بنده دوراه حل میگویم ، یکی اینکه متذکر بودم وتشکر میکنم از آقای دکتر اعتبار که مراجعه فرمودند بصورت مجلس های پنج وشش دوره قبل ، همیشه ازطرف مقام ریاست اگر پیشنهادی که تناسب بااصل قانون نداشته است تذکر داده میشده است که این پیشنهاد متناسب بااین قانون نیست و اصلاً خوانده نمیشد (صحیح است) با اجازه مجلس بعد از این هم مقام ریاست همین عمل را اجرا کنند (صحیح است) این یکی یکی دیگر هم نسبت باصل این قانون که الآن چندین روزاست ما گرفتار هستیم پیشنهاد تجزیه رسیده مجلس محترم اجازه بدهند پیشنهاد تجزیه قبلاً خوانده شود وباصل لایحه رأی بدهیم بعد برسیم باین موضوع قضیه شهریور که مطابق اظهارات تمام آقایان اهمیتش بیش ازاین است که ضمن یك تبصره مختصری بشود آنرا تأمین و اصلاح کرد ، وقتی که رأی دادیم باصل لایحه آنوقت به پیشنهاداتی که راجع به تبصره رسیده است آنوقت باین جریان بایك فسحت خاطری بحث میکنیم ورسیدگی میکنیم ویك چیز پخته و وجامعی را رأی میدهیم

رئیس ـ این توضیحی که آقا دادند پیشنهاد شده است، به عقیده بنده همانطور که آقای دشتی فرمودند این مذاکرات سابقاً شده است و بایستی ماوارد پیشنهاد ها شده باشیم حالا آقا حرف بقدر کفایت زده شده است اجازه میفرمائید پیشنهادات خوانده شود پیشنهاد تجزیه هم شده است شش ، هفت پیشنهاد راجع به تجزیه رسیده است که قرائت میشود

هاشمی ـ هفت پیشنهاد تجزیه رسیده است

پیشنهاد میکنم ـ بماده واحده و تبصره جداگانه اخذ رأی شود ـ طباطبائی.

امینی ـ پیشنهاد تجزیه که الآن میشود باید بعد از پیشنهادات موقع رأی گرفتن اجرا بشود

رئیس ـ آقای طباطبائی

محمد طباطبائی ـ بنده یك پیشنهادی بعد از این پیشنهاد باموافقت آقای مخبر کمیسیون تنظیم کردم دادم به مقام ریاست پیشنهاد این است که آقایان موافقت بفرمایند بماده واحده رأی گرفته شود اگر مجلس تصویب کرد این اعتبار بوزارت جنگ داده میشود واگر مجلس رد کرد داده نمیشود ولی درذیل ماده واحده ملاحظه فرموده اید یکی دو مطلب هست که مربوط بماده واحده نیست وباین عرایض من استدعا میکنم که ازلحاظ مجلس وازلحاظ قانونگزاری توجه بفرمائید یك لایحه قانونی که میدهند و باید مطرح شود دوراه بیشتر ندارد یا دولت پیشنهاد میکند که لایحه قانونی میآورد به مجلس وما آن لایحه را می گیریم مطابق اصول می‌فرستیم به کمیسیون ها اگر فوریت دارد که درجلسه مطرح میشود ، شکل دیگر هم بصورت طرح است که ازطرف عدهٔ از آقایان نمایندگان به مجلس تقدیم میشود شق ثالث ندارد که یك مطلب جداگانهٔ غیر ازلایحهٔ دولت وطرح قانونی باشد البته راجع به لایحه دولت هرمطلبی که مربوط بآن باشد میشود پیشنهاد کرد، صحبت کرد جرح وتعدیل کرد وهمه طور میشود پیشنهاد کرد، صحبت کرد، واصلاح کرد ، امایك مطلب دیگری غیر از لایحه دولت که در اینجا مطرح میشود باید که مطابق نظامنامه یکی از دو راه را طی بکند ، یعنی یا دولت باید پیشنهاد بکند ، یا بصورت طرح پیشنهاد بشود ، ۱۵ میلیون وزارت جنگ اعتبار خواسته است ، این چه مربوط باین است که دادگاه فوق العاده تشکیل بشود وقانون مرورزمان برداشته شود ، آخر این را یکقدری توجه بفرمائید ، خلاف اصل وخلاف ترتیب وخلاف نظامنامه است ، اگراین طرح است ، طرح تهیه کنید وتقدیم مجلس بکنید (دکتر رادمنش نظامنامه ارادهٔ مجلس است) .. آقا ارادهٔ شما باید مطابق قانون باشد نه اینکه برخلاف قانون مجلس را معطل بکنیم ، این صحیح نیست بنابراین موافقت بفرمائید ما تکلیف مادهٔ واحده را نفیاً یا اثباتاً معلوم بکنیم بعد بیائیم سر قضایای شهریور (فداکار ـ وبقیه‌اش راهم سنبل بکنیم) برهم زدن قانون مرور زمان ومطالب دیگر مقتضی نیست آقایانی که موافق این ترتیب هستید، شما دولت را مکلف کنید که لایحهٔ بیاورد وما تصویب کنیم که کارهم که بجریان خودش بیفتد وازحدود اصول خارج نشود آقایان ایرادات آقای نقابت را یکقدری توجه بکنید ، مثلاً قانون را بر هم زدن حق مرور زمان را گرفتن وسلب کردن وعدهٔ را بایك قانون جدیدی بمحکمه فرستادن ، اینها مطالبی نیست که سه جلسه ، چهار جلسه بیائیم ودرسر یك لایحه مالی مجلس را معطل کنیم ، موافقت بفرمائید اول تکلیف مجلس را معلوم بکنیم ، مجلس این پیشنهاد را بدون مطالعه قبول کرده است این برخلاف اصول است برخلاف قانون است برخلاف نظامنامه است آنوقت بیائیم رأساً دراین موضوع مطالعه ومباحثه کنیم (صحیح است) بعدهم تقاضائی که من کردم یعنی تقاضای تجزیه این دیگر صحبت ندارد، آقایان باید موافقت بفرمایند اول تکلیف ماده واحده را معلوم کنید بعد، بنده خودم ازموافقین این هستم که باید دولت مطابق قوانین بجرائم گذشته و حال و آینده رسیدگی کند

دکتر زنگنه ـ بنده اخطار نظامنامهٔ دارم

رئیس ـ بفرمائید .

دکتر زنگنه ـ عرض میکنم ، راجع به پیشنهاد تجزیه وقتی صحبت خواهد شد که مذاکره در اطراف پیشنهادات بقدر کافی شده باشد ، میفرمایند که ۲۶ تا پیشنهاد هست ، اگر پیشنهادات دیگری هم هست باید تمام شود بعد که تکلیف پیشنهادات تعیین شد وارد بحث تجزیه بشویم و راجع به تجزیه بنده عرض میکنم تمام این دلسوزیهائی که برای قانون می‌شود برای حفظ اصول می‌شود فلسفه‌اش این است که این عقیده ازاین جا برود و مطرح نشود (یکی از نمایندگان ـ چرا ؟ این طور نیست) (طباطبائی ـ این اخطار نظامنامهٔ نیست آقا) . . اجازه میفرمائید آقا ، بنده این پیشنهاد را دادم و نظری هم ندارم لکن بعنوان طرح هرچه پیشنهاد شده است ازاول مجلس تاحالا رفته است به کمیسیون مستکرات ویکیش برنگشته است ، ماهم بالاخره می فهمیم این مربوط به قانون نیست ، ولی هیچ وسیلگی

بحرف حق نمیشود و این همه وسائل و فرمالیته‌ها درست می‌شود برای این‌است که یك کلمه حرف حسابی که درمجلس زده می‌شود از بین برود .

رئیس ـ آقای دشتی .

دشتی ـ اگر اجازه بدهید آقای رئیس کار خودش را بکند زودتر کار درست می‌شود ، پیشنهاد تجزیه آخر کار بایدعمل شود (نمایندگان ـ صحیح است) . وقتی‌میخواهند رأی بگیرنداول بخودماده رأی‌میگیرید بعدبجزء جزءلایحه بنا براین بنده موافقم‌که مطابق معمول در اجزایش صحبت کنیم و پیشنهاد تجزیه هم راجع بآخر لایحه است بنابرین بفرمائید پیشنهادات‌مطرح شود وصحبت شود (صحیح‌است)

رئیس ـ در اصل ماده پیشنهادی نیست ومیگویندهمه راجع به تبصره‌ها است (بعضی ازنمایندگ ن ـ فرق‌نمیکند)

محمد طباطبائی ـ اجازه می‌فرمائید ؟

رئیس ـ آقای طباطبائی .

محمد طباطبائی ـ بنده پیشنهادکردم تبصره ها برود بکمیسیون اگر مجلس موافقت بکند که تبصره ها برود به کمیسیون ، پیشنهادات را دیگر نمی شود خواند ، بآن پیشنهاد بنده رأی بگیرید .

رئیس ـ اگر مجلس موافقت‌کندکه این تبصره برگردد به‌کمیسیون می شود به تجزیه رأی‌گرفته شود و پیشنهاد تجزیه هم هست . آقای هاشمی .

هاشمی ـ هفت نفر از آقایان وکلاء پیشنهاد تجزیه کرده‌اند دراصل ماده هم پیشنهادی نداریم وتمام شده آقای نقابت هم موافقت کردندکه بکمیسیون برود .

رئیس ـ عرض‌کنم تجزیه همانطورکه گفته شد مطابق نظامنامه مربوط به بعد از ختم مذاکرات است چون پیشنهاد ها هنوز هست نمی شود تجزیه کرد بنا براین پیشنهادات قرائت می‌شود . پیشنهاد آقای حاذقی :

پیشنهاد میکنم که بمادهٔ واحده افزوده شود . وزارتجنك موظف است باوزارت دادگستری دراجرای ماده واحده ۲۴ آبان سال‌گذشته همکاری نماید .

رئیس ـ خواهش میکنم برطبق نظامنامه توضیحات را مختصر بدهندکه وقت زیادی نگیرد .

حاذقی ـ چون بنده جزء اکثریت پشتیبان دولت‌هستم سعی میکنم‌که خیلی مختصرصحبتم را عرض‌کنم‌که بی‌سبب وقت تلف نشود متن این پیشنهاد بنده این‌است‌که درقانون ۲۴ آبان ۱۳۲۲ مجلس شورای ملی جرائم عمومی افسران و افراد نظامی را در حدود جرائم عمومی افراد تشخیص داده و رسیدگی بآن را درمحاکم عادی مربوط بدادگستری معین کرده است گواینکه مدت زیادی از تصویب اینقانون نگذشته است ، ولی‌امتحانی‌که بعمل‌آمده است درهرجائی که‌خواسته اند دادگاهها اقدام‌کنند وبافسران وافراداخطار شده است آنها استنکاف نموده‌اند چنانچه آن نامه‌ای که رئیس دادگاه جهرم فرستاده بودکه بوزارت جنك فرستاده شود رئیس دادگاه چندین مرتبه موارد تخلف را نوشته و شرح داده‌که برای آنها اخطاریه فرستاده ولی آنها پاره کرده‌اند و بآنها ترتیب اثر نداده‌اند و گزارش داده نشده ، این است‌که بنده خواهش میکنم اگر مجلس شورای‌ملی موافقت بفرمایند وزارت جنك مکلف باشدکه برای اجرای این قانون با دادگاههای وزارت دادگستری تشریك مساعی کنند و هروقت افسری و فردی متخلف شد به محکمه بیاورند وآن را شدیداً مجازات بکنند .

کفیل وزارت جنگ ـ بنده لازم است که بعرض آقایان برسانم که این قانون از موقعی که تصویب شده است در وزارت جنگ اجرا شده است و وزارت جنگ هم دستورات شدید و اکید داده است که باید این قانون در تمام واحد های نظامی اجرا شود ، اگر در یك نقطه‌یك افسری‌دراین قسمت خطا کرده است برعهده‌وزارت دادگستری است که بما بگوید ما آن افسر را تنبیه‌کنیم و مجازات کنیم . (صحیح است) ما اجرا کرده‌ایم وخواهیم کرد .

رئیس ـ رأی میگیریم . . .

یکی‌از نمایندگان ـ پس‌میگیرند

حاذقی ـ در صورتی این قانون اجرا بشود و تسریع بشودبنده مقصودی‌ندارم‌ومستردمیکنم‌ولی‌خواهش‌میکنم‌آن نامه‌تقدیمی‌را بوزارت جنگ بفرستند چون ازطرف‌دادگاه آنجا شکایت شده است .

رئیس ـ پیشنهاد آقای امامی قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم از این مبلغ ۱۵ میلیون تومان مبلغی بعنوان مساعدت بخانوادهٔ افسرانی که در راه انجام وظیفه و خدمت شهید شده‌اند منظور بشود .

مخبر ـ پیشنهاد خرج است آقا نمیشود .

رئیس ـ پیشنهادخرج نیست ولی خود ایشان هم‌که نیستند توضیح بدهند حالا پیشنهاد دیگری را بخوانید .

نقابت ـ بنده قبول میکنم .

امینی ـ این پیشنهادخرج است و آقای امامی‌هم‌نیستند

نقابت ـ اجازه میفرمائید ، بنده عرض کردم ، بنده آن را امضاء میکنم .

امینی ـ پس باید پیشنهادتان را بنویسید و بفرستید .

نقابت ـ ازقدیم گفته‌اندلا اعتبارفی‌القرطاس ، آقاپیشنهاد و مداد بنده را قبول میکنید ولی صاحب آنرا که این جا ایستاده‌اند قبول نمیکنید ، این پیشنهاد خرج نیست و علت اینکه بنده آنرا قبول کردم این‌است که بعقیده بنده‌همانطور که آقایان نسبت بمتخلفین پیشنهاد میکنند که آنها را محاکمه ومجازات نمایند ، البته لازم است که از خادمین هم تشویق بشود یکعده از اشخاصی ، افسرانی هستندکه در این راه خون ریخته‌اند دراین راه هستی وحیاتشان راداده‌اند این ها خانواده‌شان گرسنه اند ، اینها مشمول عواطف شما هستند ، آقایان پیشنهاد خرج نیست میگوید در ضمن این مساعدت بآنها هم عواطف و احساساتی بخرج بدهید و همراهی کنید .

مخبر ـ بااصل توضیح آقای نقابت‌تمام آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی موافقت دارند ولی جایش اینجا نیست الآن هم باخود آقای کفیل وزارت جنگ صحبت‌کردم ایشان فرمودند . این تقاضائی که شده است مربوط بکمك هزینهٔ وزارت جنگ است و ازاین خرج نمیشود به محل دیگر داد ، البته این حس شفقت بسیار خوب است ، امابراه خودش یك‌لایحه دیگر تهیه بکنند و بیاورند همچو فکری دارند و از قرار معلوم در مجلس سیزدهم یك لایحه قانونی راجع باین موضوع گذشته است وخود آقایان بهتر میدانند

رئیس ـ رأی میگیریم به پیشنهاد آقای نقابت .

نقابت ـ آقای جمال امامی هم خودشان آمدند توضیح می دهند .

جمال امامی ـ بنده این پیشنهاد را باموافقت آقای کفیل وزارت جنگ تقدیم کردم .

کفیل وزارت جنگ ـ عرض کنم ، درموقعیکه آقای امامی‌این‌پیشنهادرا کردنداز‌صمیم‌قلب‌موافقت‌کردم‌ولی‌ضمن این لایحه‌دیدم که قابل اجرانیست‌واین‌پیشنهادبرای‌وزارت جنگ دراین لایحه‌اشکالاتی‌ایجادمیکندوولی‌مطلب بقدری مهم است که بایستی‌اشکالات رامرتفع کرد و باید عمل کرد و از مطالبی که آقای نماینده محترم فرمودند ، چون‌نماینده احساسات حقیقی افسران هستنداز‌طرف‌خانوادهٔ‌شهیدافسران تشکرمیکنم‌،این‌وظیفه‌ماست‌که‌از آنهانگاهداری کنیم‌اگر اجازه میفرمایند بنده‌دراین‌موضوع حالا که‌موافقت‌شده‌است یك لایحه کاملی تنظیم کنم‌وتقدیم کنم (صحیح‌است)

جمال امامی ـ پس میگیرم .

رئیس ـ پیشنهاد آقای سیف پور قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم که‌برای روشن‌شدن‌پرونده های‌مربوط به فراریهای شهریور ، وزارت جنگ از این تاریخ تا مدت سه ماه طبق مقررات وقوانین ارتش بپرونده های آنها رسیدگی کرده و گزارش عمل را بمجلس بدهند .

سیف‌پور ـ پس میگیرم .

رئیس ـ پیشنهاد آقای کامبخش قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم . وجوهی که برای تهیه لباس افسران بی‌بضاعت درحین انجام دانشکده فنی‌صرف شده است ازاین محل‌پرداخته شده واز افسران کسرنشود

یکی‌ازنمایندگان ـ ایشان نیستند

رئیس ـ پیشنهاد آقای نقابت قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل افزوده شود .

تبصره ـ هیئت بازرسی مرکب از نماینده وزارت جنك ووزارت بهداری ودانشکده پزشکی تشکیل شود که بیمارستان های ارتش را بازرسی نمایند ، این هیئت اختیار عزل ونصب کارمندان و پزشکان بیمارستانهای ارتش را خواهند داشت .

نقابت ـ پس میگیرم آقا لازم نیست .

رئیس ـ پیشنهاد آقای فداکار قرائت میشود :

بنده پیشنهاد می‌نمایم . در تبصره ۲ جملات زیر اضافه شود :

اول بعداز حیف و میل کلمه (تضییع و تفریط و یا بعلت خودداری ازانجام وظیفه موجب تضییع وتفریط اموال دولت شده اند اضافه شود . دوم مدت رسیدگی واعلام رأی ٦ ماه میباشد ودولت مکلف است درظرف ٦ ماه مجلس شورای ملی را از نتیجهٔ رأی آگاه ودرصورت خودداری در مدت مزبور مأمورین اجرای این تبصره بعنوان ممتنعین ازانجام وظیفه مجرم خواهندبود . ۳ـ فرماندهان ورؤسای ستاد متهم از تاریخ تصویب این قانون ازمشاغل نظامی تا ختم رسیدگی معلق و حق استفاده از کمك هزینه مقرره دراین ماده نخواهندداشت

رئیس ـ آقای فداکار .

فداکار ـ عرض کنم در تبصره ۲ این لایحه نوشته شده است ، حیف ومیل شده ، جمله حیف ومیل البته کافی نیست چون یك جهة عمده خطاهای فرماندهان ارتش بوده است در وقایع شهریور اموال و اسلحه دولت را تضییع و تفریط کردند واین ناامنی که امروز درسرتاسر مملکت هست دراثر این اقدامات فرماندهان لشکرها است ، یا اینکه دراثر بی عرضگی وبی‌لیاقتی بوده است و یا اینکه این کار عمداً بوده است که یك ناامنی ایجاد کنند که جامعه رامتوجه خودشان کنند که ما میتوانیم این ناامنی را که ایجاد شده رفع کنیم درهرصورت این جمله حیف ومیل اموال دولتی کافی نیست باید آن کسانی که سبب تضییع وتفریط دارائی دولت شده‌اند تحت تعقیب واقع شوند ، یکی دیگر جمله ایست که در آن دفعه آقای کفیل وزارت جنك قبول کردند ومخبر کمیسیون هم قبول کردند نمیدانم چه شد که این دفعه آن جمله در این لایحه حذف شده است ، و آن موضوع مدت ٦ ماه از تاریخ تصویب این قانون است ، در مدت ٦ ماه رسیدگی بجرائم مجرمین در این لایحه باید بشود و پس از محاکمه نتیجه اش بعرض مجلس شورای ملی برسد بدبختانه این جمله حذف شده است ودرصورتیکه این قید مدت نباشد اینهم مثل تمام قوانین ما همین‌طور معلق میماند و دولت هم مجبور است این قضایا را تعقیب بکند وزارت جنك هم هیچ نوع تعقیب نخواهد کرد بنده مخصوصاً جمله معترضه عرض میکنم نسبت بیکی از فرماندهان وزارت جنك اعلام جرم کردم و دلایلی دادم وزارت جنك بعد بعنوان اینکه بحیثیت ارتش بر میخورد این موضوع را تعقیب نکرد مخصوصاً رئیس ستاد ارتش و آقای سرتیپ هدایت هم میدانند بنده نسبت بسرتیپ قدر رئیس لشکر اصفهان اعلام جرم کردم ودلایلی را که داشتم نوشتم وامضاء کردم ودادم (شهاب فردوسی ـ جزو همین دسته محاکمه خواهندشد) ... درهمین محکمه اگر معلق باشد که خیر ولی اگر مدت داشته باشد وبخواهند رسیدگی کنند این شخص یکی از کسانی بوده است که سابقاً اسلحه های دولت را بدست عشایر داده بدست اشرار داده و باید تعقیب شود این یکی ، یك قسمت دیگر این است که فرماندهان ورؤسای ستاد لشکرانی که متهم دراین قضایا هستند باید تا خاتمه تحقیقات معلق باشند برای اینکه فرضاً یك فرمانده لشکری همه کاره است میرود در اصفهان واهواز یاخراسان مشغول توطئه میشود و آثار جرم را محو میکند بنابراین موضوعی ندارد که در سر کار باشد از اینجهت ماندن آنها درسر کار موجب نخواهد داشت وحق استفاده ازاین کمك هزینه راهم بآنها نباید داد وقتی که ما داد میزنیم و فریاد میکنیم برای تعقیب آنها چطور ممکن است که تصویب کنیم به آنها کمك هزینه بدهند وپول بدهند ما تقاضای مجازات اینگونه اشخاص را میکنیم در هر صورت دادن کمك هزینه باین قبیل آقایان هیچ مورد ندارد و استدعا میکنم که آقایان

توجه بیشتری بکنند وباین موادی که پیشنهاد کردم توجه بیشتری بفرمایند که این عملی که میشود با توجه آقایان انجام شود والا اگر بهمین ترتیب بگذرد اینکار ازبین میرود و معطل میماند و نتیجهٔ هم گرفته نمیشود .

رئیس ـ باید رأی بگیریم .

جمعی از نمایندگان ـ عده کافی نیست برای رأی .

اسامی آقایانی که ازجلسه خارج شده اند قرائت بفرمائید .

رئیس ـ آقایانیکه دراین جلسه دومرتبه بیرون رفته‌اند اسامی شان قرائت میشود :

آقایان : مجد ضیائی ـ تولیت ـ دکتر اعتبار ـ گله‌داری نراقی ـ مراد اریه . ذوالفقاری ـ خشمتی ـ فولادوند .

نراقی ـ بنده حاضرم آقا من بیرون نرفته ام این شخص کیست که اینها را مینویسد خوبست یك عینك بزند .

رئیس ـ عرض کنم این مرتبه دوم است که در ظرف نیمساعت به بنده صورت داده اند جنابعالی هم آقای نراقی تشریف داشتید اشتباه نوشته اند . در هرحال رأی میگیریم به پیشنهاد آقای فداکار آقایانی که موافقند قیام کنند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد . دوپیشنهاد آقای نقابت داده اند که مربوط بهمین موضوع است قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم تبصره ۲ از لایحه وزارت جنگ برای شور دوم به کمیسیون دادگستری ارجاع شود .

نقابت ـ بنده پیشنهاد کردم فقط تبصره ۲ برود بکمیسیون دادگستری نه اینکه تجزیه شود (هاشمی ـ پیشنهاد هم قرائت میشود) لازم نیست قرائت بفرمائید اجازه بدهید بنده پیشنهاد کردم که فقط تبصره دوم برود به کمیسیون نه اینکه یك قسمت از قانون از طرف نمایندگان تجزیه شود چون تجزیه شدن یك قانون وقتی ازطرف نمایندگان پیشنهاد شد این اجباری است یعنی هنگام رأی نهائی رئیس اول به اصل ماده بعداز آن به تبصره یك بعد به تبصره ۲ و بعد به تبصره سه و بعد به مجموع آن رأی را میگیرند و ممکن است که کسی به بعضی از اجزای لایحه رأی بدهد و به بعضی از اجزای دیگر لایحه موافق نباشد و رأی ندهد درهر حال با هردو جزء آن موافق هستم و نمیخواهم که تجزیه بکنم و ساقط بشود با تبصره دوم هم موافقم ولی محتاج باصلاحات و بحث میدانم از این جهت پیشنهاد کردم که تبصره ۲ این لایحه وزارت جنك برای اصلاح به کمیسیون دادگستری ارجاع گردد تا در آنجا هم شور و مطالعه بشود و بر گردد بمجلس و تصویب شود .

رئیس ـ آقای دکتر معظمی .

دکتر معظمی ـ بنده تعجب میکنم که آقای نقابت چه اصراری دارند باین تبصره که یا تصویب نشود یا اینکه اقلاً دریك جائی برود که مدتی بطول بیانجامد . اصولاً این که ما این پیشنهادرا کردیم برای این بود که بودجه وزارت جنك که امسال به مجلس نیامد واین اولین اعتباری است که در این دوره چهاردهم بوزارت جنگ داده میشود . این ایراداتی که بوزارت جنگ مخصوصاً بافسرانی که موجب شده اند که یك عده اسلحه را از دست داده و بدست عشایر و اشرار داده اند میشود برای این است که تا کنون مجرمین اصلی و افسران فراری در این سه ساله تعقیب نشده اند و منویات عمومی بصورت عمل در نیامده است . این اولین مرتبه ایست که بنا بوظیفه وجدانی راجع به این موضوع در اینجا صحبت میکنیم .

آقایان ـ میفرمایند که جای این تبصره و این منظور اینجا نیست . چرا آقایان اینجا جایش نیست ؟ اتفاقاً خیلی هم بجا است ، این اولین مرتبه‌ایست که شما دارید راجع به ادارات وزارت جنك در مجلس اعتباری تصویب میکنید بعقیده بنده خیلی هم بجااست (صحیح است) واین دلیلی هم که فرمودید هیچکدام صحیح نبود و قابل قبول نیست شرحی فرمودید راجع به مرور زمان ماهم که این پیشنهادرا کردیم هم مرور زمان را میدانیم و هم فلسفه‌اش را تدریس کرده‌ایم ، هر وقت که ملت بتواند آن عناصری را که موقع بدبختی باو لطمه وارد آورده است مجازات کند مرور زمان لازم ندارد (صحیح است) از جنابعالی خواهش میکنم مرور زمان را برخ ما نکشید چند نفر از حقوقدانها در کمیسیون بودند و حتی از

از اعضای کمیسیون دادگستری هم شرکت داشتند برای این موضوع، بنا بر این بنده میخواهم عرض کنم که جنابعالی اگر پیشنهاد تجزیه بفرمائید ما هم برای این که ملت ایران بداند چه اشخاصی در این مورد رأی خواهند داد و چه اشخاصی رأی نخواهند داد و مخالفت خواهند کرد پیشنهاد کرده‌ایم که باین تبصره با ورقه رأی گرفته شود تا این که اسامی که ثبت می شود در صورت جلسه مذاکرات بماند و آنوقت ملت ایران بداند آن اشخاصی که نخواستند، آنهائی که بهمه چیز ملت ایران لطمه وارد کردند مجازات شوند چه کسانی هستند. (صحیح است)

رئیس ـ رأی میگیریم به پیشنهاد آقای نقابت. آقایانیکه موافقند قیام کنند.

نراقی ـ اجازه میفرمائید؟

نقابت ـ اجازه میفرمائید؟

رئیس ـ اعلام رأی کرده ایم آقا.

نقابت ـ اهانت شده است به بنده، آقای دکتر میگویند که ملت ایران باید بداند که چه اشخاصی مخالفند باید عرض کنم از اول هم بنده مخالف نبودم حالا هم مخالف نیستم و عرض کردم که باید همه خائنین را تعقیب کرد و گرفت.

رئیس ـ آقا ممکن بود بعداز رأی توضیح بدهید. آقایانیکه موافقند با این پیشنهاد آقای نقابت قیام فرمایند (هیچکس بر نخواست) تصویب نشد

یکی از نمایندگان ـ خودتان هم موافق نیستید؟...

رئیس ـ آقای شهاب فردوسی پیشنهادی داده اند قرائت میشود:

پیشنهاد میکنم جمله دادگاه مزبور از دو نفر افسر الی آخر باین ترتیب اصلاح شود. دادگاه مزبور از سه نفر از قضات عالی رتبه وزارت دادگستری که پایه آنها کمتر از پایه ۸ نخواهد بود تشکیل خواهد شد این دادگاه یك دادستان و تعداد کافی باز پرس دادیار و کارمند علی البدل از قضات دادگستری خواهد داشت و اصولاً جزو سازمانهای دادگستری ملحوظ است.

شهاب فردوسی ـ بنده آنروز خدمت آقایان عرض کردم که اگر این دادگاه باین ترتیب تصویب شود که سه نفر افسر و دو نفر قاضی باشد و مخصوصاً با این که معلوم نشده است که دادستان و بازپرس از ارتش باشد یا از دادگستری بهیچ وجه نتیجه از این قانون نمیتوانیم بگیریم، برای این که همانطور که جناب آقای امیرتیمور هم در این باب مذاکرات کافی فرمودند ما برای حیف و میل شدن اموال دولتی و برای اینکه افسرانی که برخلاف وظیفه رفتار کرده اند و دادگاه ارتش و دادرسی ارتش با این عرض و طول هم داریم چرا در این مدت نتوانسته اند رسیدگی کنند؟ و چرا رسیدگی نکردند برای این است که این دستگاه قادر نیست و نمیتواند رسیدگی کند در این قبیل موارد در دادگستری هم که پرونده‌هائی تنظیم میشود و بعد به دادرسی ارتش که ارجاع میشود از آن پرونده‌ها هیچ نتیجهٔ گرفته نمیشود و بنده بخاطر دارم که در این جور مواقع که در عدلیه بوده‌ام دیده‌ام وقتی ارجاع میشود ابداً مورد رسیدگی قرار نمیگیرد و لذا این نظر است که ما میخواهیم این قانون تصویب شود و آقایانیکه نمیخواهند آن تصویب شود از این جهة است که میگویند اگر این تبصره هم تصویب شد و ملت ایران دید که از این تبصره هم نتیجه گرفته نشد ممکن است ما در نزد جامعه مفتضح شویم و مردم بیشتر ما را مورد بی اعتنائی خودشان قرار دهند و بعقیده بنده باید آقا این دادگاه را بوزارت دادگستری بسپارید و باید اشخاصی که در آن هستند مورد اعتماد ملت باشند از قضات دیوان کشور یا لااقل از قضات استیناف باشند و الا با این دادرسی ارتش بنده میدانم و یقین دارم و اطمینان میدهم بآقایان که باین جرایم رسیدگی نخواهد شد و بنابراین یك عمل لغوی را انجام داده و یك قانون بدون نتیجهٔ را تصویب کرده‌ایم میگویند فلسفهٔ این که چون این دادگاه جزو دادرسی ارتش است بنابراین باید سه نفر افسر باشد و دو نفر قاضی اگر شما اعتماد دارید که در آن جا محاکمه خواهند شد قضات دادگستری نمیخواهد دیگر و همه‌شان از افسران باشند والا موضوع ندارد که قضات دادگستری دخالت کنند و شرکت داشته باشند و چون آنها دو نفر هستند و نسبت به افسران در اقلیت واقع هستند

وافسران هم که تحت امر مافوق خود هستند و اگر رأی هم بدهند تحت تأثیر اوامر مافوق شان قرار میگیرند قضات دادگستری هم در اقلیت واقع میشوند و چون در اقلیت واقعند رأی درستی در نخواهد آمد از آنجا بنا بر این هیچ محاکمه به نتیجه مثبت نخواهد رسید که اگر باین شکل بخواهند رأی بدهند فایده ندارد مگر یك محکمه فوق العاده همینطور که پیشنهاد کردم از قضات دادگستری با عدهٔ کافی عضو علی البدل و بازپرس و دادیار و دادستان محکمه تشکیل شود تا رأی بدهند که ما بی خود باین عمل بی رویه رأی نداده باشیم و تصویب نکرده باشیم (صحیح است) و اصولا جزو سازمان های وزارت دادگستری باشد.

رئیس ـ آقای ملك مدنی

ملك مدنی ـ عرضی ندارم.

رئیس ـ رأی میگیریم به پیشنهاد آقای شهاب فردوسی آقایانیکه موافقند قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد طباطبائی ـ بنده اخطار نظامنامه‌ای دارم

رئیس ـ بفرمائید.

طباطبائی ـ عرض کنم اولاً چون نه مخبر قبول و موافقت کرد و نه نماینده دولت و رأی گرفته شد به پیشنهاد بنابراین طبق نظامنامه باید برود بکمیسیون و فرمایشی را که آقای دکتر معظمی کردند چون بنده از این حیث با آقای نقابت شریك بودم و با نظر ایشان موافق بودم. (اردلان ـ اسمی از جنابعالی برده نشده است آقا)..... مطابق ماده ۱۰۹ حق دارم که توضیحی عرض کنم و آن این است که ما از شما آقا آتشمان خیلی تندتر و تیزتر و خیلی پر حرارت تر بوده و هست که به قضایای شهریور رسیدگی شود خود من چندین مرتبه راجع به وزارت جنك افراطاً در همین مجلس صحبت کردم (صحیح است) این موضوع که یك مطالب پیش پا افتاده ایست با یك آب و تاب و با یك بزکی آمدن و صحبت کردن و باشخاص حمله کردن دور از انصاف است، ما نمیدانیم که چه شخصی باید مجازات شود مگر اینکه رسیدگی و محاکمه بشود الآن ملاحظه فرمودید که آقای شهاب پیشنهاد خوبی کردند و من هم رأی دادم بآن و ما نمی توانیم بیك محکمه ای اطمینان پیدا کنیم باینکه سه نفر یعنی اکثریتش از افسران باشند و بیایند بجرائم افسران رسیدگی بکنند الآن بنده با یکی از رفقایم صحبت کردم و ایشان عقیده‌شان غیر از نظر من بود و ایشان میگفتند که لااقل مطالب قابل بحثی که هست باید برود بکمیسیون دادگستری (امینی ـ این اخطار نظامنامه ای نیست) بنده این را توضیح می‌خواهم بدهم برای اینکه مجازات بشوند، اشخاصی که باید مجازات بشوند طرحی تهیه و تنظیم کنید و بنده اول کسی هستم که آنرا امضاء خواهم کرد و بحد کفایت من معتقدم که باید رسیدگی کرد و دلیل ندارد که شما مجرمین ارتش را هدف قرار داده‌اید مجرمین کشوری و مأمورین اداره املاك و غیره و اشخاصی را که دخالت داشته‌اند و خرابکاری کرده‌اند و تفنگ‌ها را فروخته اند برای مسلح کردن عشایر برای اینکه پولش را بگیرند و منظور استفاده مالی بوده است البته باید بتمام این جرایم رسیدگی کرد ولی خواهش می‌کنم یك محکمه با این طول و تفصیل درست نکنید که بیك اشخاصی که تا بحال یك قدرتی داشته‌اند در این مملکت یك حکمی بدهند و بروند پی کارشان بلکه بدانند که یك روزی هم ممکن است در این مملکت رسیدگی بشود و تعقیب شود محاکمه و مجازات بشود والا با این ترتیب یك حکم تبرئه هم بدهند مثل این دستگاههائی که برای تجدید نظر در باره محکومین سابق درست کردند یك حکم تبرئه بدهند و یك چیزی هم ما بدهکار بشویم. بلکه با مطالعه یك لایحه تهیه کنید که واقعاً رسیدگی شود نه با این عجله و اصرار

رئیس ـ آقای ملك مدنی

ملك مدنی ـ این تبصره جزو قانون شده است برای اینکه پیشنهادی را که آقای شهاب فردوسی دادند قبول شد و جزو قانون شد و باید مطرح شود

مخبر ـ جزو قانون نیست آقا دولت قبول نکرد و قابل توجه شد باید به کمیسیون برود.

ملك مدنی ـ اجازه بفرمائید سابقه مجلسی را عرض

میکنم اگر ۱۰ مرتبه هم قبول شد در قانون تصریح دارد که در مرحله دوم وقتی پیشنهاد شد وپیشنهاد مورد قبول واقع شد باید رأی بگیریم در آن دوتای دیگرهم همینطور اجرا شده است سابقه هم در مجلس همینطور بوده است و اصلاً مطلب معلوم است

مخبر ـ بنده استدعا میکنم یکقدری آقایان بیشتر توجه کنند یك لایحه ایست مربوط به اضافات پرداختی وزارت جنك آمده اینجا ویك عوارضی که پیدا کرده وبا این عوارضی هم که پیدا کرده هیچکس مخالف نیست بدلیل اینکه غالباً پیشنهاداتیکه میشود مجلس رأی میدهد بنده میخواهم عرض کنم بااینکه باید بیاید به کمیسیون (بعضی از نمایندگان ـ خیر لزومی ندارد) میگویند که باید بیاید (بعضی از نمایندگان ـ نباید بیاید) اگر عقیده آقایان این است که نباید بیاید بنده عرضی ندارم ولی اگر عقیده آقایان این است که باید بیاید بکمیسیون (اردلان ـ نباید بیاید به کمیسیون) اجازه بفرمائید که بنده چه عرض میکنم اینکه نمی‌شود هروقت کسی خواست صحبت کند آقایان گوش ندهند وحرف بزنند وتوی صحبتش بدوند شاید بنده هم یك حرف حسابی داشته باشم بنده عرض میکنم ممکن است مجلس موافقت بکند نسبت باین لایحه ۱۵ میلیونی با آن تبصره‌اش رأی بدهند راجع باین قسمت هم بیایند بکمیسیون بودجه یا کمیسیون دادگستری یا هردو کمیسیون با یکدیگر تشریك مساعی کنند یك چیزی یك زمینهٔ برای جلسهٔ آینده تهیه کنند که یك کاری را بامطالعه تهیه کرده باشیم والا بدون مطالعه نمیشود یك چیزی را رأی داد که بعد همه را بزحمت بیاندازیم (صحیح است) امینی ـ تجزیه را عمل کنید) (هاشمی ـ قبلاً آقای اقبال پیشنهاد کرده‌اند)

رئیس ـ پیشنهاد آقای اقبال قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم که نسبت به گزارش کمیسیون بودجه راجع به یکصد و پنجاه میلیون ریال اعتبار وزارت جنك بطور تجزیه اخذ رأی بعمل آید . اقبال نبوی وشش نفر دیگر .

رئیس ـ همانطور که آقای مخبر توضیح دادند ماده وتبصره اول را آقایان موافقند (جمعی از نمایندگان ـ تجزیه قابل مخالفت نیست رأی بگیرید) (امیرتیمور ـ پیشنهادات دیگر خوانده شود . بعد به تجزیه رأی گرفته شود)

مخبر ـ آن قسمت دیگر هم باید بکمیسیون بودجه برگردد که با کمیسیون دادگستری مذاکره شود بعد بیاید بمجلس .

فولادوند ـ بنده مخالفم با این پیشنهاد

جمعی از نمایندگان ـ پیشنهاد تجزیه که قابل مخالفت نیست .

رئیس ـ باید رأی بگیریم .

دکتر زنگنه ـ اجازه بفرمائید . باین موضوع یك مرتبه رأی گرفته شد و رد شد و آقای نقابت هم یك دفعه پیشنهاد کردند که برود بکمیسیون و بعد رد شد حالا رأی به چه میگیرید ؟

نقابت ـ مخبر قبول کرد (دکتر زنگنه ـ مجلس رد کرد آقا).

رئیس ـ عرض کنم دوباره رأی گرفته میشود . مانعی ندارد قانوناً .

فولادوند ـ چطور مانعی ندارد یك مرتبه رأی گرفتید رد شد مطلب باید حل شود .

رئیس ـ آقای اقبال فرمایشی داشتید ؟

اقبال ـ مطابق ماده ۹۹ اخطار نظامنامه‌ای دارم .

رئیس ـ بفرمائید .

اقبال ـ ماده ۹۹ مینویسد : در مسائل و موادی که مشتمل بر فقرات مختلفه است اگر تجزیه آن ولو ازطرف یك نفر خواسته شود باید آن ماده یا مسئله تقسیم شده وجزء به جزء رأی گرفته شود ولی پس از آن که در جزء آخر رأی گرفته شد مجدداً باید در مجموع قسمت هائی که قبول شده است رأی گرفته شود . (صحیح است) (دکتر زنگنه ـ کسی مخالف نیست ولی در آخر رأی نه حالا)

مخبر ـ بنده آن پیشنهادی را که کردم در آنجا حق داشتم مطابق نظامنامه مخبر حق دارد ومیتواند واگر بخواهد ارجاع ماده یا تبصره را بکمیسیون تقاضا کند اگر میخواهید که بعد از این بنده مداخله نکنم برای مخبری بنده را انتخاب نکنید الآن بنده قبول کردم که بماده واحده و تبصره اول

رأی گرفته شود و تبصره دوم بکمیسیون ارجاع شود و باشرکت کمیسیون دادگستری تجدید نظری درش بشود حالا مختارید که قبول بکنید یا نکنید رأی بدهید یا رأی ندهید (صحیح است) درهرحال مخبر کمیسیون این حق را قانوناً دارد .

نقابت ـ مخبر که قبول کرد بحکم اجبار میرود بکمیسیون (صحیح است)

رئیس ـ آقای دشتی .

دشتی ـ بنده یك راه حلی بنظرم رسیده است اگر آقایان موافقت بفرمایند اینکار را بکنیم که نظر آقایان تأمین شود این لایحه دو قسمت است یك قسمت مربوط به ۱۵ میلیون تومان اعتبار برای اضافات وزارت جنگ است و یك قسمت دیگر راجع بمتخلفین شهریور ماه ۱۳۲۰ است که همه آقایان هم موافقند و عرض میکنم و گمان میکنم دیگر توضیحاتی برای این موضوع لازم نباشد (صحیح است) حالا راه حلی که بنظر من رسیده است این است که همین الآن قسمت تبصره دوم که این جا آمده بااضافه و تبصرهٔ اصلاحی که آقای شهاب فردوسی پیشنهاد کردند مابعنوان طرح با یك فوریت الآن آن را امضاء کنیم و بدهیم که در جلسه آینده طرح بشود و آن قسمت اعتبار وزارت جنگ راهم بعنوان یك لایحه جداگانه الآن رأی بگیریم (صحیح است) تمام بشود برود پی کارش .

رئیس ـ آقای دکتر زنگنه .

دکتر زنگنه ـ عرض کنم که پیشنهادی را که آقای دشتی فرمودند نتیجه‌اش این میشود که این موضوع بازبرود بکمیسیون مبتکرات و باین زودی ها نگذرد و همان جا بماند .

دشتی ـ گفتم بقید فوریت .

هاشمی ـ برای سرعت عمل همینطور هم خوبست .

دکتر زنگنه ـ نه خیر موجب تأخیر میشود .

رئیس ـ علاوه براین که موضوع مطرح است آقای مخبر هم قبول کردند. بنابراین چون مخبر قبول کرده در مورد این پیشنهاد رأی لازم نیست وفقط دراصل لایحه باید رأی بگیریم

مخبر ـ بنده پیشنهاد کردم که این تبصره ارجاع شود بکمیسیون بودجه و کمیسیون دادگستری هم دراین موضوع شرکت کند ودخالت داشته باشد و قسمت اعتبارش راهم حالا رأی بگیرند برای آن تبصره هم گزارش تنظیم میشود و میاید بمجلس و در جلسه آینده مذاکره میشود .

فداکار ـ بنده مخالفم .

رئیس ـ مکرر عرض کردم که در قسمت ماده وتبصره هم علیحده رأی باید بگیریم ؟

دکتر معظمی ـ عرض میکنم که تنها یك راه حلی دارد و آن این است که کمیسیون همین امروز فوراً تشکیل شود و نسبت باین پیشنهادی که قبول شده اظهار نظر بکند (صحیح است) .

رئیس ـ مخالفی نیست که الآن نسبت بماده و تبصره اول رأی بگیریم .

فداکار ـ بنده مخالفم

رئیس ـ بفرمائید .

فداکار ـ دعوی سر این است که پول بیك اشخاصی که باید مجازات شوند تنبیه شوند و اعدام شوند داده نشود و ازاین اضافات هیچ پولی بآنها نباید داد و این دو موضوع کاملاً مربوط بهم است و ما نمیتوانیم یك قسمت را تجزیه کنیم.

نمایندگان ـ رأی بگیرید آقا .

رئیس ـ چون این موضوع را آقای مخبر قبول فرمودند به ماده واحده با تبصره اول رأی میگیریم با ورقه .

جمعی از نمایندگان ـ اول باید جزء جزء رأی بگیرید

ملك مدنی ـ طرز گرفتن رأی باین لایحه اول باید به ماده رأی بگیرید بعد به تبصره‌ها یکی یکی با قیام وقعود رأی گرفته میشود بعد نسبت بمجموع .

این طرز رأی گرفتن است یعنی فقط ماده بعد تبصره (مخبر ـ با یك تبصره) .

رئیس ـ رأی میگیریم اول با قیام و قعود است

یکی از نمایندگان ـ باورقه با ورقه آقا

فرهودی ـ بنده راجع بتبصره پیشنهاد داده بودم .

مجد ضیائی ـ بنده اخطار نظامنامه دارم در نظامنامه

مینویسد: درطرحها ولوایح قانونی اول باید ماده بماده و بعد به کلیات آن رأی گرفته شود .

رئیس ـ بماده واحده اول باید رأی گرفته شود بعد به تبصره ها .

شریعت زاده ـ بنده در تبصرهٔ ماده واحده پیشنهاد کرده بودم چطور شد .

رئیس ـ آقایانیکه موافقند با اصل ماده واحده قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد تبصره ۱ قرائت میشود:

وزارت جنگ مجاز است صرفه جوئیهائی که از مواد و و بعضی از فصول بودجه حاصل نموده بمصرف سایر مواد و فصولی که کسر اعتبار دارند برساند .

رئیس ـ آقایانیکه با تبصره اول موافقند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . حالا رأی میگیریم به مجموع . . . .

دکتر معظمی ـ بنده اخطار نظامنامه‌ای دارم .

رئیس ـ بفرمائید .

دکتر معظمی ـ عرض کنم (طباطبائی ـ وسط رأی که نمیشود حرف زد) نسبت بمجموع ماده واحده وتبصره اول نمیشود رأی گرفت .

رئیس ـ مجلس قبول کرده است .

دکتر معظمی ـ مجلس نمیتواند قبول کند اخطار نظامه‌ای بنده این است که یك ماده واحده آمده است به مجلس دارای ۳ تبصره بنا بر این موقع تقاضای تجزیه باید رأی اول را برای ماده واحده با قیام و قعود گرفت و بعد به تبصره ۱ وبعد به تبصره ۲ بعد به تبصره سوم بعداً نسبت بمجموع با ورقه اخذ رأی میشود یعنی پس از این که تبصره ها بکلی تمام شد آقای رئیس آنوقت حق اخذ رأی کلی با ورقه‌را دارند و چون تبصره‌ها تمام نشده است اگر رأی بیك قسمت قانون گرفته شود یعنی بمجموع ماده واحده و تبصره یك این مبنای قانونی ندارد تا وقتی که مذاکرات تمام نشده است ولو اینکه چندتا تبصره باشد مجلس همان‌طور باید یکی یکی رأی بدهد و بعد بمجموع آن رأی بدهید بنابراین نمیشود گفت که یك تبصره برود به کمیسیون بعد باین قسمت دیگر با ورقه رأی گرفته شود یك عده از آقایان ممکن است که به لایحه رأی بدهند با درنظر گرفتن تبصره و این البته در وضع دولت هم مؤثر است .

دشتی ـ تصور می کنم آقای رئیس مجلس جلورا یك قدری ول می کنند و اینطور می‌شود بایستی که جنابعالی اعلام رأی بفرمائید همانطور که آقای دکترمعظمی فرمودند اول باید بماده واحده بعد به تبصره اول بعدهم به تبصره دوم رأی گرفته شود بعد نسبت بمجموع با ورقه . اگر پیشنهاد مخبررا قبول کردند یعنی ارجاع به کمیسیون باید مجموعاً باشد (صحیح است) . (فرخ ـ حالا باید به تبصره دوم رأی بگیرید) نه شما که الآن رأی می گیرید این هیچ معقول نیست سابقه ندارد در مجلس شورای ملی شما الآن که اعلام رأی کردید یعنی پیشنهادات دیگر مطرح نمی‌شود هیچ صحبتی نمیشود پس باید اول به تبصره دوم وبعد به تبصره سوم رأی بگیرید بعدهم به مجموع باید باورقه رأی بگیرید وقتی که اعلام رأی فرمودید یعنی کار تمام است و معنی ندارد که دیگر ارجاع به کمیسیون شود یا صحبت دیگر بشود (صحیح است) .

رئیس ـ اعلام رأی برحسب تقاضای مجلس شد .

دشتی ـ این اعلام رأی بایستی پس ازختم مذاکرات باشد و بماده واحده و تبصره ها باید جداگانه رأی گرفته شود و تجزیه شود و بعد به کلیه آنها رأی بگیرید و وقتی شما اعلام رأی کردید دیگر ارجاع به کمیسیون نباید بشود راجع به تبصره دوم‌هم باید رأی بگیرید .

رئیس ـ حالا مجلس گفته است که تبصره دوم‌را بدهیم بکمیسیون (طباطبائی ـ رأی بگیرید به تبصره دوم) و پیشنهاد آقای اقبال غیراین بود (اقبال ـ بلی آقا همینطور بود) بنده خیال کردم فقط راجع به تبصره دوم است .

نمایندگان ـ تکلیف سایر پیشنهادات چه شده ؟

رئیس ـ با تبصره دوم آقایانیکه موافقند قیام کنند

(یکی ازنمایندگان ـ باچه ترتیب ؟) . . با اصلاح پیشنهادی آقای شهاب فردوسی (اکثر برخاستند) تصویب شد .

امینی ـ پیشنهاد بنده‌هم جزو لایحه شده و مخبر و کفیل وزارت جنگ هم قبول کردند به پیشنهاد بنده هم باید رأی گرفته شود .

هاشمی ـ پیشنهادی که آقای امینی‌داده‌اند که درجلسه قبل قبول شده است چرا توجه نمی‌فرمائید .

دشتی ـ پیشنهادی دیگر قبول نمیشود .

هاشمی ـ اجازه بفرمائید پیشنهادی آقای امینی‌داده‌اند و قبول شده است و جزو قانون شده است .

دشتی ـ وقتی که میخواهید رأی بگیرید بفرمائید با اصلاحی که آقای امینی فرمودند

هاشمی ـ همینطوراست صحیح است .

طوسی ـ اجازه بفرمائید (حاذقی ـ وقت اجازه نیست) یك پیشنهادی آقای شهاب فردوسی کرده اند مورد قبول مجلس‌شورای ملی واقع شد وپیشنهاد دیگری‌هم آقای‌امینی کردند که مورد قبول مخبر کمیسیون و کفیل وزارت‌جنگ واقع شد بنا براین باید تذکر داده شود این که با ورقه رأی گرفته خواهدشد با تمام‌این اصلاحات وپیشنهادات است (صحیح است) .

فاطمی ـ پیشنهاد آقای شهاب فردوسی این بود که این‌محاکمات‌برودبه‌وزارت‌دادگستری‌وبنده‌بااین‌قسمت مخالفم

نمایندگان ـ پس چرا رأی دادید ؟

فاطمی ـ بنده اینطور مخبری‌را حاضر نیستم (ازمجلس خارج شدند) .

یمین اسفندیاری ـ آقا ما پیشنهاد آقای امینی را نشنیده‌ایم .

امینی ـ در دوجلسه قبل پیشنهاد شده است شماتشریف نداشتید .

رئیس ـ برای اینکه اختلاف‌فکر در بین آقایان پیدا شده است ۱۰ دقیقه تنفس داده میشود دراینموقع چهل‌دقیقه بعد ازظهرجلسه برای تنفس تعطیل ویکساعت وبیست‌دقیقه قبل از ظهر روز سه شنبه دوم آبانماه تشکیل گردید .

رئیس ـ چون جلسه بطور تنفس ختم شده بود لهذا صورت جلسه نداریم. حالا باید راپرت کمیسیون خوانده‌شود و رأی باورقه بگیریم . آقای طباطبائی فرمایشی داشتید ؟

محمدطباطبائی ـ این لایحهٔ تازه‌ایست و باید مطرح شود و درش صحبت بشود .

رئیس ـ عرض میکنم این لایحه برای تصویب همان پیشنهادی که شده بود بکمیسیون رفته و حالا خبرش را کمیسیون داده است بنابراین لایحه باید خوانده شود ورأی با ورقه گرفته شود و اعلام رأی هم شده است و دیگر جای صحبت بعقیدهٔ بنده نیست گزارش کمیسیون خوانده میشود و رأی میگیریم .

گزارش از کمیسیون بودجه به‌مجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه لایحه پیشنهادی دولت را که تقاضای ارجاع بکمیسیون شده بود باتوجه بکلیه پیشنهادات آقایان نمایندگان و نظرا کثریت مورد شورقرار داده وماده واحده و تبصره‌های سه گانه زیر را با اصلاحاتی که بعمل آمداینك تنظیم و برای تصویب تقدیم مینماید .

ماده واحده ـ شمارهٔ ارتش‌ایران در سال جاری نودهزار نفرخواهدبود وبرای‌پرداخت کمك هزینهٔ قانونی بکارمندان اعتباری بمیزان یکصد و پنجاه میلیون ریال بوزارت‌جنگ اعطاء میشود و برای پرداخت اعتبار نامبرده وزارت دارائی مجازاست مبلغ یکصد وپنجاه میلیون ریال ازبانك ملی ایران وام دریافت و از محل صرفه جوئی بودجهٔ وزارت جنگ و صرفه جوئی بودجهٔ کل کشور درسال ۱۳۲۳ و سال ۱۳۲۴ مسترد دارند .

تبصرهٔ ۱ ـ وزارت جنگ مجاز است که از اعتبار مواد وبعضی از فصول بودجه بمصرف سایر مواد وفصولی که کسر اعتبار دارند برساند .

تبصرهٔ ۲ ـ برای رسیدگی بحیف و میل اموال دولت و کلیهٔ جرایم بهرطریق که بمناسبت وقایع شهریورماه ۱۳۲۰ از طرف افسران و کارمندان لشکری و کشوری ارتکاب‌شده

است دادگاه فوق‌العاده تشکیل میشود.

دادگاه مزبور مرکب از سه نفر از قضات عالیرتبه دادگستری که پایه آنها از هشت کمتر نباشد و دو نفر افسر خواهد بود این دادگاه یك دادستان و بتعداد کافی بازپرس و دادیار و کارمندان علی‌البدل از قضات دادگستری و افسران آرتش خواهد داشت.

کلیهٔ کارمندان قضائی این دادگاه بنابر پیشنهاد وزارت جنگ و وزارت دادگستری وبتصویب هیئت دولت وفرمان اعلیحضرت همایونی تعیین شده و احکام صادرهٔ این دادگاه جزدرمورد محکومیت‌های جنائی که قابل رسیدگی فرجامی در دیوان کشور است در باقی موارد قطعی است مرور زمان نسبت به‌جرائم فوق جاری نخواهد بود. رسیدگی ومحاکمه در این دادگاه بارعایت قانون دادرسی و کیفر آرتش بعمل خواهد آمد.

تبصره ۳ ـ مدت خدمت مشمولین دیپلمه مانند لیسانسیه یکسال خواهد بود که شش ماه در دانشکده و ششماه درصف خدمت خواهند کرد.

شهاب فردوسی ـ اجازه می‌فرمائید؟

رئیس ـ بفرمائید.

شهاب فردوسی ـ پیشنهاد بنده را بفرمائید بخوانند اگر همانطور بود آنوقت رأی بگیرید.

محمدطباطبائی ـ توجه بفرمائید آقای رئیس این گزارش تاریخش اول آبان است

رئیس ـ بنده تصورمیکنم اگراعلام رأی راآقایان قبول دارند دیگرصحبت لزومی ندارد.

نقابت ـ بنده اخطار نظامنامه دارم

رئیس ـ بفرمائید

نقابت ـ ـ عرض کنم که ماده۶۳ نظامنامه مقرر میدارد که درشور ثانوی مواد هرگاه اصلاحی پیشنهاد شود بشرط آنکه ازطرف مخبر کمیسیون ارجاع آن لایحه بکمیسیون خواسته نشود آن اصلاح مطرح میشود و هرگاه موردتوجه مجلس واقع شد آن اصلاح بکمیسیون مرجوع میشود. در جلسه گذشته اصلاحی ازطرف آقای شهاب فردوسی پیشنهاد شد موضوع آن پیشنهاد این بود که در دادگاه دو نفر از افسران وسه نفرهم ازقضات عالیرتبه وزارت دادگستری باشند این پیشنهاد در مجلس تصویب شد و مورد موافقت وزیر و مخبر کمیسیون هم نبود ناچار این پیشنهاد طبق ماده ۶۳ مراجعت میکند به کمیسیون و همچنین آقای مخبر هم تقاضا میکرد که قسمت دادگاه باید برود بکمیسیون وتقاضای اوهم مطابق سطر ۳ ماده ۶۳ اجباری بود وقتی که لایحه رفت بکمیسیون مقرر چنین بود که کمیسیون دادگستری و کمیسیون بودجه توأماً بنشینند واین لایحه را اصلاح کنند دیروز کمیسیون بودجه تشکیل شد ولی اعضاء کمیسیون دادگستری نیامدند تنها بنده و آقای تهرانی حاضر بودیم بقیه آقایان هم شاید اطلاع ازوقت نداشتند حتی دیروزعصر که کمیسیون تشکیل شد آقایان اظهار بی اطلاعی کردند بنابراین این لایحه چون بکمیسیون دادگستری نرفته نقصان دارد و نمیشود الآن رأی گرفته شود این لایحه باید الآن مطرح شودو آقایان دراطرافش مذاکره کنند درصورتیکه مذاکرات راکافی دانستندرأی خواهیم گرفت و هرطور که مجلس بخواهند مقررمی کنند.

رئیس ـ این موضوع یکقدری بواسطه تناقض پیشنهادات موجب این اشکالات شده است آقای طباطبائی شما نظرتان باآقای نقابت مخالف است؟

محمدطباطبائی ـ بنده بانظر آقای نقابت مخالف نیستم ولی اجازه بفرمائید تاریخ این گزارش اول آبان است من تاحالا ندیده‌ام که یك لایحهٔ مطرح شود و سه مرتبه رأی بگیرندوسطراه این لایحه بماند برود بکمیسیون و کمیسیون گزارش بدهد آنوقت گزارش بیاید بمجلس و گفته شود که باید رأی با ورقه بگیریم و صحبت هم نشود اگر رأی باید گرفته شود که وسط رأی است و نباید صحبت شود (یکی ازنمایندگان ـ پس چرا شما حرف میزنید) بنده عقیده‌ام این است که آن دو سه رائی راکه گرفته شدکان لم یکن باید فرض کرد چون عملاً اینطور شده لایحه‌رفته

است بکمیسیون و از کمیسیون دوباره گزارش داده شده بنابراین این لایحه تازه ایست دیروز هم یکقدری تدریج کردند وطبع ونشرش که امروز مصادف بااعتراض واشکالی نشود خوب یك لایحه ایست که ثانیاً آمده است بمجلس و امروزهم بایستی درش صحبت شود واگرنظر آقای نقابت‌هم صحیح‌باشد که بایدبکمیسیون دادگستری‌هم برودبنابراین نمیشود باین لایحه حالا رأی گرفت

رئیس ـ آقای ملك مدنی.

ملك مدنی ـ این موضوع خیلی ساده و روشن است و من نمیدانم چطور است که این لایحه اینقدر مورد بحث و صحبت شده و دائماً یك اظهارانی میشود که همه بر خلاف نظامنامه است در جلسه گذشته یك پیشنهادی آقای شهاب فردوسی کردند که مورد توجه مجلس واقع شد و مطابق آئین نامه بکمیسیون رفت و کمیسیون هم این پیشنهاد را تأیید کرد (محمد طباطبائی ـ بکدام کمیسیون؟) کمیسیون بودجه (محمد طباطبائی ـ مرجع که کمیسیون بودجه نیست) این را مجلس باید تشخیص بدهد اگر نظر مجلس این است که کمیسیون دادگستری هم باید درش نظر کند البته نظر مجلس مطاع است و البته صلاحیت تشخیص این موضوع با مجلس شورای ملی است الآن هم اگر مجلس بخواهند که این تبصره‌راجع‌بدادگاه‌و وقایع‌شهریور ماه برودبکمیسیون عدلیه بنده مخالف نیستم زیرا رأی‌مجلس حاکم است‌درجلسه گذشته‌قیافه‌مجلس‌نشان‌دادوخواستند که‌یك‌امری‌را که طرف توجه وعلاقه است و بسیار قدم بجا و صوابی است‌خودمجلس بدون اینکه در پیچ وخم کمیسیونها بیفتد حل کرده‌باشد (صحیح است) بنا بر این‌این نظر را تصدیق کرد که‌سه نفر قاضی عدلیهٔ ودونفر افسر باشد چون مورد توجه واقع شد مخبر هم قبول کرد آمد بکمیسیون کمیسیون هم این نظر را تأیید کرد حقا هم باید اینطور باشد و باید نظر اکثریت مجلس را کمیسیون رعایت کندومحترم شمارد بنا بر این خبرش را تهیه کردندفرستادند امابحوه رأی که‌اینجا صحبت شداین بود که درماده رأی گرفته‌شدودرتبصره هم رأی گرفته شدودرتبصره دوم باید رأی گرفته شود (بعضی‌ازنمایندگان ـ رأی گرفته شد) رأی گرفته شدولی چون دولت قبول نکرد ازاین‌جهة بکمیسیون رفته حالا که برگشته مطابق سابقه و نظامنامه وترتیبی که معمول بوده‌است اول باید به این تبصره رأی گرفته شود و بعد باورقه بتمام لایحه رأی گرفته شود

شهاب‌فردوسی ـ بنده اخطار نظامنامه دارم.

رئیس ـ بفرمائید.

شهاب‌فردوسی ـ بنده‌با این‌نظر مخالفم‌و این‌پیشنهاد رابنده دادم چون‌ماده۶۳ نظامنامه درجمله آخرش‌مینویسد: درصورت قبول توجه آن اصلاح بکمیشیون فرستاده‌میشود بنا بر این پیشنهادی که‌بنده دیروز دادم مورد توجه مجلس واقع شده است (صحیح است) ودیگر رأی دوم نباید گرفته شود موضوع پیشنهاد آقایان حشمتی و دکتر عبده این بود که سه نفر افسر باشد و دو نفر قاضی بنده پیشنهاد کردم که سه نفر قاضی باشدو دو نفر افسر این پیشنهاد قبول‌شد و رفت بکمسیون و برگشت بمجلس وقتی که این پیشنهاد آمد بمجلس در جریان بنده متوجه‌شدم که این پیشنهاد هم منظور مارا عملی نمیکند یعنی منقلب‌شده و بازهمانطور که سه نفرافسر ودونفر قاضی و کارمندعلی‌البدل وبازپرس و دادیار و دادستان از افسران ارتش باشند پس وقتی که‌بنا باشد که‌بازپرس این دادگاه ودادستان‌و کارمندان علی‌البدل همه‌ازافسران باشندو فقط۲ نفر ازقضات وزارت‌دادگستری باشند که کار در همان مراحل مقدماتی میماند بنا بر این در مرتبه دوم بنده پیشنهاد کردم برای اینکه این دادگاه بهیچوجه‌تحت‌تأثیروزارت جنك‌واقع‌نشوداین دادگاه‌تشکیل شود از سه نفر از قضات عالی رتبه که‌رتبه‌شان‌از هشت‌کمتر نباشد و دونفر افسر و بقیه‌هم از دادیار و بازپرس‌و کارمند همه از قضات وزارت‌دادگستری‌باشند وجزو سازمان‌وزارت دادگستری باشد پیشنهاددوم‌بنده این بودومجلس همین‌روز رأی داده باز این پیشنهاد رفته است بکمیسیون وبصورت پیشنهاد اولی برگشته ولی ناقص که سه نفر از قضات دادگستری و دونفر از افسران ارتش و قسمت آخر که

کارمندان واعضاء علی‌البدل و دادیار و بازپرس هم که باید از قضات دادگستری باشند همه از بین رفته بنابراین این قسمت الآن‌هم قابل مذاکره است و باید بحث شود و بنده پیشنهاد اصلاحی داده ام .

رئیس ـ آقای مجدضیائی توضیح نظامنامه دارید ؟

مجدضیائی ـ بلی از آخر ماده هشتادم نظامنامه همچو مفهوم میشود که ما نمی‌توانیم غیرازاین لایحه صحبت کنیم چون میگوید کمیسیون نتیجه عمل خود را بدون فوت وقت تقدیم مجلس نموده ولایحه باطرح قرائت شده و مباحثاتی که در آن باب میشود فقط راجع بانشاء آن لایحه باطرح خواهد بود بنابراین این را نمی‌توانیم مطرح کنیم ورویش بحث کنیم مگر راجع بانشاء آن باشد و الا باید رأی بگیریم .

رئیس ـ آقای دولت آبادی .

دولت آبادی ـ عرض کنم این قضیه یك صورتی پیدا کرده است که یکقدری پیچیده شده است و بنظر بنده یك اشتباهی‌هم شده است یعنی اشتباه مصادف بایك موردی شده است که قابل توجه است وآن راجع به‌فلسفه کار کمیسیون عدلیه والبته کمیسیون کارش مراجعه درلوایح وتنظیم‌وتنقیح لوایح است که کارمجلس را تسهیل بکند والا این اشکالی نخواهد داشت که مجلس‌خودش رسیدگی‌بکند ودریك امری اظهار نظر بکند این یك اشکال که بنظر بنده مرتفع است یك موضوع دیگر طرز اخذ رأی بوده است که دیروزمجلس نظر خودش را اتخاذ کرده است و بعقیده بنده نسبت بمتن گزارش کمیسیون و تبصره یك پریروز مجلس رأی داد و در قسمت‌تبصره دوتوضیحی داده‌شد ویك‌جریان خاصی پیش آمد که مخبر کمیسیون تقاضای ارجاع بکمیسیون کرد و رفت بکمیسیون و مجلس‌دراین خصوص ساکت ماند حالا این‌نظر رفته است بکمیسیون ومطالعه شده‌است وآمده‌است بمجلس و هیچ مانع قانونی ندارد واشکالی‌هم ندارد و نظر آقای‌شهاب فردوسی‌هم که میفرمایند البته استنادشان بنظامنامه بعقیده بنده درست‌نیست زیرا پیشنهاد ایشان همان بوده است که در جلسه اسبق بوده است و در جلسه سابق برخلاف آئین نامه رأی گرفته شده است و حالاهم اشکالی ندارد ونظر ایشان‌هم که سه نفر از قضات دادگستری و دو نفر افسر باشند تأمین شده است و بعلاوه درمتمم تبصره‌هم تصریح‌شده است که‌بقدر حاجت دادیار و دادستان وافرادی را که بتوانند این‌محکمه را اداره کنند از قضات وزارت دادگستری و وزارت جنگ انتخاب میشوند بنابراین بنده معتقدم که نسبت به تبصره دوم با اصلاحی که شده است باید رأی گرفته شود و بعدهم باورقه رأی کلی‌گرفت نسبت بخود لایحه (صحیح است) .

رئیسـ این‌جاچند نظراست‌یکی‌این‌است که‌بکمیسیون ارجاع شود (بعضی از نمایندگان ـ همچو نظری نیست) چرا آقا پیشنهاد شده‌است یك نظرهم این‌است که طرح شود یك نظرهم این‌است که‌رأی گرفته‌شود . آقای دکترزنگنه

دکتر زنگنه ـ اگر بنا باشد هرموضوعی دومرتبه سه مرتبه مطرح شود و عقاید مختلف را در نظر گرفت بهیچوجه کاری از پیش نخواهد رفت بالاخره قطع این مطلب بامقام ریاست‌است .آقای نقابت درجلسه گذشته پیشنهادکردند که این موضوع بکمیسیون دادگستری مراجعه شود بعد از مذاکرات مفصل رأی گرفته شد و رد شد حالا دومرتبه که نمیشود این موضوع را پیشنهاد کرد و رأی گرفت ازطرفی بطوریکه آقای دولت آبادی ذکر کردندتمام‌نکاتی که‌مجلس پیشنهاد کردند کمیسیون رعایت کرده است و در لایحه پیش بینی شده‌است مانسبت بدادرس‌های نظامی‌هم سوءظنی نداریم‌ونمیگوئیم که هیچکدام‌ازآنهاباشند چون‌بخصوص که موضوع‌هم فنی است وباید باشند (صحیح است) بعقیده بنده‌هم باید رأی گرفت وکار را تمام کرد .

رئیس ـ بنده‌عقیده‌ام این است که رأی بگیریم باینکه مطرح شودیاخیر؟ (محمدطباطبائی ـ به‌چه چیزرأی بگیرید؟) بهمین راپورت‌کمیسیون (محمد طباطبائی ـ راپرت وقتی که آمده بایدمطرح شود) آقای‌دشتی مطلبی دارید بفرمائید ؟

دشتیـ عرض‌میکنم‌بنظربنده‌تمام کارهائیکه‌مامیکنیم‌الآن زائداست‌برای‌اینکه‌اگرآقای‌رئیس مجلس مرنظامنامه‌راعمل بفرمایند‌همه‌این چیزهاتمام میشودعرض‌میکنم‌پریروزاینجا

رأی گرفته شد بهرسه قسمت این لایحه دوتبصره ویك ماده واحده ورأی موافق‌هم داده شد و فقط رأی کلیش ماند برای رأی کلیش‌هم اکثریت نبود تنفس داده شد و رفتیم بیرون و لایحه‌رفت بکمیسیون‌و کمیسیون‌هم رأی‌مجلس راتنفیذ کرد وبرگشت بمجلس والآن ما یکرأی کلی میخواهیم و بس و دیگر بقیه مطالب زیادی است

رئیس ـ بنده هم نظرم همین است که آقای دشتی اظهار کردند حالا قریب ده نفراجازه خواسته‌اند بنده‌هم عقیده‌ام همین است که باید با ورقه رأی بگیریم . . .

شهاب‌فردوسی ـ میخواهیدباین‌لایحه‌که از کمیسیون برگشته رأی بگیرید یا بلایحه سابق ؟

رئیس ـ بهمین لایحه که از کمیسیون آمده

دکتر کشاورز ـ آقا نمی توانید رأی بگیرید مخالف نظامنامه است‌بدون‌مباحثه نمیشود باین گزارش رأی داد .

رئیس ـ مجلس میتواند رأی بدهد ومخالف‌نظامنامه‌هم نیست

جمعی از نمایندگان ـ رأی بگیرید

رئیس ـ عرض کنم‌آقا ما چاره نداریم باید بیك صورتی کار را تمام کرد آقایانیکه موافقند باینکه درکلیات لایحه رأی با ورقه گرفته شود قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

شهاب‌فردوسی ـ آقای رئیس خواهش میکنم تصریح بفرمائید بکدام لایحه میخواهید رأی بگیرید

رئیس ـ بهمین لایحه

شهاب فردوسی ـ این غلط است

دکتر کشاورز ـ آقا باین لایحه نمیشود رأی گرفت . اجازه میفرمائید ؟

رئیس ـ آقا نمیشود چندین نفراجازه خواسته‌اند . رأی میگیریم باین لایحه باورقه آقایانیکه موافقند ورقه سفید خواهند داد .

(اخذ واستخراج آراء بعمل آمد ۷۶ورقه سفیدوهفت ورقه کبودتعدادشد)

رئیس ـ عده حضار درموقع اعلام رأی نود نفربا کثریت ۷۶رأی تصویب شد .

رئیس ـ لایحه استخدام پروفسورابرلین مطرح بود حالا دوسه پیشنهادشده است‌یکی راجع باعتبارنامه آقای‌لنکرانی ویکی راجع باعتبارنامه آقای پوررضا

اردلان ـ یکی‌هم بنده پیشنهاد میکنم که اعتبارنامه آقای مراداریه مطرح شود

[۷ ـ قرائت گزارش شعبه دوم واول راجع بنمایندگی آقایان مراداریه و لنکرانی وموکول شدن ببعد

رئیس ـ باطرح اعتبارنامه‌ها مخالفی‌نیست؟ (گفتند‌خیر) اعتبارنامه آقای مراداریه مطرح میشود

(گزارش شعبه دوم راجع باعتبارنامه آقای مراداریه را آقای اردلان منشی شعبه قرائت نمودند)

درتاریخ سه شنبه۱۸ مهر۱۳۲۳ پروندهٔ انتخابات کلیمیان درشعبهٔ دوم بریاست آقای آشتیانی تشکیل گردید :

نظر باینکه غیر از یك فقره شکایت نسبت بطرز تشکیل انجمن قبل از شروع به اخذ رأی که آنهم مورد توجه فرمانداری واقع‌نشده وهیچگونه شکایت دیگری ازجریان انتخابات درپرونده موجود نیست شعبهٔ مزبورصحت انتخابات

اسامی موافقین ـ آقایان : مؤیدثابتی ـ هاشمی ـ گله‌داری ـ مقدم ـ تولیت ـ خلعتبری ـ دکتر آقایان ـ حکمت ـ اسکندری ـ فرهودی ـ بیات ـ بهبهانی ـ دکتر کیان ـ کاظمی ـ حشمتی ـ محمدعلی اعتماد ـ افخمی ـ بوشهری ـ فرخ ـ دکتر طاهری ـ مجدضیائی ـ محمدتقی‌اسعد ـ نقابت ـ دکترزنگنه ـ شریعت‌زاده ـ روحی ـ طوسی ـ نمازی ـ ابوالحسن صادقی ـ امیرابراهیمی ـ دکترعبده ـ دهقان ـ ثقةالاسلامی ـ امینی ـ امام‌جمعه ـ خاکباز ـ دکتر معاون ـ ذوالفقاری ـ دکتر مصدق ـ افشارصادقی ـ علی‌دشتی ـ صدر قاضی ـ مهندس پناهی ـ فرمند ـ مظفرزاده ـ صدریه ـ صفوی ـ سرتیپ زاده ـ مرآت اسفندیاری ـ دکتر مجتهدی ـ ظفری ـ منصف ـ رحیمیان ـ حسن اکبر ـ مراداریه ـ عباس‌[illegible] موسیی فتوحی ـ خلیل دشتی ـ دولت آبادی ـ جوادمسعودی ـ اردلان ـ مخبر فرهمند ـ عمادالسلطنه فاطمی ـ صمصام بختیاری ـ دهستانی ـ عبدالله‌معظمی ـ مهدی‌عدل ـ ملك مدنی ـ حاذقی ـ سلطانی ـ شیخ الاسلامی ـ حسن تهرانی ـ محمد علی مجد ـ ابراهیم زنگی .

اوراق کبود : دکتر کشاورز ـ پروین گنابادی ـ دکتررادمنش ـ شهاب فردوسی ـ تقی فداکار ـ اردشیر اوانسیان ـ فیروزآبادی

و نمایندگی آقای مرادازیه را تصدیق و گزارش آنرا برای تصویب به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

رئیس ـ مخالفی نیست؟

طوسی - بنده مخالفم

رئیس ـ میماند برای جلسه دیگر . (آقای پروین کنابادی (احضار برای قرائت راپرت)

(آقای پروین کنابادی گزارش شعبه اولی راجع به اعتبارنامه آقای شیخ حسین لنکرانی را اینطور قرائت نمودند)

شعبهٔ اولی در تاریخ ۲۳/۷/۳ تشکیل و پروندهٔ انتخابات اردبیل که سابقاً درشعبهٔ ششم تحت رسیدگی بوده ودرنتیجهٔ تجدید شعبات باین شعبه مراجعه شده مورد مطالعه قرارگرفت .

از مداقه در پرونده و صورت جلسه و گزارش منتخبین شعبهٔ سابق بعنوان کمیسیون فرعی چنین ظاهر می‌شود که درتاریخ ۳۱ مرداد ۱۳۲۲ مطابق مقررات عمومی قانون انتخابات در حوزهٔ اردبیل و توابع اعلان منتشر پس از دعوت ازطبقات مقرره در قانون ۹ نفر اعضاء اصلی و ۹ نفر اعضای علی البدل برای انجمن نظارت تعیین می‌شوند ولی براثر دستوراستانداری تبریز جریان متوقف میگردد . در تاریخ ۲۳/۲/۱۴ مجدداً ازطرف فرمانداری جریان انتخابات شروع می‌شود و چون در خلال امر سه نفر ازاعضاء اصلی مستعفی شده بودند از اعضاء علی‌البدل سه نفر دیگرمطابق مقررات دعوت میشوند واز ۲۳/۳/۱۴ مدت ده روز درشهر اردبیل ومدت ۸ روز درحوزه های تابعه توزیع تعرفه واخذ آراء می‌شود درپایان مدتهای مقرره درشهر ومراکز فرعی انجمن اصلی وانجمنهای فرعی مشغول استخراج وقرائت آراء بوده اند . در نتیجه از مجموع آراء در اردبیل و آستارا و حوزه های دیگر فرعی که ۲۰۲۰۶ رأی بوده ۱۸۴۰۶ رأی بنام آقای شیخ حسین لنکرانی قرائت وازتاریخ ۲۳/۳/۲۱ انجمن مدت یك هفته برای قبول شکایات منعقد دراین مدت شکایت مورد توجهی نرسیده لهذا انجمن مطابق مقررات قانون اعتبارنامه بنام آقای شیخ حسین لنکرانی صادر مینماید

شکایتی بامضای نقی وکیلی به‌مجلس شورای ملی میرسد حاکی براینکه پدر مشارالیه را که یکی از داوطلبان انتخابی بوده درموقع جریان انتخابات به تبریز خواسته‌اند چون مدارك و دلائلی بر صحت شکایت در پرونده نبوده و در مقابل نیز تلگرافاتی بامضاء عدهٔ کثیری از اهالی دائر بررضایت از حسن جریان انتخابات در پرونده موجود بود لذا شعبهٔ اولی شکایت وارده را کافی ندانسته وبا کثریت آراء صحت نمایندگی آقای لنکرانی را تصدیق و برای تصویب بمجلس شورای ملی گزارش میدهد .

رئیس ـ آقای حاذقی

حاذقی - بنده باهر نماینده غیرمحلی مخالف هستم وبهمین دلیل باآقای لنکرانی هم مخالف هستم

رئیس ـ میماند برای جلسه دیگر . آقای مظفرزاده

مظفرزاده - مخالفت آقای حاذقی بنظر بنده مخالفت با قانون هست زیرا ایشان نسبت به اعتبارنامه آقای لنکرانی اظهار نظری که کردند این است که صرفاً میگویند من باوکیل غیرمحلی مخالف هستم درقانون همچنین ماده نیست پس بنابراین اعتراض ایشان به‌قانون است به‌نماینده نیست وبنده خیال میکنم اصلاً مورد ندارد

رئیس ـ بهرحال چون مخالفت شد میماند برای جلسه بعد

یکی ازنمایندگان ـ اعتبارنامه آقای پور رضا را مطرح بفرمائید

رئیس ـ هنوز خبرش نرسیده است

۸ـ بقیه‌شوردرگزارش کمیسیون بودجه‌راجع بحقوق وهزینه سفرآقای پروفسور ابرلین

رئیس ـ اگر آقایان موافق هستند لایحه آقای پروفسورابرلین مطرح شود (صحیح است)

فرهودی - بنده پیشنهادکفایت مذاکرات کرده بودم

رئیس ـ بفرمائید

فرهودی ـ عرض میکنم لایحه که راجع به پروفسور ابرلین مطرح است آقایان توجه دارند که مربوط باستخدام ابرلین نیست بلکه ابرلین بموجب قانونی که دردورهٔ گذشته تصویب شد درخدمت دولت هست چیزی که هست این

لایحه راجع به تکمیل حقوق ایشان است برای اینکه در سابق که استخدام شده بود حقوق او عبارت بود از هزار پهلوی که بنرخ آن روز میشد هفت هزارودویست تومان در این لایحه نوشته اند پانزده هزار دلار بنا بر این هزار پهلوی بنرخ امروز در حدود سی هزار تومان میشود و پانزده هزار دلار چهل و پنجهزار تومان میشود و درواقع حقوق او صدی پنجاه علاوه شده است درصورتیکه ازهزار و سیصدو بیست به اینطرف حقوق مستخدمین دولت صدی صد اضافه شده است پس مال ایشان از حقوق دیگران کمتر است و ایشان از کمك هزینه کارمندان استفاده نمیکنند وفقط همین صدی‌پنجاه است که باید موردتصویب واقع شود و فعلاً هم بنده می‌بینم که اکثریت آقایان نمایندگان باوجود ایشان موافق است بخصوص که دولت هم تلگراف باو کرده است که بیاید و ایشان هم چهل و پنج روز دراقیانوس‌ها و در خطر دریاها بوده‌اند و الان‌هم مدتی است در اینجا هستند و تکلیفشان معلوم نیست و این لایحه‌هم مدتی است که در اینجا بلاتکلیف مانده‌است این‌بود که بنده استدعا کردم‌که آقایان بکفایت مذاکرات رأی‌بدهندو بعدهم‌به اصل لایحه که گمان میکنم‌مذاکرات زیادی‌لازم‌نداشته باشد. آقایان رأی بدهند

رئیس ـ آقای دکترمعاون .

دکترمعاون ـ بنده مخالفم .

رئیس ـ بفرمائید .

دکترمعاون ـ عرض کنم الان چند روز است که لایحه مربوط به اضافات وزارت جنگ مطرح است و ما دیدیم که یك مقدار زیادی نظریاتی که آقایان نمایندگان داشتند اظهار کردند وحتی یك تبصره‌هائی‌هم اضافه کردند که مورد قبول مجلس واقع شد تنها موقعی که مامیتوانیم برای اصلاح دانشکده پزشکی صحبت‌هائی بکنیم در این موقع‌است که به رئیسش یك اضافه حقوقی میباید داده شود آقایان اجازه بفرمایند که یك نظریاتی که ما داریم بعرض برسانیم والا ممکن است بوسیله پیشنهاد عرایض خودرا بکنیم و اگر آقای فرهودی اجازه نمیدهند که عملیات آقای مرآت‌را دراینجا ما عرض کنیم در پیشنهاد عرض خواهیم کرد و بحال ما فرقی نمیکند .

جمعی از نمایندگان ـ رأی بگیرید .

رئیس ـ رأی میگیریم آقایانیکه موافقند با کفایت مذاکرات قیام کنند

جمعی از نمایندگان ـ عده کافی نیست .

فرهودی ـ بنده پس گرفتم آقا .

رئیس ـ آقای فیروز آبادی مخالفند

دکترمعاون ـ نوبت خودشان‌را بمن داده‌اند .

یمین اسفندیاری ـ ایشان مخالفند شماهم مخالفید ؟

دکترمعاون ـ بله با اجازه شما بنده مخالف هستم

فرهودی ـ بنده هم مانع صحبت شما نیستم و عرض کردم پیشنهادم را پس گرفتم .

رئیس ـ آقای دکتر معاون .

دکترمعاون ـ شاید پسندیده نباشد که در یك جامعه که کاملاً علمی نیست یك طبیب از عملیات یك طبیب دیگری‌انتقاد بکند بنده خیلی متأسفم وتأسفم بیشترمیشود وقتی که می‌بینم این‌طبیب یکنفر فرانسوی است یعنی‌یکی از افراد آن آب و خاکی است که معروف بسرچشمهٔ تمدن ممالك دنیا است و خود بنده‌هم مرهون تعلیم و تربیت آن مملکت هستم اما روزیکه وارد مجلس شدم عهد کردم باخودم که تمایل شخصی‌را کنار بگذارم وتحت تأثیر احساسات‌قرار نگیرم و درراه اصلاح پیکار کنم درمقدمه باید بعرض آقایان برسانم که وقتی آقای پروفسور ابرلین تشریف آوردند و مشغول اصلاحات دانشکدهٔ پزشکی شدند بنده مهمان آقای مختاری بودم و بنا براین نه ایشان دسترسی به بنده داشت و نه هیچکس دیگر و ایشان هیچ نوع ظلمی و تعدی با من نکردند که بخواهم غرضی داشته باشم الان در حدود ۱۵ یا ۱۶ سال است که درایران بنده مشغول جراحی هستم واگر تا امروز نتوانسته باشم لیاقت فنی خودم‌را بمردم نشان داده باشم یك لباس استادی گمان نمیکنم یك افتخاری برایم‌باشد ثانیاًهم حقوق استادی که یك نخوروبمیری است قابل این‌را

ندارد که انسان وقت مجلس را با این حرفها ضایع بکند استدعا میکنم عرایض بنده که کاملاً بی غرض است مورد توجه آقایان قرار بگیرد چون برای اصلاح دانشکده پزشکی است و برای اصلاحی است که همه آقایان ذی نفع هستند آقای پروفسور ابرلین در اواخر سال ۱۳۱۸ برای ریاست دانشکده پزشکی و تدریس تشریح مرضی کنترات شدند ریاست دانشکده پزشکی و داروسازی و دندان سازی با ایشانست باضافه چون یکعده از مریضخانه های پای تخت جزء دانشکده پزشکی محسوب میشوند این بیمارستان ها نیز تحت ریاست ایشان اداره میشود بعلاوه در ۱۳۱۹ برای اصلاح دانشکده پزشکی بتوسط وزیر فرهنگ وقت ایشان یك قانونی تقدیم مجلس شورای ملی کردند و اینکارهائی است که بعهده ایشان است بنده میخواستم عیوبات کار ایشانرا بعرض مجلس برسانم تا فهمیده و سنجیده دربارهٔ این لایحه یك تصمیمی بگیرند عرض کنم که (یکی از نمایندگان ـ عده کافی نیست) پس اسامی را قرائت بفرمائید .

(بشرح زیر قرائت شد)

آقایانیکه در این موقع از مجلس تشریف برده‌اند آقای دشتی ـ آقای خلیل دشتی ـ آقای هاشمی ـ آقای دکتر کیان .

رئیس ـ آقایان گفتند اسامی خوانده شود ماهم اطاعت کردیم ولی هیچ اثری ندارد و آقای دکتر معظمی هم الان رفتند آقایان را خبر کنند

فرهودی ـ اگر خودشان میماندند عده کافی بود

(در این موقع چند نفر از آقایان نمایندگان وارد شدند)

رئیس ـ آقا عده کافی شد بفرمائید .

دکتر معاون ـ آقایان هیچ فکر کرده اند که جامعه چه قدرتی به یك طبیب داده است ؟ اگر صرف نظر کنید از یك موقع نادری که برای یك اشتباه فاشی یك طبیب تحت تعقیب قانونی میرود هیچ قدرتی در روی زمین باقدرت یك طبیب برابری نمیکند با یك مختصر دارو با یك کمك مؤثر این بیچاره یا یك محل جراحی لیکن طبیب نه فقط آنیه یك نفر بلکه سرنوشت یك فامیل را در دست خودش دارد حکمی که این طبیب در سریك مریض میکند حکمی است که نه تمیز دارد نه استیناف ، حکمی است شبیه بحکم خدا حالا باید به بینیم درمقابل چه شرایطی جامعه چنین قدرتی بدست یك طبیب میدهد شرط لازمش داشتن یك دیپلم است که بعد از تحصیلات علمی و عملی در بیمارستانها بدست این طبیب میدهند ، دیپلم دانشکدهٔ پزشکی با دیپلمهائی که در دانشکده های دیگر میدهند یك فرق خیلی بزرگ دارد در دانشکده پزشکی هرشاگردی موظف است که درهر رشته از علوم طب دارای یك حد اقل معلومات باشد واگر دریك درس فوق العاده قوی باشد و دریك درس جواب کافی ندهد مجبور بتجدید آندرس آخری خواهد بود پس دیپلم دانشکده پزشکی روی معدل داده نمیشود اگر ما برای یکطبیب قائل باشیم که باید درهر قسمت یك حداقل معلومات داشته باشد بطریق اولی دانشکدهٔ پزشکی باید دارای یکعده استادانی باشد که هر کدام در فن خودشان دارای یك تخصص کامل باشند متأسفانه دانشکده پزشکی وطرز انتخاب استادانش طوری شده است که این شرایط اجرا نمیشود (یمین اسفندیاری ـ نسبت بهمه اینطور است ؟) اجازه بفرمائید نسبت ببعضی‌ها اینطور است (یمین اسفندیاری ـ پس بفرمائید بعضی ها) روزیکه آقای پروفسور ابرلین برای ریاست دانشکدهٔ پزشکی ورفع نواقص آن وارد ایران شدند از هر طرف سعی و کوشش کردند که درکارهای او یك اعمال نفوذی بکنند واین مرد شریف ونجیب بیش از ۶ ماه اینجا منتظر شد بلکه بتواند یك کار هائی بکند و نشد آخرسر متوسل شد باعلیحضرت همایونی که در آن زمان ولایت عهد بودند اعلیحضرت با آن توجه مخصوصی که بامورفرهنگی داشتند ودارند امر فرمودند بوزیر وقت که قانون اصلاح دانشکده را درعرض ۲۴ ساعت شما باید بیاورید تقدیم مجلس شورای ملی بکنید آقای وزیر فرهنك وقت یك عمل خیلی شایسته فرمودند و آقای پروفسور ابرلین ویك مترجم ویك ماشین نویس را دریکی از اطاقهای وزارت فرهنك نگاه داشتند تا اول یکمقدار ابلاغاتی که برای دوستان واقوام خودشان میخواستند امضا کردند

وبعد این قانون بی سر و ته را آوردند تقدیم مجلس شورای ملی کردند (یکی از نمایندگان ـ آن وزیر کی بود) آقای مرآت (امیرتیمور ـ آقای مرآت خودمان و کیل مجلس ؟) خیر آقا آقای مرآت وزیر فرهنك (یمین اسفندیاری ـ آقای دکتر معاون زیاد هم بی‌لطفی نفرمائید) اجازه بفرمائید متأسفانه یکعده از استادان باین ترتیب استاد شدند یکعده دیگر اطبائی بودند که درفن خودشان فوق‌العاده متخصصند ودانشکده پزشکی اگر بدون این اطباء تشکیل میشد این دانشکده پزشکی مورد تنقید قرار میگرفت این آقایان را آوردند امابجای اینکه اینها راوارد کنند بتدریس رشته‌هائی که تخصص دارند یك دروس دیگری بآنها واگذار کردند اینها البته یك اطبای خوبی هستند اما نه در آن رشته که فعلاً تدریس میکنند اینهم یکعدهٔ دیگر اما دسته سوم ما درایران یك عده طبیب ایرانی کار کرده لایق داریم وچون این اشخاص موردپسند اطرافیان آقای پروفسور ابرلین نبودند اینها را وارد دانشکده نکردند رفتند خارجی آوردند و استخدام کردند دراینخصوص هم بنده از آقای کفیل وزارت فرهنك قبلی یك سئوالی کرده بودم که متأسفانه هنوز بی جواب مانده است بنابراین کادر استادان یك نواقص کوچکی دارد وچند نفر از اشخاصی که آنجا تدریس میکنند بنظر بنده اشخاصی هستند که لایق اینکار نیستند وبقول بعضی از آقایان این لباس استادی برای تنشان گشاد است امارویهمرفته تعداد دیگر استادان اشخاص فهمیده ، اشخاص لایق ، اشخاص کارکن بسیار خوبی هستند وبنده مدعی هستم که با تغییر و تبدیل سه چهار نفر دانشکدهٔ پزشکی میتواند دارای یك کادر استادی بسیار خوب ولایق وقابل باشد سه چهار نفربین سی چهل نفر یعنی ده درصد اما متأسفانه این تنها عیب کادر استادان نیست یك عیب آقایان استادان اینست که در روز اول وقتی که وارد دانشکده شد بمنتهی درجه استادی رسیدند یعنی رتبه ۱۰ این رتبه را چطور حساب کردند؟ حالا عرض میکنم فرض بفرمائید بنده دریك مؤسسه کارمیکردم ماهی ۲۰۰ تومان میگرفتم برای روزی دوساعت دریك بیمارستان دیگر میگرفتم ماهی صدتومان وهفتهٔ یکساعت درس میدادم از دانشکدهٔ پزشکی هم ماهی ۵۰ تومان میگرفتم آمدند این ۳۵۰ تومان راجمع کردند ومأخذ رتبه قراردادند بنده شدم استاد رتبه ۱۰ درسن ۳۵ و ۴۰ سالگی وچون دیگر راه ترقی جلوی بنده نیست اعتنائی دیگر بدانشکده ندارم (یمین اسفندیاری لابد نسبت بسایرین میفرمائید والاخودتان که ۴۰ سال بیشتر دارید) بنده نصف سال آقا را دارم بجای اولاد شما هستم بنده ازین چیزها جا نمیخورم قربان این آقایان استادانیکه باین طریق در بدو کارشان بمنتهی درجه رتبه استادی رسیدند دیگر اعتنائی بدانشکده ندارند و راه ترقی برای آنها بسته است باین دلیل دیر تشریف میآورند سر درس حاضر نمی‌شوند اعتنا بمریض ها نمیکنند بنده الآن اینجا یك نفر را می‌بینم که بنده را نگاه میکند و خودش هم شاهد بنده هست که رسیدگی نمی کنند بمریضها ملاحظه بفرمائید این طرز اشتباهی است که در دانشکده رخ داده است (دکتر اعتبار ـ بنده هم یك عرایضی دارم که بعد عرض میکنم) اینها البته یك عیوبات کوچکی است که گمان میکنم باتوجه مخصوص و آن جدیتی که آقای وزیر فرهنگ دارند رفع شود (اینها عیب بزرگ است کوچك نیست) غیر از دانشکده پزشکی یك عده از بیمارستانها هم تحت ریاست آقای پروفسور ابرلین است و بالای اینها ادارهٔ امور بیمارستانها است نقل میکنند یك روزی که اعلیحضرت سابق تشریف برده بودند برای بازدید ادارهٔ امنیه بملتزمین رکاب خودشان فرموده بودند مواظب جیب‌های خودتان باشید اینجا اداره امنیه است نمیدانم این حکایت راست است یا دروغ بنده همچه شنیده‌ام (صحیح است) تمنا میکنم آقای وزیر فرهنگ آن روز که خواستند بادارهٔ امور بیمارستانها تشریف ببرند این حکایت را فراموش نفرمایند یکی از کثیفترین ، یکی از بدترین اداره‌هائی که درایران وجود دارد اداره امور بیمارستانها است و الآن عرض میکنم که چرا عرض کنم که یکی از دزدیهای کوچك عادی آنجا این است که آقای بازرس ادارهٔ بیمارستانها این حکایت را برای بنده نقل کرده خودش آنه

بنده هیچوقت پایم را توی این اداره نمیگذارم و کاری هم ندارم؛ از یکی از اداره‌های آقای دکتر میلسپو نمیدانم کجا ۲۰ توپ پارچه برای اداره امور بیمارستانها فرستادند تعداد توپها معین و طول و عرض آنها هم معین بود که هر توپی چند نوع پارچه دارد باوجود این ده‌تا از این توپها را دزدیدند ده‌تای دیگر را از وسط نصف کردند شد ۲۰ توپ و ۱۰ توپ دیگر را بردند این حکایت را بنده شنیدم از خود آقای بازرس ادارهٔ امور بیمارستانها

یکی از نمایندگان ـ این مربوط بابرلین نیست

دکتر اعتبار ـ چرا این مربوط است به پروفسور ابرلین

دکتر معاون ـ . . . حکایت دیگر اینست که لوازمات ضروری که قیمت آنها فوق‌العاده کم باشد هیچوقت ادارهٔ امور بیمارستانها آنها را نمیخرد فرض بفرمائید که اطباء یخ برای مریضها لازم دارند این یخ‌را ادارهٔ امور بیمارستانها نمیخرد چرا؟ برای اینکه روی یخ یك استفاده بزرگی نمیشود کرد اما برعکس سفارش دواجات گرانبهائی بکنید بمحض اینکه سفارش از اینطرف رفت از آنطرف میآید بیرون چون روی هر کدامشان یك مقداری حیف ومیل ممکن است کرد مرض کنم که دارو روز بروز خریداری میشود ادارهٔ امور بیمارستانها اگر بخواهد کار بکند باید داروئیکه برای بیمارستانها لازمست یکباره یکدفعه نه دو دفعه نه سه دفعه خریداری بکند معمولاً اینها میروند داروها را از دواخانه‌هائیکه اطراف خود آنها هست خریداری میکنند من نمیگویم که آن داروساز بآنها گران میفروشند اما قیمت خرده فروشی همیشه خیلی بیشتر از عمده فروشی است اینها میتوانند داروئی را یکدفعه از بنگاه داروئی تهیه بکنند و سینهٔ ارتباط مابین بیمارستانها و این اداره خریف یك بازرسی بیمارستانها بود و چندین ماه این پست خالی بود و کان بازرسی ادارهٔ بیمارستانها این بود که باید امر داروئیکی را بهبیند و اوامری که آنجا باشد بروند آنها را رفع بکند طبیب بجای اینکه بر وجدان بیمارستان بر سد یا باشد کرد خانه‌ای بر سند مجلوا حیکند هر دو را از بیمارستان بیرون کرده و در آن بنگاه دهر بیاید در ادارهٔ امور بیمارستانها برای چه؟

برای خرید یك پریموس یا دو تا اسباب اثر کسیون اینها یك کارهائی است که درست ترتیب آنها داده نشده است عرض کنم که در بیمارستانها یك تفاوت زیادی در قسمت ها گذاشته شده است در یك سرویسی شما میروید می‌بینید که تمام لوازمی که در آنجاست از حد کفایت هم بیشتر است و کار بجای لوکس میکشد صندلیهای راحتی چرمی سفارش میدهند اما در یك بیمارستان دیگر حتی آن لوازم معمولی که برای رفع احتیاج آن بیمارستان لازمست وجود ندارد این دو چشمی ها را بنده نمیدانم روی چیست و یك عیب بزرگ دیگر این است که تعداد کارکنان بیمارستانها فوق‌العاده زیاد است بیمارستانی داریم که دارای ۳۰ تختخواب است ۶۲ نفر عضو دارد بنده میخواهم بدانم که این بیمارستانها را ساخته‌اند برای اینکه باین اشخاص حقوق بدهند یا مریضها را معالجه بکنند؟ چون هیچوقت یك بیمارستان ۳۰ تختخوابی احتیاج به ۶۰ نفر کارگر ندارد از طرف دیگر اشخاصی که در این بیمارستانها یك انتخابات عجیب و غریبی کرده‌اند مثلاً در بیمارستانی که فقط برای چشم پزشکی و کحالی است وقتی که میروید آنجا می‌بینید سه نفر قابله آنجاست حالا این قابله در کحالی چکار دارد آیا با تخصصش ارتباط دارد و آیا ارتباطی دارد امراض چشمی با زایمان بنده گمان نمیکنم اینها چرا این کار را میکنند؟ با وجود اینکه ما احتیاج بیکمقدار زیادی قابله در همه جا داریم و الآن یقین دارم که اگر تمام این قابله ها را معرفی میکردند بوزارت بهداری با کمال امتنان این را استخدام میکرد و میفرستاد بشهرستانها یك اشتباه دیگر هم کرده‌اند و باز مشغولند که آن را ادامه بدهند آن منحصر کردن بیمارستانها در این شهر بیك مرض مخصوصی است فرض بفرمائید در دروازه قزوین این قضیه هست که چند روز پیش هم آمدند اینجا شکایت کردند در دروازه قزوین یك مریضخانهٔ ۳۰۰ تختخوابی است که طبقاً مال شهرداری بود و حالا جزء دانشکدهٔ پزشکی شده است این مریضخانه با همه مجوز مریض را قبول میکرد برای چه؟ برای اینکه آن بدبخت حالی که در آن محیط زندگی

میکنند نوکر که ندارند اتومبیل که ندارند بچه‌شان را هم نمیتوانند بدست پرستار بسپارند بیایند آن ناحیهٔ شهر خودرا معاینه بکنند آنجا برای هر کس در هر قسمت طبیب بود کحال بود جراح بود همه را برداشتند و آنجا را منحصر کردند بامراض چشمی حالا اگر در این قسمت شهر کسی چشمش درد بکند باید پیاده برود تا دروازه قزوین بدهد چشمش را معاینه بکنند و اگر کسی دلش در آنجا دردبگیرد باید بیاید باینطرف شهر این مریضخانه‌ها را ما درست کردیم برای اهالی آنجا و باید بدرد محلش بخورد این بدبخت‌ها را نمیشود چرخاند توی شهر که ما میخواهیم این را تخصیص بدهیم بیك امراض معینی . بنده تصدیق میکنم از نقطه نظر ارگانیزاسیون بنده هم عقیده‌ام این است که باید از نقطه‌نظر فنی استاد در مریضخانه هائی که تعداد مریضخانه هایش نسبةً زیاد باشد باید کار کند که بتواند بشاگرد ها نشان بدهد ما باید اینطور بکنیم اما منحصر کردن یك مریضخانهٔ ۳۰۰ تختخوابی روی ۸۰۰ تختخواب آنهم برای کحالی آنهم در یك قسمت پرجمعیت شهر بعقیده من یك کار حسابی نیست (صحیح است) بایست در قسمت تقسیم این تختخوابها ۸۰۰ تختخواب برای فقرا در این شهر وجود دارد بجای اینکه بردارند اینها را تقسیم کنند روی احتیاجات مردم برداشته اند امراض کحالی را ۳۰۰ تختخواب قرار دادند و برای زایمان ۳۰ تختخواب گذاشتند در این موضوع دیگر آدم لازم نیست متخصص باشد از آقایان می‌پرسم در خانوادهٔ شما زایمان بیشتر اتفاق میافتد یا امراض چشمی؟ پس این تقسیمات درست نیست اما راجع بشخص پروفسور ابرلین و کنترات ایشان باین اضافه حقوق بنده عقیده‌ام این است که آقای پروفسور ابرلین یك شخص دانشمند یك شخص عالیمقام، یك شخص جدی و فعالی است و بدون گفتگو یك شخص درجه اول است وشاید تنها استادی است که آمده است بایران ابرلین از اشخاص گرسنهٔ اروپائیست که پناه آورده باشد بمملکت ما یا برای گرفتن یك حقوقی بنده شخصاً اطلاع دارم در انستیتو رکفلر میخواستند ایشان را کنترات بکنند و ایشان ترجیح دادند که برگردند بایران بدو دلیل دلیل اول اینکه این دانشکدهٔ پزشکی که زائیدهٔ اعمال خودشان است میخواهند تکمیل کنند و رفع نواقصش را بکنند و بالاخره یك نام نیکی از خودشان و هموطنان خودشان در ایران بگذارند و از طرف دیگر این یك اطلاعات خصوصی است که میخواهم بعرض آقایان برسانم آقای پروفسور ابرلین در سفر اولی که بایران آمدند انس گرفتند به مملکت ما و باور کنید که آقای پروفسور ابرلین میخواهند خدمت بکنند بایران مثل اینکه بوطن خودشان و بهمان اندازه ایران را دوست دارند که وطن خودشان را و از نظر لیاقت و قابلیت ایشان هم هیچ تردیدی آقایان نباید داشته باشند و اگر در دفعه اول ایشان مرتکب یك اشتباهاتی شدند برای این بود که اشخاص زیردست خودشان را نمیشناختند و دفعهٔ اول بود که بایران آمده بودند و از چپ و راست توصیه میکردند که فلان دکتر دکتر بسیار خوبی است و ایشان چندین بار این موضوع را میشنیدند بالاخره ایشان را وادار کردند . اما عرض کنم که آقا این لایحه متأسفانه با اینطوری که نوشته شده قابل پذیرفتن نیست برای اینکه اگر بخواهند که آقای پروفسور ابرلین فقط درس تشریح مرض بدهد یعنی دست باصلاحات دانشکده پزشکی نزند این مبلغی که شما معین کرده اید فوق‌العاده زیاد است و دلیل ندارد در یك مملکتی یکنفر آدم خارجی ده برابر یك ایرانی حقوق بگیرد نقاط بد آب و هوا مال ما هست بیدار شدن مال ما، تمام زحمات مال ایرانیها موقع تقسیم حقوق برای خارجیها بگوئیم چون خارجی است دو برابر، سه برابر چهار برابر ده برابر بگیرد؟ تصدیق بفرمائید که این فوق‌العاده بی انصافی است (صحیح است) اگر هم بخواهد کار بکند و اصلاحات بکند اختیار ندارد که کار بکند اگر میخواهند که دانشکدهٔ پزشکی را اصلاح بکند و تکمیل بکند بنده کاملاً هم عقیده هستم و اگر به ایشان ۱۰۰ هزار تومان هم میخواهند بدهند در سال باید بایشان داد اما اختیار بدهید بایشان که یك کاری بکنند اگر یك شخص بیاید در ایران و بخواهد یك اصلاحاتی بکند و قانون دست و پای او را بسته باشد چه فایده دارد برای شما اگر هیچ معلوماتی هم

نداشته باشد برای شما یکی است حالا بنده در این خصوص یك پیشنهادی تنظیم کرده ام که تقدیم مقام ریاست میکنم که در موقع خودش مورد بحث قرار بگیرد و در موقع پیشنهادها قرائت بشود عرض کنم که بنده گمان میکنم که جناب آقای وزیر فرهنگ با آن جدیتی که در ایشان سراغ دارم اگر یك توجه مخصوصی بدانشکدهٔ پزشکی بفرمایند واقعاً طرف اطمینان تمام مجلس هم اقلیت و هم اکثریت خواهند بود چون ملاحظه بفرمائید دانشکدهٔ پزشکی در یك اوامری دخالت میکند که ما هر کدامان هر نقشه‌ای، هر مسلك سیاسی داشته باشیم هر نقشه‌ای که برای امروز یا فردای ایران داشته باشیم، هر مذهبی که داشته باشیم باید بدست افراد صحیح و سالم اجرا بشود و اول شرط داشتن بهداشت داشتن پزشك خوب است و کوچکترین غفلتی در امور دانشکدهٔ پزشکی نه فقط خودتان و خانواده هاتان را تهدید میکند بلکه نسل آتیهٔ مملکت را هم در خطر میاندازد برای اینکه آن طبیبی که در گوشهٔ بلوچستان یا فرض بفرمائید در جاهای دیگر مشغول طبابت است اگر دروسش ناقص بود تحصیلاتش ناقص بود و یك مریض زیر دست او تلف شد گناهش بگردن ماست که این را میدانستیم و جلو گیری نکردیم (صحیح است) از من گفتن این عرایض بود تصدیق آن با مجلس است

رئیس ـ آقای ملك مدنی موافقید ؟

ملك مدنی ـ بله بنده موافقم

رئیس ـ چون این لایحه در جلسهٔ پیش طرح شد اجازه‌های جلسه سابق را حفظ کردیم و باز هم آقای ملك مدنی اسمشان بود . آقای دکتر اعتبار

دکتر اعتبار ـ بنده مخالفم موافق باید صحبت بکند آنوقت

فرهودی - آقا بنده موافقم اجازه میفرمائید ؟

رئیس ـ آقای فرهودی صحبت کرده‌اند

فرهودی - آن راجع به پیشنهاد کفایت مذاکرات بود بنده در اصل موضوع موافقم اجازه می‌فرمائید ؟

رئیس ـ بسیار خوب بفرمائید

فرهودی - آن مختصر صحبتی که آنروز بنده عرض کردم از نظر پیشنهاد کفایت مذاکرات بود والا راجع به اصل موضوع موافقم بنده در این لایحه چیزی عرض نکردم واسم بنده در آنجا ثبت است . عرض کنم خوشبختانه آقای دکتر معاون آنطوری که بنده دقت کردم یك مخالفت اساسی با استخدام و یا با حقوق آقای پروفسور ابرلین نکردند بلکه با بهترین بیانات قابلیت و شخصیت آقای پروفسور ابرلین را آنطوریکه از مقام تخصص خود ایشان شایسته است تصدیق کردند و بعد از تصدیقی که یك مرد متخصص در باره یك مرد متخصص دیگر بکند دیگر موردی برای بنده باقی نمیماند که وارد آن بشوم . اما راجع بتوضیحاتیکه در اطراف کیفیت و اصلاحات دانشکده پزشکی و طرز بیمارستانها فرمودند بنظر بنده بهمان دلیلی که فرمودند ایشان در آنموقع مهمان مختاری بودند و اطلاعاتشان کافی نیست متأسفانه در آنموقع که ایشان مهمان مختاری بودند بنده در آن اصلاحات وارد بودم بنابراین اگر بنده یك اطلاعاتی را عرض میکنم اطلاعاتی است که در همان موقع عیناً بدست میآوردم عرض کنم در سابق اوضاع دانشکده پزشکی ما خوب نبود و در ۱۳۱٤ بشهادت آقای دکتر زنگنه که رئیس تعلیمات عالیه بودند بنده مأمور شدم برای سرپرستی و نظارت در امتحانات دانشکده پزشکی . البته رئیس امتحانات آقای دکتر امیر اعلم بودند ولی چون وزیر فرهنك یك مأموری هم برای مراقبت امتحانات مأمور میکند بنده مأمور شدم . در آن مأموریت بنده سیر و سیاحت‌هائی کردم از اوضاع دانشکده پزشکی یکی این بود که معلمین آمدند و شروع کردند بامتحان و هر استادی یك جزوه‌ای داشت که در طی سال بشاگردان میداد و اغلب این جزوه‌ها ٤۰ ورق ۵۰ ورق بیشتر نبود و یك کتاب کامل و صحیحی نه در دست شاگردانی که امتحان میدادند بود و نه در دست استادان بنده که در دست هیچیك از استاد هائی که آن روز امتحان میکردند واستادانی که بودند ندیدم . . .

جمعی از نمایندگان ـ عده کافی نیست

فرهودی - وقبلاً گفته میشود که چه سئوالاتی میکنند (عده کافی نیست) پس صحبت نکنم ؟

هاشمی - یك استراحتی بکنید

رئیس ـ اسامی آقایانیکه از جلسه خارج شده اند قرائت میشود :

آقایان : دشتی ـ بیات ـ گله‌داری ـ فرخ ـ مؤید ثابتی ثقة‌الاسلامی ـ ذوالقدر ـ اریه ـ صمصام .

دکتر معاون ـ این اسامی را بهتر است موقعی بخوانید که اکثریت هست حالا که اکثریت نیست و اسمشان ثبت نمیشود .

هاشمی - چرا اسمشان ثبت میشود

جمعی از نمایندگان ـ اکثریت شد . بفرمائید

فرهودی - . . . عرض کنم که قبلاً معین بود که از این جزوه چهل صفحه‌ای چه سئوالاتی میشود بدینمعنی که ۱۰ سئوال را قبلاً معین کرده بودند که ما از این ۱۰ سئوال و از این جزوه ٤۰ صفحه‌ای ۲ سئوال خواهیم کرد و آن دو سئوال را هم شاگرد اختیار دارد که هر کدام را بخواهد انتخاب بکند وجواب بدهد . . . . .

دکتر کشاورز ـ چرا زحمات ایرانیها را بهدر میدهید آقای فرهودی !

فرهودی - . . . بنده آن سال را دارم عرض میکنم .

دکتر کشاورز ـ شما دارید توهین میکنید .

فرهودی - . . . عرض کنم بنده آن سال مخصوص را عرض کردم آقای دکتر . عرض کنم یکی از آن جزوه‌ها که جزوه پارازیتولوژی بود . . .

دکتر کشاورز ـ اصلاً اینها مربوط به پروفیسور ابرلین نیست . شما اینها را مخلوط میکنید و توهین باستادان میکنید.

فرهودی - . . . عرض کنم یکی از آن جزوه‌ها جزوه پارازیتولوژی بود که . . .

دکتر مجتهدی - پارازیتولوژی یعنی چه ؟

فرهودی ـ یعنی انگل‌شناسی (خنده نمایندگان) این را بنده دیدم که از جزوه‌های خیلی کهنه است و گفتم اینها ۲۰ سال پیش ترجمه شده و یکی از آن جزوه‌ها را بنده بردم در وزارت بهداری که در آن موقع یك مستشار عالی مقامی داشت یعنی دادم ترجمه کردند و فرستادیم پهلوی آن پروفسور که آقا نظر شما راجع باین جزوه چیست . او گفت بله در این جزوه یك عده مطالبی هست راجع به پارازیتولوژی و بدهم نیست ولی در نتیجه تحقیقات علمی و اکتشافات اخیر معلوم شده است که این مطالب در یك روزی صحیح بوده است ولی اخیراً بطلانش ثابت شده است . مقصود این است که دروس دانشکده هم آهنگ با اکتشافات و ترقیات طبی معاصر ما نبوده البته یك جزوه‌های صحی و طبی بود ولی مال بیست سال پیش بود و بکلی استادان و دانشجویان هر ترقی یا تغییری که همه روزه و همه هفته و همه ماهه در عالم متمدن حاصل میشد بی اطلاع بودند یعنی با آنها ارتباط نداشتند بالاخره امتحانات شد و نمره هارا دادند ولی بعداً بنده بآقای دکتر امیر اعلم عرض کردم که آقا اینها نمره‌ها را دادند البته شاگردها هم رفته‌اند جواب داده‌اند ولی شما یك نمره دیگری هم باید بدهید که آن نمره را هم بایستی با آنها جمع بکنیم همانطوری که در مدارس دیگر هم معمول است یك نمره دیگری هم هست که با آن نمره‌ها باید جمع بشود و آن نمره نمره عملی است که شاگردان در بیمارستانها رفته اند و کار کرده اند و نمره گرفته‌اند . گفت ما همچو چیزی نداریم تنها همین جزوه است که امتحان بعمل آمده . این بود که در آن موقع بنده رفتم و یك گزارش مفصلی (بشهادت آقای دکتر زنگنه که رئیس آموزش عالی بودند) دادم و گفتم آقا این مدرسه اولاً جنبه عملی را بکلی فاقد است درصورتیکه مدرسه طب یك مدرسه عملی است ثانیاً این مدرسه دروسش هم آهنگ و موازی با اکتشافات و تحقیقات امروزه پزشکی نیست . البته همانطوری که عرض کردم دروسش خوب است استادانش خوب هستند ولی با ترقیات علمی امروزه مطابقت نمیکند . وزارت فرهنگ وقت فوراً شروع کرد باصلاح کردن و دو سه نفر را مأمور کرد که یك اصلاحاتی بکنند و تا اندازهٔ هم بعضی کارها را کردند . ولی البته باید گفت این اصلاحات جزئی آنطور که باید دولت را متقاعد نکرد و منجر شد باستخدام پروفسور

ابرلین . اگر بخواهیم راجع بکارهای پروفسور ابرلین قضاوت کنیم بنظر بنده قضاوت منصفانه این است که به بینیم اوضاع دانشکده پزشکی و بیمارستانهای ضمیمه آن قبل از تصدی پروفسورابرلین چطور بوده و دوسال سه سال بعد از تصدی او چه صورتی بخود گرفته اگر باین مقایسه جواب مثبت داده شود باید گفت پروفسورابرلین خدمت کرده است ومیبایستی او را نگهداشت برای تکمیل خدمت و اگر دیدیم که خیر کار ها بدتر شده است که البته حق باآقای دکترمعاون است . برای امور دانشکده پزشکی البته یك استادانی انتخاب شده‌اند و خواستم عرض کنم که اینطوی که آقای دکترمعاون فرمودند که یك ماشین نویسی آوردند توی اطاق واستاد انتخاب کردند اینطور نیست . . .

دکترمعاون ـ دکتر کاسمی مترجم ایشان بود و طرز انتخاب همانطور است، که عرض کردم

فرهودی ـ . . . عرض کنم طرز انتخاب استادان اینطور بود که پروفسورابرلین چندماه مطالعه کرده است وتمام کسانی راکه داوطلب بودند وشایسته اینکار بودند آنها را خواست ومدارك و دیپلمهایشان را خواست و همچنین سوابق کارشان راهم خواست و کاملاً رسیدگی کرد ومقایسه کرد بعد انتخاب کرد و ملاك انتخابش هم این بود که اشخاصی که سابقه در دانشکده پزشکی دارند آنها مقدم باشند ولی البته کسانی که سابقه داشتند ولی مدارکشان کامل نبود البته قبول نمیکرد . در تشخیص اطلاعات هم باز بیك نکته توجه داشت همانطور که بنده عرض کردم وآن این بود که اشخاصی که انتخاب میشدند باید در جدیدترین مدارس تحصیل کرده باشند ودیپلمشان راهم نشان بدهند و نتیجه این شد که یك عده ازجوانان تحصیل کرده را ایشان انتخاب کردند برای دانشکده پزشکی و از روزی که ایشان این کار را کردند ما باید افتخار بکنیم که دروس دانشکده پزشکی افتاد روی یك ریلی که میشوداسمش رادرس علمی گذاشت .یا کنفرانس گذاشت و از صورت جزوه گوئی خارج شد اما در قسمت بیمارستان البته خدمت اساسی این بود که این بیمارستانها ضمیمه دانشکده پزشکی شد چرا ؟ برای اینکه بطوری که عرض کردم میدان عمل و کار برای دانشجویان حاضر بشود و آن نقصی که بنده الآن عرض کردم که وسایل عملی و نمره که برای این کارنداشتند این نقص برطرف شود . این را همه آقایان این اوضاع دانشکده پزشکی را قبل ازتصدی ایشان دیده بودید که چه اوضاعی داشت وچه تأثیری داشت همان عده اطبائی که در آنجا بودند از عده مرضا تعدادشان زیادتر بود ولی بااصلاحاتی که ایشان کردند درهمان بناها و با همان بودجه عده تختخوابهای بیمارستانهای تهران دو برابر شد بدون اینکه هیچ اضافه بودجه بگیرد یا بنای تازهٔ بگیرد فقط از همان صرفه جوئی هائی که در سازمان بیمارستانها کرده بود منجر باین شد که عده تختخوابها دو برابر بشود و در نتیجه دانشجویان نصف روز را در این بیمارستانها زیر دست همان استادانی که درس میخواندند درمدرسه آنجا هم کار میکردند ومعلومات عملی خودشان را تکمیل می کردند . استاد دو وظیفه دارد یکی اینکه در دانشکده درس بدهد و یکی اینکه نصف روز هم در بیمارستان عمل بکند و شاگردی که درس گرفته همان روز آن درس را در بیمارستان بمعرض عمل بگذارد . ولی سابقاً یعنی قبل از تصدی ایشان چون بیمارستانها جزو دانشکده پزشکی نبود اساساً رؤساء بیمارستان‌ها راضی نمیشدند باین کار برای اینکه گاهی اتفاق میافتاد یك مریضی که مورد امتحان وعمل بود یك مرتبه ۲۰ نفر ۳۰ نفردانش آموز دور آن مریض میریختند بطوری که آن طبیب دیگر نمیتوانست آن مریض را عمل صحیح بکند یا معالجه کافی بکند حتی ممکن بود که یك خطری هم برای آن مریض پیش بیاید ولی حالا یك تناسبی پیدا شده بین عده دانشجویان و عده تختخوابهائی که در بیمارستان تحت استفاده است و باین ترتیب شاگردها بایك ترتیب منظمی دروس عملی راهم می‌بینند آقای دکتر معاون انتقاداتی فرمودند راجع بوضع بیمارستانها بنده اصراری ندارم که بگویم وضع بیمارستان‌های تهران کاملاً خوب شده دراین موضوع اصراری ندارم چون که خود آقایان

اینهارا خودشان می‌بینند ولی فقط این را میخواهم عرض کنم که این عیوبی را که فرمودند این عیوب بهیچوجه عیوبی نبود که مربوط به پروفسورابرلین باشد . پروفسورابرلین یك تشکیلاتی را و یك مسئولیتهائی را هم قبول کرده و یك ترتیباتی هم داده و دراین مدتی که ایشان بیرون رفتند یك خرابکاریهائی در غیبت او شد و خود پزشکان عالیمقام ما که در دانشکده پزشکی بودند خودشان تشخیص دادند که این شخص باید دوباره بر گردد والا در غیبت ایشان آقای دکتر امیراعلم که یکی ازد کترهای مورد اعتقادهمهٔ آقایان است خود او استعفا داد والا نه پروفسورابرلن اصرارداشت ونه کسی از لحاظ نظریات شخصی اصرار داشت فقط چون ایشان اصلاحات دانشکده پزشکی را شروع کرده بودند از لحاظ تکمیل این اصلاحات دانشکده پزشکی مجبور شدندباینکه اقدام بکنند و پروفسورابرلین را بیاورند . مثلاً فرمودند که چند توپ پارچه را برده‌اند نصف کرده‌اند اولاً این یك امر اداری و کارپردازی است و بیك مرد علمی مربوط نیست و همینکه بازرس کشف کرده‌این موضوع را و بآقا گفت بنظر من دلیل حسن تشکیلات است برای اینکه در خیلی جاها کشف‌هم نمیشود اینکه بازرس بیمارستانها کشف کرده و بآقای دکتر معاون گفته است این دلیل براین است که اوضاع امور بیمارستانها کاملاً صحیح است و اشخاصی‌را که پروفسور ابرلین‌انتخاب کرده است بجا بوده است و اگر یك عضو کارپردازی این کار را کرده است این دلیل نمیشود که بگوئیم اصلاً تشکیلات خوب نیست همچنین راجع بدارو فرمودند بنده خواستم عرض کنم البته ممکن است درخرید داروهایك تقلباتی شده باشدولی آنچه که بنده میشنوم این است که مدتیست که خریدداروودرانحصاربنگاه کل داروئی است وهر اداره دولتی که دارو بخواهداز آنجا باید بخرد واداره بیمارستانها ارتباطی ندارد مستقیماً باخرید داروکه فرض کنیم هرروزمیخرد و سوء استفاده میکند . البته یك قسمتهای فنی هم فرمودند که بنده نمیتوانم وارد آن بشوم و چیزی که مسلم است این است که خودشان تصدیق فرمودند که پروفسوابرلین یك مرد لایقی است برای اینکار وصمیمیت دارد برای انجام این کار که آوردندش اما اینکه ایشان فرمودند اختیار باید بهش داد بنظر بنده هیچ مانعی ندارد ولی بشرط اینکه خودش بخواهد اما اگر خودش نخواهد و با همین قوانین و باهمین بودجه فعلی بتواند وظایفی را که بعهده او گذاشته ایم انجام بدهد این بنظر بنده خیلی عجیب است اگر مجلس شورای ملی بخواهد خودش باو اختیاری بدهد اگر خواست که میدهیم ولی اگر نخواست و با کمك آقای وزیر فرهنگ و باقوانینی که فعلاً موجوداست توانست این کار را انجام بدهد که چه بهتر . (صحیح است)

رئیس ـ پیشنهاد کفایت مذاکرات شده است . پیشنهاد آقای نبوی خوانده میشود :

پیشنهاد میکنم بکفایت مذاکرات رأی گرفته شود .

رئیس ـ آقای نبوی .

نبوی ـ دوجلسه است روی این موضوع حرف زده میشود وبنده خیال میکنم که هرچه گفتنی بود گفته شده و آقایان هم که مخالفت کردند مقصودشان این بود که یك صحبتهائی اینجا بشود که الآن شده است بنا بر این دیگر ادامهٔ آن لزومی ندارد و بنده درخواست کفایت مذاکرات و رأی‌را کرده‌ام .

فیروز آبادی ـ بنده مخالف هستم با کفایت مذاکرات اجازه میفرمائید ؟

رئیس ـ بفرمائید .

فیروز آبادی ـ علت مخالفت بنده با کفایت مذاکرات این است که این مطلب یك اندازه‌ای مهم است و باید که همه آقایان اطلاع پیدا بکنند که وضعیت کارچیست و اگر خدای نکرده یك نواقصی دارد باید تذکر بدهند که رفع بشود ودراین مورد مذاکراتی که میشود اغلب این مذاکرات خیلی مفید است . باین جهت بنده عقیده‌ام این است که اجازه داده بشود باشخاصی که اجازه خواسته‌اند صحبت بکنند ولی البته بطور خیلی مختصر نه نیمساعت ویکساعت بلکه دوسه دقیقه عرایض خودشان‌را بکنند بعد رأی گرفته شود .

رئیس ـ رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایانی که موافقند قیام نمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

[۹ ـ اقتراع جهت شرفیابی حضور اعلیحضرت همایونی]

رئیس ـ یك کار لازمی است آقایان اجازه بدهند دوسه دقیقه بیشتر طول نمیکشد این کار را انجام بدهیم بعد وارد پیشنهادات میشویم. چون روز پنجشنبه ٤ آبان روز تولد اعلیحضرت همایونی است (صحیح است) بنابراین بایستی ۱۲ نفر از آقایان نمایندگان بطور قرعه جهت عرض تبریك بحضور ملوکانه معین بشوند. بعلاوه ازدربار شاهنشاهی اعلام کرده‌اند که هریك از آقایان مایل باشند میتوانند شرفیاب بشوند و تبریك عرض بکنند و از آنها پذیرائی میشود و این استقراع که عرض کردم بموجب نظامنامه است و الا همانطور که عرض کردم همه آقایان میتوانند تشریف ببرند هر کدام میل دارند بروند.

یمین اسفندیاری ـ ساعت چند؟

رئیس ـ ساعت هشت و نیم موقع شرفیابی است و یك ربع قبل از وقت آقایان باید آنجا حاضر باشند.

(در این موقع استقراع بعمل آمده دوازده نفر آقایان زیر انتخاب شدند.)

آقایان: علی اقبال ـ صفوی ـ اسعد ـ دکتر طاهری ـ حیدر علی امامی ـ فرخ ـ تیمورتاش ـ امیر ابراهیمی ـ دکتر آقایان ـ مراداریه ـ اوانسیان ـ امیرتیمور.

[۱۰ ـ بقیه شور و تصویب گزارش کمیسیون بودجه راجع بحقوق و هزینه سفر آقای پروفسر ابرلین]

رئیس ـ حالا شروع میکنیم بقرائت پیشنهادات راجع بحقوق آقای پروفسور ابرلین. در دوجلسه قبل اگر آقایان خاطرشان باشد اینطور فرمودند که پیشنهاداتی که مربوط بمتن لایحه نیست قرائت نشود (صحیح است) پیشنهاد آقای نراقی:

هاشمی ـ خارج از موضوع است.

رئیس ـ بنظر بنده این پیشنهادرا حضرتعالی پس بگیرید چون مربوط نیست.

جمعی از نمایندگان ـ موضوع پیشنهاد ایشان چیست؟

هاشمی ـ پیشنهاد میکنند دونفر در دانشکده پزشکی بسمت استادی پذیرفته شوند و دررشته‌ای که تخصص دارند انتخاب بشوند.

جمعی از نمایندگان ـ این مربوط بموضوع نیست.

هاشمی ـ یك پیشنهادی آقای دکترمعاون داده‌اند که شاید نظریه ایشان‌راهم تأمین بکند

جمعی ازنمایندگان ـ قرائت بشود.

رئیس ـ پیشنهاد آقای دکتر معاون:

اینجانب پیشنهاد میکنم که تبصره زیر بماده واحده افزوده شود: تبصره ـ برای اصلاح دانشکده پزشکی وزارت فرهنگ میتواند تااول فروردین ۱۳۲٤ استادان و دانشیاران و پزشکان و دستیارانی که آقای پروفسورشارل ابرلین برای هرقسمتی پیشنهاد مینماید بدان سمت منصوب و حکم لازم برای آنان صادر نماید.

رئیس ـ آقای دکتر معاون.

دکترمعاون ـ این پیشنهادی که بنده کرده‌ام عیناً ماده ۱۹ است که درقانون اصلاح دانشکده پزشکی اینجابتصویب مجلس شورای ملی رسیده است. بنده الآن چند دقیقه پیش شرح مفصلی راجع به نواقص دانشکده پزشکی بعرض آقایان رساندم یك دسته از این نواقص را آقای وزیر فرهنگ با جدیتی که دارند وبا رسیدگی که خودشان خواهند فرمود رفع خواهندکرد ولی یك قسمت دیگر برمیخورد باختیاراتی که پروفسورابرلین ندارد. فرض بفرمائید برای آن شخص مسلم شد که دکترمعاون بدکار میکند و باید جایش را تغییر بدهد ولی الآن نمیتواند اورا جایش را تغییر و تبدیل بدهد یا شخص دیگری را معین کند برای این پست. بنابراین ایشان که یك شخص لایقی است یك شخص فهمیده‌ای است و یك مبلغ هم حقوق میخواهند باو بدهند بهتر است این اختیارراهم باوبدهند که این کاررا بکند. ایرادی که دراین خصوص میگیرند بنده واضح عرض بکنم این است که میگویند اگر اختیاری به پروفسور ابرلین بدهند یك اشخاصی ممکن

است بروند آنجا و اعمال نفوذ بکنند و یك عده معینی را استاد بکنند و باین ترتیب دانشکده پزشکی را بهم میزنند اگر آقایان بخودتان اعتماد ندارید این حرفی است علیحده.

تهرانی ـ یك اختیاراتی دادیم تا ابد گیر هستیم دیگر بس است.

دکترمعاون ـ ... آقای تهرانی شما اشتباه میکنید این یك اختیار مخصوص است برای تعیین کردن معلم اختیار نامحدودی نیست. تعداد این استادانی را که برای ایشان معین کرده‌اند ٤۰ تا است (فرهودی ـ خودش معین کرده‌است) آخر درآنموقع ایشان با اینها آشنائی نداشته است وممکن است اشتباه کرده باشد وخودش هم اقرار میکند که بعضی از آقایانی که انتخاب کرده است آنطور که باید وشاید نیستند حالا اگر میفرمائید شش ماه زیاد است کمترش بکنید اما اگر این حقوق را برای ایشان میخواهید تصویب بکنید باید این اختیار راهم بهشان بدهید. خود بنده شخصاً با ایشان صحبت کرده ام و اجازه دارم که عرض کنم اگر شما این اجازه را باو بدهید دو دستی قبول میکند و میتواند مشغول کار بشود. اجازه بفرمائید ممکن است گفته شود حق مردم را چطور میشود ازدستشان گرفت یعنی اگر یك نفر را استاد کردید چطور میتوان او را ازجایش بلند کرد! ولی من میگویم آیا میشود جان مردم را گرفت برای اینکه ایشان استاد باشند؟ اگر اینطور است که من حرفی ندارم.

کفیل وزارت بهداری (آقای دکتراقبال) ـ بنده با موافقت جناب آقای وزیر فرهنگ نظر باینکه افتخار عضویت دانشکده پزشکی را دارم نسبت بپیشنهاد آقای دکتر معاون لازم است یك توضیحاتی بعرض مجلس شورای ملی برسانم ایشان پیشنهاد کردند که بموجب ماده ۱۹ بآقای پروفسور ابرلین اجازه داده شود که برای استادان ودانشیاران تا اول فروردین ۲٤ یك ابلاغاتی صادر کنند. آقایان مستحضرند که درقانونی که آنجاهست وبتصویب مجلس شورای ملی رسیده است تعداد کرسی‌های دانشکده پزشکی معین است یعنی ٤۰ کرسی بیشتر نیست وبرای هریك از اینها یك طبیبی معین شده واین اطباء آنهائی هستند که بسمت استادی برای دانشکده پزشکی انتخاب شده اند و لیاقت خودشان را کاملاً بثبوت رسانیده اند. اینجا یك حد نصابی قائل شده اند ازاین جهت ٤۰ تا استاد الآن مشغول کارهستند و ۵۰ تاهم دانشیار مشغول هستند. اگر یك چنین اختیاری بآقای پروفسورابرلین داده بشود که هرساعت ایشان بتوانند استادان را عوض بکنند و هر ساعت استاد از خارج بیاورند هیچکس دیگر بوظیفه خودش مطمئن نخواهد بود و کار تخصصی آنها ادامه پیدا نخواهد کرد. بنده در چند شب پیش در هیئت وزیران که موضوع الحاق دانشکده دامپزشکی بدانشگاه تهران مطرح بود درآنجا حضور داشتم ویك نظریه ای دادم و آقای وزیر فرهنك هم موافقت کردند و رئیس دانشگاه هم آنجا بودند بنده تذکر دادم که یکی ازمعایبی که دانشکده دامپزشکی دارد اینست که این دانشکده جزو وزارت کشاورزی است و استادانی که آنجا هستند هیچکدام سمت استادی ندارند واینهاعضو وزارت کشاورزی هستند وهرآن دستخوش عوض شدن هستند یعنی هرآن هروزیری که روی کاراست بخواهد این استاد متخصص دامپزشك را بفرستد در ولایات باید او برود و انجام وظیفه نماید و نتیجه این میشود که شاگردی که دراینجا باسم دامپزشك اسم نوشته است باید مدتی معطل بشود تا آن استادبیاید ودرس بدهد در دانشکده پزشکی هم متأسفانه قبل ازتشکیلاتی که آقای پروفسورابرلین داد همین طور بود واغلب استادانی که آنجا بودند وبنده هم خدمتشان ارادت دارم و همه شان اطبای عالی مقام این کشور هستند و بنده بانظراحترام بآنهانگاه می کنم متأسفانه بواسطه کارهای زیادی که به این استادان محول می شد همانطور هم که آقای فرهودی فرمودند بعلت اینکه کشور باندازه کافی طبیب نداشت این استادان پنج شش کار داشتند و بهیچوجه نمیتوانستند بکار تعلیم شاگردانشان برسند. باین جهت بود که در قانون دانشکده پزشکی یك ماده‌ای گذاشتند برای جلوگیری از همین قسمت برای اینکه آقای پروفسورابرلین باین قسمت خیلی علاقه داشتند این ماده را گذاشتند وآن

این بود که استادان نمیتوانند در آن واحد دو کار داشته باشند برای اینکه اگر دوتا حقوق میگرفتند مخالف مقررات بود و بعلاوه اینها بکار اصلی خودشان نمیرسدند . بنا براین بنده با این پیشنهاد آقای دکتر معاون موافق نیستم و حتم دارم که تمام آقایان مجلس از نظر تعلیم و تربیت یك عده پزشکان موافقت نخواهند کرد و پیشنهاد ایشان مخالف مقررات و قانونی است که قبلاً بتصویب مجلس رسیده است بعلاوه در دانشگاه آقایان اطلاع دارند که دانشگاه طبق قانونی که از مجلس گذشته یك مؤسسه مستقلی است در آنجا یك مقرراتی است مخصوصاً در دانشکده پزشکی اگر یك نفر بیکار وارد دانشکده بشود هیچ توصیه و هیچ چیزی غیر از معلومات برای او فایده‌ای ندارد باید کنکور بدهد مسابقه بدهد تا اینکه وارد دانشکده بشود و اگر حالا اجازه داده بشود به آقای پرفسور ابرلین که درتحت نفوذ اشخاص واقع بشود این کار خوبی نیست (صحیح است) بعلاوه دانشکده همانطور که عرض کردم چهل تا کرسی دارد و کرسی زیادی هم ندارد اگر وضعیت دانشکده ایجاب کرد که یك کرسیهائی اضافه شود اضافه کردن کرسیهای دانشکده یك مقرراتی دارد باید اول بتصویب شورای دانشکده برسد بعد از آن شورای دانشگاه تصویب نماید اگر شورای دانشگاه تصویب نمود بوسیله جناب آقای وزیر فرهنك بمجلس میآید وضمن یك قانون مجلس شورای ملی تصویب مینماید چون پیشنهاد ایشان مطابق قانون استقلال دانشگاه که بتصویب مجلس محترم رسیده است نیست وبعلاوه مطابق قانون فعلی دانشکده پزشکی که تعداد کرسیهای آن تعیین شده و اشخاصی شاغل هستند نمیباشد از این لحاظ بنده قضاوت آنرا بمجلس شورای ملی محول میکنم و نمیتوانیم قبول کنیم .

رئیس ـ آقای دکتر معظمی چون عضو کمیسیون هستند میتوانند صحبت کنند .

دکتر معظمی ـ بنده تقاضا میکنم از آقای دکتر معاون که پیشنهاد خودشانرا پس بگیرند چون بنده عضو شورای دانشگاه هستم و در آنجا این موضوع مطرح میشود اگر حقیقةً محتاج باین پیشنهاد باشد خودشان تصمیم میگیرند . (صحیح است)

رئیس ـ آقای دکتر معاون

دکتر معاون ـ عرض کنم بنده از قضایا کاملاً مسبوق هستم ومیدانم که شاگرد در دانشکده پزشکی درست تربیت نمیشود از من گفتن است میخواهید قبول کنید میخواهید قبول نکنید ازحسن اتفاق بنده بیك آخرتی هم معتقد هستم با این ترتیب هم این کار پیش نمیرود و گناه را میگذارید گردن پروفسور ابرلین .

رئیس ـ رأی میگیریم به پیشنهاد آقای دکتر معاون آقایانیکه موافقند قیام نمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد آقای نراقی پیشنهادی کرده اند که علی الظاهر با این لایحه منافات دارد بعلاوه با رد پیشنهاد آقای دکتر معاون آنهم قهراً رد میشود حالا خود دانید .

(پیشنهاد آقای نراقی بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم ماده الحاقیه زیر بماده واحده مربوط به استخدام آقای پروفسور ابرلین رئیس دانشکده پزشکی افزوده شود .

ماده الحاقیه ـ بدانشکده پزشکی اجازه داده میشود که دو نفر آقایان دکتر حسین معاون و دکتر مرتضی یزدی استادان سابق دانشکده پزشکی را بسمت استادی دانشکده پزشکی در رشته ای که تخصص دارند انتخاب کند و پایه استخدامی آنهارا هم شورای دانشکده پزشکی معین خواهد نمود .

رئیس ـ (خطاب بآقای نراقی) شما لایحه‌ای دارید که به پروفسور ابرلین فلانقدر فوق العاده بدهید حالا این پیشنهاد را میکنید آخر به بینید توافقی با اصل لایحه دارد ؟

دکتر معاون ـ بنده مخالفم.

رئیس ـ آقای نراقی .

نراقی ـ درمورد لایحه وزارت جنك چون پیشنهادات نا متناسب زیادی رسیده بود عکس العمل آن اینطور شده که دیگر حرف حسابی را نمیخواهند گوش بدهند و آقای

رئیس اجازه نمیدهند که پیشنهادات مفید خوانده شود واقعاً خیلی اسباب تأسف است .

رئیس ـ خود آقا این نظررا دادید .

نراقی ـ عرض کنم دانشکده پزشکی از قدیمترین دانشکده‌های ایران است وصد سال ازعمرش میگذرد و آثار بزرگی در این کشور داشته ومردان بزرگی از آنجابیرون آمده اند باین جهة بسهولت وسهل انگاری نمیشود بآن نگاه کرد یك نواقصی دارد و یك هرج مرج‌هائی در آن پیدا شده بود از این لحاظ در سال ۱۳۱۹ اختیار دادند به پرفسور ابرلین که این دانشکده را ازنو بسلیقه خود بسازد و هر که راصلاح میداند ومناسب میداند بسمت استادی . دانشیاری . دستیاری و طبیب بیمارستان استخدام نماید و قانونی هم از مجلس گذشت و تشکیلاتی را که او داد بهش صورت قانونی و صورت رسمی دادبنده الآن آن ماده قانون را میخوانم :

ماده ۱۹ ـ وزارت فرهنك میتواند استادان و دانشیاران و پزشکان ودستیارانی که رئیس دانشکده پزشکی درسازمان دانشکده پزشکی برای هر قسمتی پیشنهاد نموده و قبل از مهر ماه ۱۳۱۹ طبق ابلاغ وزارتی برای آن قسمت تعیین شده اند بدان سمت منصوب و حکم لازم برای آنان صادر نمایند .

یعنی این ماده اجازه داد که هر کس را آقای پروفسور ابرلین دعوت کرده بودابلاغ دستش داده بود آن آدم رامعلم رسمی دانشکده بشناسند در آنموقع یك ظلمی اتفاق افتاد بنده میخواهم جبران آن ظلم را بکنم آقایان توجه میفرمایند که موقعیکه آثار حکومت دوره گذشته یکی یکی زائل شد و مقصرین سیاسی یکی یکی با فشار اینجانب از زندان بیرون آمدند . . .

یمین اسفند یاری ـ یعنی با تذکر شما و فشار مجلس شورای ملی .

نراقی ـ قانونی از مجلس گذشت که همه بیرون بیایند و آثار محکومیت هم ازشان زایل بشود الآن یکعده شان هم بین خود ما هستند مانند آقای فاطمی . آقای اسعد : آقای دکتر رادمنش . علی اقبال ـ آقای قبادیان .

نراقی ـ بلی آقای قبادیان ـ آقای دکتر معاون اینها تمام محکومین دورهٔ سابق بودند علاوه بر اینکه محکوم نشدند آثار محکومیت هم ازشان زایل شد . . .

دکتر معاون ـ (خطاب بآقای نراقی) بنده محکوم نبودم خواهش میکنم درست توجه بفرمائید .

نراقی ـ عرض نکردم محکوم بودید بنا بر این دو نفر از بهترین استادان دانشکده طب درزندان بودند یکی آقای دکتر حسین معاون و یکی هم آقای دکتر مرتضی یزدی که اولی از بهترین جراحان تحصیل کرده کشور ما است و و ژی نوکولوگ است یعنی متخصص در جراحی زنان آقای دکتر معاون محکومیت هم نداشتند فقط برای سوء ظن در زندان بودند اما آقای دکتر مرتضی یزدی محکوم شده بود اگر آقای پرفسور ابرلین دسترس داشت و دستش باز بود ممکن نبود اینها را از دست بدهد بلکه ایندو نفر را بالای تمام میگذاشت .

یمین اسفند یاری ـ یعنی در ردیف آنها میگذاشت .

نراقی ـ ایندو نفر آقایان محروم شده اند در صورتیکه سوابق تدریس ده ساله در دانشکده طب داشته اند و صاحب کرسی بوده اند بنده پیشنهاد کردم که بجبران این صدمه و ظلمی که باینودونفر وارد شده است و مملکت از معلومات و نظر و تجربهٔ ایندونفر محروم شده است مجلس اجازه بدهد که صندلی استادی اینها را که بالقوه داشته اند و کسی هم نمیتواند اینها را از اینکار منع بکند مجلس این آقایان را باستادی بشناسند زیرا اینها ده سال استاد دانشکده طب بوده اند مجلس باید آنها را باستادی بشناسد هر وقت که کرسیهای دانشکده خالی شد ایندو نفر را برسایرین مقدم بدانند و استاد بکنند نه دانشیار زیرا اینها سوابق ده ساله داشته اند بجبران تعدی و ظلمی که بدونفر از دانشمندان وزین این کشور شده این پیشنهاد را کرده ام و از آقایان نمایندگان هم تمنا دارم که روی عواطف و بروز احساسات و جبران ظلمی که بدو نفر از دانشمندان

کشور شده‌است موافقت‌فرمایند که‌این پیشنهاد تصویب‌شود

دکترمعاون ـ بنده اخطار نظامنامه‌ای دارم .

رئیس ـ بفرمائید .

دکترمعاون ـ عرض کنم مطابق ماده ۱۰۹ بنده اخطار نظامنامه میکنم اینکـه بنده آمدم اینجا مخالفت کردم با سازمان فعلی دانشکده پزشکی برای این نبود کـه به بنده سمت استادی داده بشود اولاً خیلی از احساسات همکارمحترم خودم متشکرم و استدعا میکنم که در مملکت قانونی برای یك شخص وضع نفرمایند دانشکده پزشکی احتیاج به اصلاحات دارد دانشکده پزشکی با آمدن دو نفر حسن و حسین اصلاح نمیشود اگرمیخواهید اصلاح کنید پیشنهادی که بنده‌کردم تصویب بکنیداگرنمیخواهید بکنید خواهش میکنم همینطور که هست بگذارید باشد استدعا میکنم کـه از بنده صرف نظر کنید اگر مجلس مایل هست بآقای دکتر مرتضی یزدی دوباره سمت استادی‌را بدهند هیچ مانعی‌ندارد اما چون بنده شخصاً اینجا مخالفت کردم و عیوباتی‌را بعرض مجلس رساندم فردا بنده را لکه‌دار میکنند و میگویند این مخالفتها و حرفهـا برای سمت استادی خودش بود (صحیح است ـ احسنت) بنده که بآقایان‌بدی نکرده‌ام استدعا میکنم که بنده رالکه‌دار نفرمایند و اقلاً اجازه بدهند از این مجلس بدون وصله بیرون بروم (صحیح است ـ احسنت) .

نراقی ـ اجازه میفرمائید .

رئیس ـ بفرمائید ولی مختصر باید توضیح بدهید .

نراقی ـ بنده میخواستم عرض کنم کـه این پیشنهاد را با نظر ایشان تنظیم نکرده‌ام و بایشان‌هم مربوط نیست .

وزیرفرهنگ (آقای کاظمی) ـ بنده متأسفم کـه در موقع اصلاحات دانشکده پزشکی و اختیاراتی کـه آقای پروفسور ابرلین‌داشته است دونفر ازپزشکان دانشمند عالیقدر مملکت محبوس بوده‌اند و نتوانسته اند از تشکیلات دانشکده استفاده بکنند و آن حقی‌را که داشته‌اند ادا بشود چون آقای پروفسور ابرلین قصد داشته است کـه در اینکار اقدام بکند ولی مصادف شده است برفتن ایشان بامریکا و فرصتی پیدا نکرده است که این اقدام‌را بنماید اما حالا بنده میدانم و اطلاع دارم که آقای پروفسور ابرلین در نظر دارد که این کاررا بکند ولی این کار یك جریاناتی دارد یعنی اول باید درشورای دانشکده مطرح شود وبعد بشورای دانشگاه برود در آنجا مطرح و مطالعه شود و تأمین اعتباری بشود برای ایجاد کرسی جدید این است که برای اینکار مطالعات لازم ایجاب خواهد کرد ولایحه‌ای‌هم تنظیم خواهد شد وبه‌مجلس شورای ملی‌هم تقدیم خواهد شد وامیدوارم که این‌بی‌اعتدالی که پیش آمده جبران شود بنابراین تقاضا دارم که آقایان موافقت فرمایند که این پیشنهاد مسترد شود برای اینکـه منظور آقایان کاملاً تأمین خواهد شد .

نراقی ـ بسیار خوب چون آقای وزیر فرهنگ قول میدهند واطمینان میدهند که یك لایحه جداگانه‌ای‌بیاورند بدینجهت بنده پیشنهاد خودم‌را مسترد میکنم .

رئیس ـ شش‌هفت فقره پیشنهاد دیگرهم هست‌ملاحظه کنید وارد هست یا خیر ؟ پیشنهاد آقای اردلان خوانده میشود :

این بنده تبصره الحاقیه زیررا پیشنهاد مینمایم :

تبصره ـ تبصره ۳ از مـاده ٤ قانون ۱۲ مرداد ۱۳۱٤ و همچنین ماده ۱۱ از قانون متمم بودجه سال ۱۳۱۸ وهمچنین ماده ۱۳ از قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۰ و همچنین ماده ٤ از قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ مربوط باستخدام اتباع بیگانه باینوسیله لغو میشوند .

یکنفراز نمایندگان ـ این پیشنهاد مربوط باین لایحه نیست .

رئیس ـ این پیشنهاد قابل طرح نیست اگـر بنا باشد اینطور باشد پس باید تمام پیشنهادات خوانده شود این پیشنهادمربوط بلایحه پروفسور ابرلین نیست آخر این‌چطور میشود داخل این لایحه بشود ؟ باید یك طرح جداگانه‌ای پیشنهاد بکنید .

اردلان ـ آخر طرح چطور ممکن است پیشنهاد کرد؟ درکمیسیون بودجه صحبت شدگفتند این‌پیشنهادرا بنویسید بنده هم نوشتم .

رئیس ـ پیشنهاد دیگر آقای اردلان قرائت میشود :

این بنده پیشنهاد میکنم فقره ۱ از ماده واحده بشرح زیر اصلاح شود :

۱ ـ حقوق آقای پروفسور شارل ابرلین در سال ۳۷۵۰ لیره انگلیسی خواهد بود که نصف آن بریال و نصف دیگـر آن به لیره ماهیانه پرداخته خواهد شد .

جمال امامی ـ خوب حالا این پیشنهاد پیشنهاد خوبی است .

رئیس ـ آقای اردلان .

اردلان ـ عرض کنم درقانون استخدام پروفسور ابرلین حقوقش را مجلس قبلاً تعیین کرده است . . .

دکتر اعتبار ـ راجع به پیشنهاد قبلی تان هم توضیح بدهید .

اردلان ـ بنده آن پیشنهاد قبلی را بموجب خواهش آقای مخبر کرده بودم . . .

مخبر ـ محض خواهش من نبود

اردلان ـ این قانون‌استخدام آقای پروفسور ابرلین که اینجا مطرح است حقوقش را مجلس تعیین کرده است بدلار آقایان اطلاع دارند که اگر حقوق بدلار تعیین میشودبرای این است که یك مخارج خانوادگی دارند و این تعیین دلار برای یك اشخاصی است که اهل امریکا هستند و بدینجهت احتیاج بدولار دارند در صورتیکه آقایان اطلاع دارند که ایشان اهل آلزاس لُرن هستند بهیچوجه‌احتیاج بدلارندارند بنده‌تقاضا کردم که‌ازمیزان حقوقی که دولت پیشنهاد کرده است چیزی کاسته نشود بجای ۱۵۰۰ دلار ۳۷۵۰ لیره داده شودبرای‌اینکه هرچهاردلاریك‌لیره‌است اگریك‌جنگی اتفاق افتاد و امریکائیها که در ایران هستند برای خرج قشون ما بآنها اسکناس میدهیم و یك موجودی دلار داریم فردا که جنگ تمام شد ما دیگردلاری نداریم این تعهدات تمام‌بضرر کشور تمام خواهد شد واسباب زحمت میشود اقلاً ما تعهدات لیره بکنیم که ازعایدات نفت‌جنوبیمان بتوانیم این مخارج را بپردازیم‌قبل ازشهریور نرخ‌رسمی دلار۱۷قران بود ودربازار آزاد چهل وهفت وچهل وهشت قران بود امروز درست‌است که دلار۳۲ قران است ولی فردا که جنگ تمام شد این‌دلار ٦٤قران خواهد شد دوبرابر میشود آنوقت درواقع شماسالی شصت هزار تومان حقوق نخواهید داد بلکه سالی۱۲۰ هزار تومان حقوق خواهید داد بنده ازلحاظ اطلاعی که دارم‌باید بعرض مجلس محترم برسانم الآن یك لیره با چهار دلار برابر است۱۲۸ ریال یك لیره است ۳۲ ریال یك دلار است عوض اینکه ما یك تعهد دلار بکنیم وفردا نتوانیم از عهده بر آئیم چه‌فایده‌ای دارد بنده پیشنهاد کردم که عین‌این تعهد رالااقل به لیره بکنیم که بتوانیم ازعهده بر آئیم .

امینی ـ پیشنهاد بدی نیست

رئیس ـ باید رأی بگیریم آقایانیکه بـا پیشنهاد آقای اردلان موافقند قیام نمایند(عده کمی برخاستند)تصویب‌نشد پیشنهاد آقای دکتراعتبار قرائت میشود :

پیشنهادمیکنم که‌مریضخانه‌های‌منسوب‌بوزارت‌فرهنگ بوزارت بهداری منتقل شوند .

جمال‌امامی ـ این پیشنهاد باین لایحه مربوط نیست

رئیس ـ آقای دکتراعتبار

دکتر اعتبار ـ بنده اجازه‌خواسته‌بودم که یك عرایضی را بعرض مجلس برسانم و یك توضیحاتی داده شود یقین دارم که درقضاوت آقایان تأثیرخواهد کرد وخیلی‌هم مختصراست یك بام ودوهوا که نمیشودآقای نراقی پیشنهاد کردندبعدهم توضیح دادند بنده‌هم‌باید توضیح بدهم .

رئیس ـ حالا یك پیشنهاد دیگر ممکن است بکنید

دکتر اعتبار ـ چه فرق میکند بنده میخواهم حرفهایم را بزنم

رئیس ـ یك‌بهانه‌دیگری‌پیدا کنیدمانعی‌ندارد . پیشنهاد آقای فیروزآبادی قرائت میشود :

بنده پیشنهاد میکنم عوض پانزده هزار دولارنوشته شود ۱۲هزاردلار (خنده نمایندگان)

فیروز آبادیـ هروقت که‌بنده‌یك‌پیشنهادتقلیلی‌می کنم میخندنددرصورتیکه بایداین‌قبیل‌پیشنهادها راحسن استقبال

بکنند و یك دینار از مال خودمان را که باید صرفه جوئی کنیم بیهوده خرج نکنیم باید در این قبیل پیشنهادها دقت بکنیم باید هر یك دینار را باتوجه ودقت بدهیم ما از صد هزار تومان وصد میلیون و دو میلیون هیچ مضایقه نمیکنیم و هیچ فکر نمیکنیم که فردا چطور میشود اینجا بنده می بینم که بواسطه کم بودن پول دوتا مریضخانه راکه با چه خون دلی ساختم مجبور شدم که بواسطه نبودن بودجه یکی از آن دو بیمارستانرا ده - پانزده روز پیش منحل کنم و آن یکی دیگر هم باید تقریباً هزار تختخواب داشته باشد تا تکافو احتیاجات آنها را بکند درست نشده این یکی هم بواسطه نبودن پول پنجاه تختخواب آن زده شد در وقتیکه این پنجاه نفر مریض را بیرون میکردیم جزع و فزع و نفرین و ناله میکردند میگفتند کجا برویم گفتم چه کنم وقتیکه پول نداریم چاره‌ای نداریم بنده این پیشنهاد را میکنم که این پولهائیکه در وزارتخانه ها صرفه‌جوئی میشود یك قسمتش هم صرف مرضی بشود بیائید در مریضخانه بنده وضع مریض های آنجا رابه‌بینید هیچ پول نداریم دوا ها را یا مریضخانه یا خود بنده بیك سختی تهیه میکنیم آنوقت مجلس میآید با یك نظر بلندی بهر کس هرچقدر میخواهد میبخشد بنده این پیشنهادات را میکنم که بتوانم از ادارات و وزارتخانه هامان یك صرفه جوئیهائی بکنم و بآن محل اصلی که باید این پولها مصرف بشود مصرف شود این پولها بمصرف اصلی که لازم است برسد متأسفانه در آن مراحل اولیه پول تمام میشود آنوقت بنده مجبور میشوم که مریضهایم را از مریضخانه بیرون کنم الآن در مریضخانه مریضها یك پیراهن ندارند تنشان بکنند با پتو خودشان را پوشانده‌اند.

جمال امامی - این تقصیر ابرلین نیست تقصیر بنده وشما است.

دکتر اعتبار - چرا با ابرلین است بیمارستانها جزو دانشکده پزشکی شده‌است.

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقایانی که موافقند قیام نمایند (یکی دونفر برخاستند) تصویب نشد.

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر مجتهدی قرائت میشود:

اینجانب پیشنهاد میکنم از این تاریخ هیچیك از قابله های استخدامی وزارت فرهنگ حق اشتغال بکارهای غیر از قسمت فنی خود ندارند.

یکنفر از نمایندگان - این مربوط باین لایحه نیست.

یکنفر دیگر از نمایندگان - آقای دکتر مجتهدی نیستند.

رئیس - پیشنهاد دیگر ایشان قرائت میشود:

اینجانب پیشنهاد میکنم از سال تحصیلی ۱۳۲۳ تمام مسابقه‌های ورودی برای دانشکده‌ها حذف شود.

یکنفر از نمایندگان - این مربوط بلایحه نیست.

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر معاون قرائت میشود:

چون اختیاراتی برای اصلاح دانشکده پزشکی و امور مربوطه بآقای پروفسور ابرلین داده نشده و ایشان بیش از یك معلم تشریح مرضی نیستند و این حقوق نسبت بکار ایشان فوق‌العاده میباشد پیشنهاد مینمایم که حقوق آقای پروفسور ابرلین بثلث میزانی که در لایحه ذکر شده تصویب شود.

رئیس - آقای دکتر معاون.

دکتر معاون - عرض کنم که معلوم شد بفرمایش خود استاد محترم دانشکده پروفسور ابرلین هیچ دستی بدانشکده پزشکی نمیتوانند بزنند مگر از راه قانونی خودش که در شورای دانشگاه ودانشکده برود پس فقط کاری که میتوانند بکنند دادن درس تشریح مرضی است.

کفیل وزارت بهداری - هیچ همچه چیزی نیست.

دکتر معاون - در موقعی که ایشان نبودند این درس را یکنفر از اطباء ایرانی بخوبی تدریس میکرده است و از طرف دیگر این پول زیادی را که میخواهند بایشان بدهند برای چیست اگر میخواهند اصلاح بکنند باید وسائل لازم را بایشان بدهید حالا فرمودید لازم نیست که اصلاح بکنند ازطریق معمولی خودش باید اصلاح بکند یکسال وقتی که ایشان تشریف نداشتند دانشکده پزشکی باهمان شالوده‌ای که

ایشان ریخته بودند کار میکرد و الآن هم که احتیاجی بوجود ایشان نداریم پس بنابراین ایشان دیگر بیش از یك معلم تشریح مرضی نیستند و این حقوق برای ایشان زیاد است پیشنهاد میکنم که مجلس شورای ملی ثلث حقوق را بایشان بدهد.

بعضی از نمایندگان - رأی رأی.

رئیس - تصور میکنم که این را میشود رد کرد چون بدون مذاکره که نمیشود این کار را کرد باید باطرف هم صحبت کرد. آقایانیکه با پیشنهاد آقای دکتر معاون موافقند قیام نمایند (فقط دوسه نفر برخاستند) تصویب نشد.

پیشنهاد آقای دکتر اعتبار قرائت میشود:

نظر باینکه آقای پروفسور ابرلین بکارهای مریضخانه های ضمیمه وزارت فرهنگ رسیدگی نمینمایند پیشنهاد میکنم حقوق ایشان بنصف مبلغ پیشنهادی تخفیف داده شود.

جمال امامی - این پیشنهاد که رد شد.

دکتر اعتبار - پیشنهاد آقای دکتر معاون ثلث حقوق بود پیشنهاد بنده بنصف حقوق تقلیل یافته.

رئیس - آقای دکتر اعتبار.

دکتر اعتبار - بنده میخواستم یك موضوعی را بعرض آقایان برسانم و آن این است که یك آدم بی بضاعتی در دو ماه قبل بمن مراجعه کرد و از من خواهش کرد که واسطه شوم ودریکی ازمریضخانه‌ها معالجه بشود بنده او را پیش یکی از دکترهائی که بامن آشنا بود فرستادم بعداز معاینه گفت ممکن است مبتلا بیکی ازبیماریهای کبدی باشد واگر بایك جراحی مشورت بکنید بد نیست پرسیدم چه جراحی گفتند دکترمیر بد نیست یك یادداشتی هم بدکترمیر نوشت وبا این مریض فرستاد بمریضخانه وزیری آن مریض رابردند آنجا خواباندند یکماه و پنج روز آن مریض در آنجا خوابید بدون اینکه اصلاً کسی بسراغ او آید وهیچکس هم متوجه او نبود فامیل او آمدند بمن گفتند آقا این را برده اند آنجا خوابانده اند و این کسی است که باید برای ما نان بیاورد فکری برای ما بکنید بنده مراجعه کردم آنجا در آن اطاقی که این مریض خوابیده بود ۳۰ نفر دیگر هم خوابیده بودند و هر سی نفر بلا تکلیف بودند وهمه شکایت کردند که مدتی است کسی بما سر نزده است وبما دوا نداده‌اند بعد از مراجعه ومذاکره باآقای دکترمیر ایشان گفتند که ماچون هنوز تشخیص نداده ایم که مرض او چیست بدینجهت فرستادیم که عکسی بردارند پرسیدم چه وقت فرستادید گفتند ده روز قبل گفتم نتیجه این عکس کی معلوم میشود؟ وچقدر طول میکشد؟ بالاخره معلوم شد که اصلاً عکسی برنداشته اند بمن قول دادند که هفته آینده یعنی روز سه‌شنبه که خدمتشان بودم یك عمل اکتشافی بکنند بنده روز سه شنبه دیگر ظهر تلفن کردم گفتم مریضی را که بنا بود عمل کنید نتیجهٔ عمل چه شده‌است درجواب گفتند که ماعمل نکرده‌ایم گفتم چرا؟ گفت برای اینکه مریضخانه آب نداشته است ملاحظه بفرمائید با این وضعیت مریضخانه ها اداره نمیشود اگر بپرسیم متصدی این مریضخانه کیست؟ میگویند آقای دکترمیر متصدی بخش جراحی است ولی متصدی مریضخانه معلوم نیست کیست اگر آقای پروفسور ابرلین واقعاً متصدی این مریضخانه ها و متصدی این قبیل چیزها هم هستند باید فهمید اگر ایشان متصدی هستند پس چرا یك همچو وضعیتی پیش میآید. بنده متوقعم که آقای وزیر فرهنگ در این موضوع یك توضیحی بفرمایند چون این موضوع در آینده تأثیر کلی دارد اگر ایشان با این مواجب هنگفت بخواهند اینطور مریضخانه ها را اداره بکنند اگر نباشد به مراتب بهتر است و ضمناً پیشنهاد خودم را مسترد میکنم.

فرهودی ـ آقا رأی بلایحه بگیرید .

رئیس ـ رأی میگیریم بلایحه باورقه آقایانیکه موافقند ورقه سفید خواهند داد و آقایان مخالفین ورقه کبود .

(اخذ واستخراج آراء بعمل آمده ۷۵ ورقه سفید شماره شد)

رئیس ـ عده حاضر درموقع اخذ رأی ۸۷ نفر با کثریت ۷۵ رأی موافق لایحه تصویب شد .

(۱۱ ـ موقع و دستور جلسه آینده ـ ختم جلسه)

رئیس ـ چند فقره مرخصی است چون اکثریت نیست میماند برای جلسه آینده .

بعضی ازنمایندگان ـ ختم جلسه .

رئیس ـ آقای وزیردارائی مایلند جواب آقای فرهودی را بدهند چون اکثریت نیست میماند برای جلسه آینده .

یمین اسفندیاری ـ در آخر جلسه اجازه بدهید ما یك صحبتی بکنیم چون اول جلسه که نمیشود .

نمایندگان ـ ختم جلسه .

رئیس ـ جلسه ختم میشود **وجلسه آینده بروزیکشنبه ۷ آبان ساعت ۹ صبح موکول میشود .**

(جلسه یکساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی ـ محمد صادق طباطبائی

اسامی رای دهندگان ـ آقایان : محمدعلی امام جمعه ـ صادقی ـ شهاب فردوسی ـ فرهودی ـ دکتر طاهری ـ فرمند ـ دهقان ـ دهستانی ـ صمصام بختیاری ـ صادق بوشهری ـ مؤیدقوامی ـ نبوی ـ ذکائی ـ افخمی ـ اوانسیان ـ دکتر رادمنش ـ شریعتزاده ـ موسی فتوحی ـ سنندجی ـ نجومی ـ مهدی عدل ـ محمد علی منصف ـ ابوالفضل حاذقی ـ دکتر کیان ـ دکتر آقایان ـ دکتر اعتبار ـ دکتر آقایان ـ محمد هاشمی ـ یمین اسفندیاری ـ عمادالسلطنه فاطمی ـ عباس مسعودی ـ فولادوند ـ صدرقاضی ـ دولت آبادی ـ دکتر زنگنه ـ خلیل دشتی ـ حسن اکبر ـ مقدم ـ خلعت بری ـ سیف پور فاطمی ـ مصطفی کاظمی ـ گله داری ـ دکتر مجتهدی ـ سلطانی ـ علی دشتی ـ اسعد ـ ابوالقاسم امینی ـ ذوالفقاری ـ دکتر معظمی مجد ضیائی ـ ظفری ـ دکتر مصدق ـ دکتر کشاورز ـ جواد مسعودی ـ طوسی ـ افشار صادقی ـ مهندس پناهی ـ مظفر زاده ـ اعتماد حیدر علی امامی ـ مخبر فرهند ـ آشتیانی ـ عبدالکریم صدریه ـ خاکباز ـ رحیمیان ـ علی اقبال ـ ملك مدنی ـ بیات ـ جلیلی ـ امیرابراهیمی مرآت اسفندیاری ـ ذوالقدر ـ نراقی ـ مجد علی مجد .

ورقه کبود ـ آقایان : فیروزآبادی ـ اردلان .

ورقه سفید بی اسم ـ یکعدد .

قانون

یکصد و پنجاه میلیون ریال اعتبار برای کمك هزینه آرتش و تشکیل دادگاه فوق العاده برای رسیدگی بجرائم مربوط بوقایع شهریور ۳۲۰

ماده واحده ـ شمارهٔ ارتش ایران در سال جاری نود هزارنفر خواهد بود وبرای پرداخت کمك هزینهٔ قانونی بکارمندان اعتباری بمیزان یکصد و پنجاه میلیون ریال بوزارت جنگ اعطاء میشود و برای پرداخت اعتبار نامبرده وزارت دارائی مجاز است مبلغ یکصد و پنجاه میلیون ریال از بانك ملی ایران وام دریافت و از محل صرفه‌جوئی بودجهٔ وزارت جنگ و صرفه جوئی بودجهٔ کل کشور درسال ۱۳۲۳ و سال ۱۳۲۴ مسترد دارند .

تبصرهٔ ۱ ـ وزارت جنگ مجازاست که از اعتبار مواد و بعضی ازفصول بودجه بمصرف سایر مواد وفصولی که کسر اعتبار دارند برساند .

تبصرهٔ ۲ ـ برای رسیدگی بحیف ومیل اموال دولت و کلیهٔ جرایم بهرطریق که بمناسبت وقایع شهریور ماه ۱۳۲۰ از طرف افسران و کارمندان لشکری و کشوری ارتکاب شده است دادگاه فوق‌العاده تشکیل می‌شود .

دادگاه مزبور مرکب ازسه نفر ازقضات عالیرتبه دادگستری که پایه آنها از ۸ کمتر نباشدودونفر افسر خواهدبود این دادگاه یك دادستان و بتعداد کافی بازپرس و دادیار و کارمندان علی‌البدل ازقضات دادگستری وافسران ارتش خواهدداشت .

کلیهٔ کارمندان قضائی این دادگاه بنا بر پیشنهاد وزارت جنگ و وزارت دادگستری و بتصویب هیئت دولت و فرمان اعلیحضرت همایونی تعیین شده و احکام صادرهٔ این دادگاه جز در مورد محکومیت های جنائی که قابل رسیدگی فرجامی در دیوان کشور است در باقی موارد قطعی است مرور زمان نسبت به جرائم فوق جاری نخواهد بود .

رسیدگی و محاکمه دراین دادگاه بارعایت قانون دادرسی و کیفر ارتش بعمل خواهد آمد .

تبصره ۳ ـ مدت خدمت مشمولین دیپلمه مانند لیسانسیه یکسال خواهد بود که شش ماه در دانشکده و ششماه درصف خدمت خواهند کرد .

این قانون که مشتمل بریك ماده است در جلسه دوم آبانماه هزار وسیصد وبیست وسه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سید محمد صادق طباطبائی

قانون .

تکمیل قانون استخدام آقای پروفسور شارل ابرلین

ماده واحده ـ در تکمیل قانون مصوب دوم اسفند ۱۳۲۱ حقوق و هزینهٔ سفر آقای پروفسور شارل ابرلین رئیس دانشکدهٔ پزشکی ازتاریخ ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ که بتهران وارد شده اند بقرار زیر مقرر میدارد :

۱ ـ حقوق آقای پروفسور شارل ابرلین درسال پانزده هزاردلارامریکائی خواهد بود که نصف آن بریال ونصف دیگر بدلار بایشان ماهانه پرداخته خواهد شد .

۲ ـ هزینهٔ مسافرت آقای پروفسور ابرلین از امریکا بتهران تاحدود دو هزار و پانصد دلار امریکائی مطابق اسناد هزینه پرداخته خواهد شد . در صورتیکه در انقضای مدت خدمت فعلی پیمان نامهٔ استخدامی ایشان تجدید نشود هزینهٔ بازگشت ایشان از تهران بفرانسه برطبق نرخ بنگاههای مسافربری بادرجهٔ یك تأدیه خواهد گردید .

این قانون که مشتمل بریکماده است درجلسه دوم آبان ماه یکهزار وسیصد وبیست وسه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سید محمد صادق طباطبائی

درصفحه ۱۲۰۳ مجله مذاکرات مجلس قسمت اول عبارت ماده واحده مربوط بفروش نقره بترتیب زیر اصلاح میشود :

ماده واحده ـ هیئت نظارت اندوخته اسکناس مجاز است در مقابل طلائی که در امریکا بنام قسمت نشر اسکناس بانك ملی ایران . . . الی آخر و در اول سطر چهارم همان ماده بعد از عبارت بانك ملی ایران کلمه «نماید» اضافه شود .